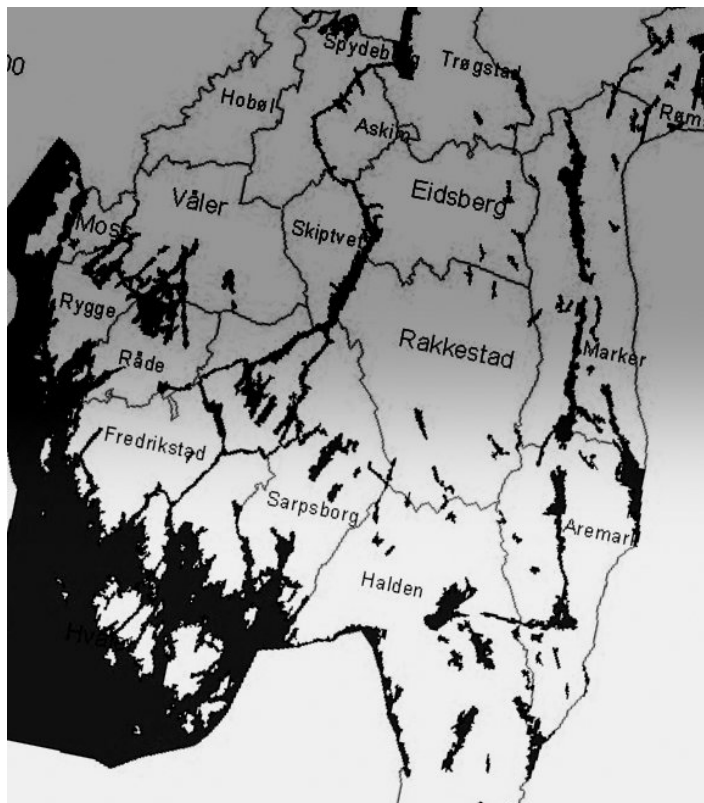
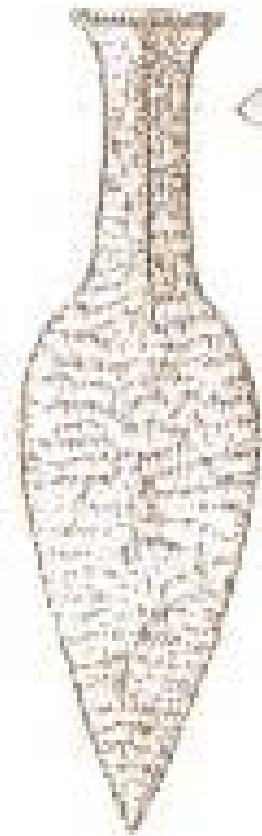

SN - EBA I i Østfold. Hvordan endres de sosiale relasjonene?

**Masteroppgave i Arkeologi
Institutt for arkeologi, konservering og historiske studier, Universitetet i Oslo.**

Vår 2005

Finn-Arild Andersen

FORORD

En reise er på mange måter slutt når denne masteroppgaven går til trykking og levering. Masteroppgaven har vært en ”venn” på godt og vondt. Når masteroppgaven og jeg nå skilles så er følelsene bare gode. Det er flere som trengs å takkes for at jeg i det hele tatt har gjennomført (til tider ensomme) reisen. Veileder Christopher Prescott skal ha stor takk for å gitt nyttige innspill til masteroppgaven hele veien og spesielt i perioder hvor min egen tro (på oppgaven) var på vei bort. Takk rettes også til Espen Uleberg ved Dokumentasjonsseksjonen, Kulturhistorisk museum, for tilgang på kartgrunnlag. Desireé Nævdal, Arkeologisk seksjon ved KHM skal ha takk for tilgang til gjenstandsdatabasen ved Oldsakssamlingen. En stor takk skal også rettes til medstudent Jan-Erich Raastad for nyttige innspill og kommentarer i slutfasen av oppgaven. Og til slutt en stor takk til kona mi, Kristine, som har vært en stor muliggjører for mine arkeologistudier. Mine to barn, Maja og Birk, skal også nevnes for nå har de en pappa som ikke skal være student lenger.

Fredrikstad, juni 2005.

Finn-Arild Andersen

INNHALDSFORTEGNELSE:

Kapittel 1 INNLEDNING.....	7
Kapittel 2 FORSKNINGSHISTORIE.	11
Kapittel 3 PRESENTASJON AV DET ARKEOLOGISKE MATERIALET.	17
3.1 Gjenstandsmaterialet.	17
3.1.1. Økser.	18
3.1.2. Flatretusjerte flintgjenstander.....	18
3.1.3. Andre flintgjenstander.....	20
3.2. Kronologi.....	21
3.3. Funnkategorier depot, grav, boplass og løsfunn.	22
3.3.1. Depot.	22
3.3.1.1 Hierarkisering av depotene.....	25
3.3.2. Boplass.	26
3.3.3. Grav.....	27
3.3.4. Løsfunn.....	28
Kapittel 4 METODISKE AVKLARINGER.....	28
Kapittel 5 TEORETISKE AVKLARINGER.....	30
5.1. Materiell kultur	31
5.2. Hvordan ser jeg på sosial endring?.....	34
5.2.1. Feltbegrepet.	36
5.2.2. Habitusbegrepet.....	36
5.2.3. Kapitalbegrepet	37
5.2.4. Agentbegrepet.	37
Kapittel 6 ANALYSEN, GJENNOMFØRING.....	38
6.1. Dolker, forekomster, distribusjon og utvikling.	38
6.1.1. Distribusjonen av dolkene.	38
6.1.2. Dolker – funnkategorier og symbolsk kapital.	41
6.1.3. Konstruere et felt.	44
6.1.4. Utvikling.....	46
6.1.5. Oppsummering.	46
6.2. Funnkategorier, forekomster, distribusjon og utvikling.	46
6.2.1. Hva slags råmateriale består identifiserte funnkategorier av?.....	48
6.2.2. Funnkategorier SN I	49
6.2.2.1. Enkeltfunn – SN I.....	49
6.2.2.2. Kombinasjonsdepot – SN I.....	51
6.2.2.3. Grav – SN I.....	52
6.2.2.4. Boplass – SN I.....	53
6.2.2.5. Oppsummering SN I.....	54
6.2.3. Funnkategorier SN II.....	55
6.2.3.1. Enkeltfunn – SN II	55
6.2.3.2. Grav – SN II	56
6.2.3.3. Boplass – SN II.....	56
6.2.3.4. Oppsummering SN II	57
6.2.4. Funnkategorier EBA I	58
6.2.4.1. Enkeltfunn – EBA I.....	58

6.2.4.2. Entypedepot – EBA I	59
6.2.4.3. Kombinasjonsdepot – EBA I.....	59
6.2.4.4. Grav – EBA I.....	60
6.2.4.5. Bronsegjenstander.	61
6.2.4.6. Oppsummering EBA I.....	62
6.2.5. Deponeringskontekster.....	63
6.2.6. Deponeringshyppighet.....	64
6.3. Innredning av Landskapet	65
6.3.1. Geografisk plassering og identifisering av områder.....	67
6.3.2. Akkumulert verdi i landskapet.	67
6.3.3. Område 1.	71
6.3.4. Område 2.	72
6.3.5. Område 3.	73
Kapittel 7 ENDRINGER I SOSIALE RELASJONER	76
7.1. SN I – Etableringen av SN-habitus.....	76
7.2. SN II – Omstrukturering av habitus.	78
7.3. EBA I – Konkurrerende habitus.....	80
Kapittel 8 LITTERATURLISTE.....	83
VEDLEGG – KATALOGER.....	I
1. HOVEDKATALOG – FUNNKATEGORIER I ØSTFOLD.....	I
2. KATALOG – FLINTDOLKER.....	X
3. KATALOG – SIGDER	XVII
4. KATALOG – SKAFTHULLSØKSER	XXII
5. KATALOG – BRONSEGJENSTANDER	XXXV
6. KATALOG – BOPLASSER/TOSKIPET LANGHUS.....	XXXV

Tabelliste:

Tabell 01:	Kronologi (Vandkilde et al 1996:195).	22
Tabell 02:	Dolker fordelt på type funnet i Østfold.	39
Tabell 03:	Oversikt kommuner og dolktyper.....	41
Tabell 04:	Dolker og funnkategori.	41
Tabell 05:	Funnkategorier gjennom perioden.....	47
Tabell 06:	Oversikt flint vs bergart i funnkategorier.	48
Tabell 07:	SN I enkeltfunn.	50
Tabell 08:	SN I kombinasjonsdepot.	51
Tabell 09:	SN I graver.	53
Tabell 10:	SN I boplasser.	54
Tabell 11:	SN II enkeltfunn.	56
Tabell 12:	SN II grav.	56
Tabell 13:	SN II boplasser.	56
Tabell 14:	EBA I enkeltfunn.....	58
Tabell 15:	EBA I entypedepot.	59
Tabell 16:	EBA I kombinasjonsdepot.....	60
Tabell 17:	EBA I grav.....	60
Tabell 18:	Randlistøkser i kommuner.....	61
Tabell 19:	Deponeringskontekster.....	63
Tabell 20:	Hyppighet depoter i antall år – Ytre Sunnmøre vs Østfold.	64
Tabell 21:	Enkeltfunn og depoter samlet i Østfold.....	65
Tabell 22:	Flintdolker pr 10. km ² i SN I, SN II og EBA I.	68
Tabell 23:	Akkumulert verdi sigder, skafthullsøkser og dolker fragment/emne i kommuner.....	70

Figurliste:

Figur 01:	Kommuner i Østfold.....	10
Figur 02:	Lomborgs dolktypologi (i Apel 2001:234, fig 8:1).....	19
Figur 03:	Hierarki enkeltfunn og depoter (Vandkilde 1998:250, fig. 6, min oversettelse)	25
Figur 04:	Produksjonssteder dolker i Sør-Skandinavia.....	38
Figur 05:	Distribusjon dolker SN I.....	39
Figur 06:	Distribusjon dolker SN II	40
Figur 07:	Distribusjon dolker EBA I.....	40
Figur 08:	Flintdolker fordeling på kategori.....	42
Figur 09:	Flintdolker – fullstendige vs ufullstendige.....	43
Figur 10:	Funnkategorier SN I, SN II & EBA I.....	47
Figur 11:	Funnkategorier SN/EBA I og totalt.....	47
Figur 12:	Fordeling flint og bergart.	48
Figur 13:	Oversikt funnkategorier SN I.	49
Figur 14:	SN I: Distribusjon av funnkategorier	50
Figur 15:	Fordeling funnkategorier SN II.	55
Figur 16:	SN II Distribusjon av funnkategorier.	57
Figur 17:	Fordeling funnkategorier EBA I.....	58
Figur 18:	EBA I Distribusjon av funnkategorier.....	59
Figur 19:	Distribusjon randlistøkser.....	62
Figur 20:	Fordeling deponeringskontekster SN I, SN II og EBA I.....	63
Figur 21:	Deponeringskontekster hele perioden.	64
Figur 22:	Områder i Østfold.....	66
Figur 23:	Identifiserte funnkategorier SN/EBA I.....	67
Figur 24:	Dolker – fordeling på områder	69
Figur 25:	Skaftthullsøkser – fordeling på områder	69
Figur 26:	Sigder – fordeling på områder.....	69
Figur 27:	Innredning av landskapet i Østfold SN I, SN II og EBA I.....	75

Kapittel 1 INNLEDNING

Jeg vil gjennom denne masteroppgaven undersøke hvordan forandring i sosiale relasjoner kan ha funnet sted i senneolitikum (SN). Forhistorien besto av mennesker som etterlot seg noen spor vi i dag kan se og kjenne på. At mennesker og deres forståelse av livet har vært i forandring er kanskje ikke en dristig påstand! Jeg er opptatt av endringspotensialet hos mennesker og det samfunnet som de er en del av. Hvordan samfunn endrer seg, og i hvilken grad enkeltmennesker eller grupper bidrar til dette vil være et fokusområde i min masteroppgave. Den foreliggende oppgaven vil være min tolkning av hvordan den sosiale utviklingshistorien kan ha foregått gjennom SN og eldre bronsealder periode I (EBA I).

SN var perioden i forhistorien hvor ernæringsproduksjonen endrer seg fra tidligere perioder. Jordbruk og husdyrhold var produksjonsformer som ble tatt i bruk sammen med jakt og fangst. Bosettingsmønsteret endrer seg mot en større grad av bofasthet med blant annet toskipete langhus.

Tidshorisonen for analysen vil være de arkeologiske periodene SN og EBA I. I tid er dette en periode på ca 850 år. Begynnelsen av SN er satt til 2350 f. Kr og slutten er satt til 1700 f. Kr. EBA I er tidfestet fra 1700 f.Kr til 1500 f. Kr (Vandkilde & al. 1996:195).

Gjenstandene i oppgavens perioder har vært kjent fra siste halvdel av 1800-tallet i arkeologien, mens tolkningen av hva gjenstandene representerte har endret seg gjennom faghistorien. Faghistorisk har SN vært en periode som, etter mitt syn, har vært usynlig. Materiell kultur fra perioden har vært kjent og tolkningen har vært knyttet til jordbruk og en begynnende sosial differensiering fra siste halvdel av 1900-tallet (Gjessing 1945;Hagen 1983;Østmo 1988;Prescott & Walderhaug 1995;Vandkilde 1996;Apel 2001). Tolkningen, av materialet som er funnet på norsk område, knyttet til en begynnende sosial differensiering har, etter min mening, ikke vært underbygget godt nok. Tolkningen har vært knyttet til migrasjon eller ulike former for indre utvikling eller en kombinasjon. Hvordan den sosiale differensieringsprosessen har kunnet foregå i SN har ikke vært analysert. SN er på mange måter en arkeologisk periode som blir beskrevet til å være en konsolideringsfase (se Gjessing 1945;Hagen 1983;Østmo 1988).

Diagnostiske trekk ved materiell kultur fra SN er flatretusjerte flintgjenstander som dolker og sigder samt skafthullsøkser i stein. De første toskipete langhusene fra Østfold er datert til SN (Rønne 2003:202-205). Hellekister er en gravtype som er datert til SN. Det er

funnet seks hellekister i Østfold av tolv totalt i Norge (Østmo 2001:6). Randlistøkser, datert EBA I, er de tidligste hele bronsegjenstandene som er funnet i Østfold (Johansen 1981:87). Det diagnostiske materialet fra Østfold sammenfaller med materialet som er funnet i Sør-Skandinavia (Østmo 2001:20). Og materiell kultur fra SN viser likhet i gjenstander og strukturer (toskipete langhus, dyrkningsspor, hellekister) over store geografiske områder. Flintdolker av SN type er funnet fra Finnmark i nord til Østerrike i sør og til de britiske øyer i vest (Apel 2001:292,303-304). Metall ble introdusert i Sør-Skandinavia og ble prioritert fra SN II (Vandkilde 1996:273;1998:249). Flintgjenstander er blitt tolket til å være etterligninger av gjenstander i bronse. Et eksempel er flintdolker, spesielt type IV med innhugget støpesøm (figur 2). Funn av bronsefragment på Kråkerøy (Fredrikstad kommune) og på lokaliteten Skriverhelleren i indre Sogn viser til at bronse ikke har vært ukjent på norsk område i SN (Johansen 2000:61;Prescott 1991:38). Likheten i gjenstander, nye ernæringsveier og innkorporering av bronsegjenstander over hele Sentral- og Nord-Europa gir inntrykk av felles referanseramme og at interaksjonen foregår innenfor et kulturelt område og ikke over forskjellige kulturelle grenser (Prescott in press).

En felles referanseramme i arkeologisk sammenheng knytter materiell kultur over store geografiske områder og omfatter også sosialt liv. Gjenstander, bosetting, økonomi, graver og det sosiale liv knytter sammen Nord-Europa og Sentral-Europa. Bronsen som kom til Sør-Skandinavia hadde sin opprinnelse fra Sentral-Europa. En felles referanseramme vil være i endring kontinuerlig for kontakten mellom individer vil drive endringer videre. Interaksjonen (mellom individer) vil påvirke referanserammen og det vil igjen virke tilbake på interaksjonen. I Bourdieus (1993) begreper blir dette et felt. Feltet har flere nivåer, et som inkorporerer hele området og av mindre felt som avgrenses lokalt som igjen påvirker og blir påvirket av det store feltet.

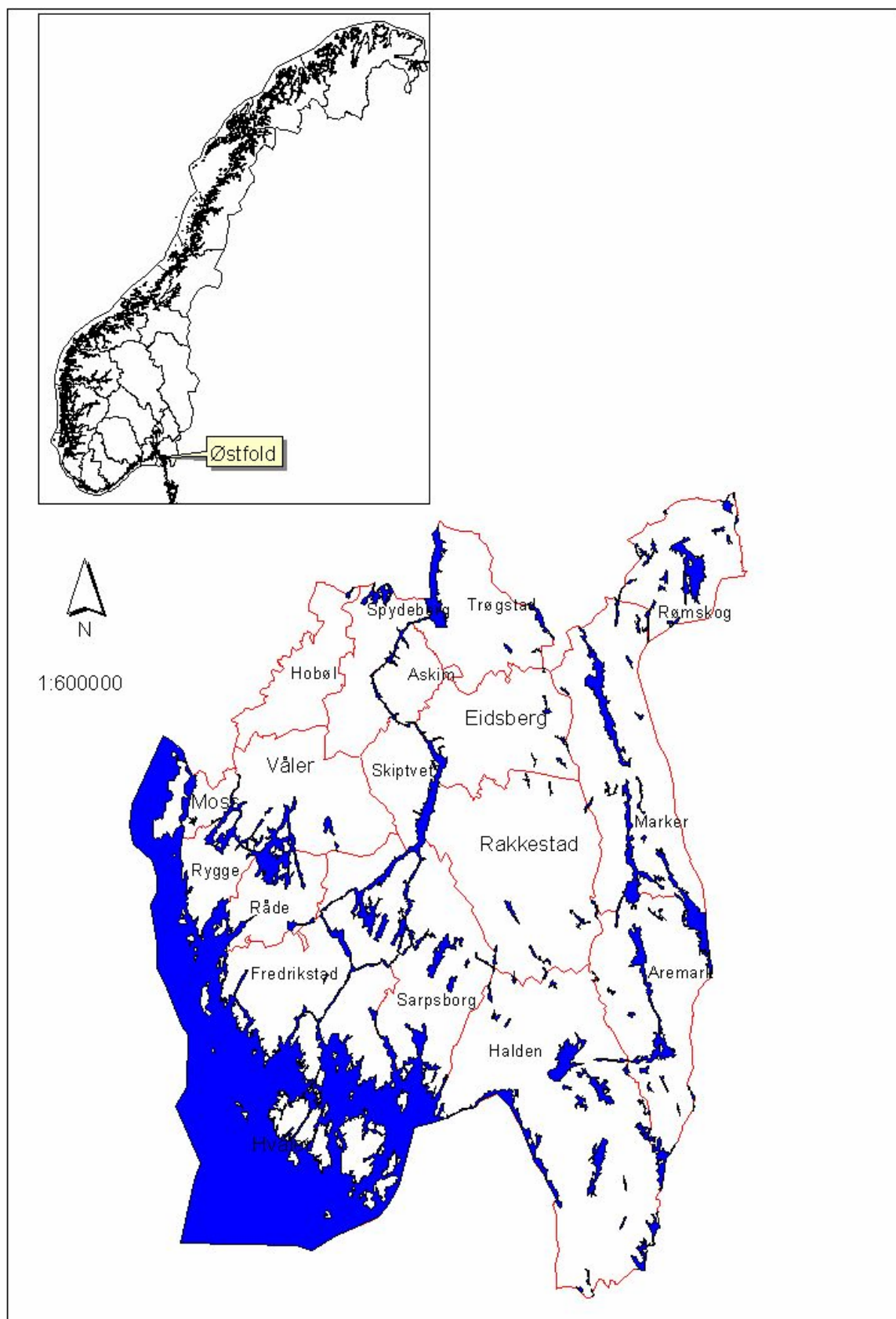
Jeg vil analysere den materielle kulturen som er datert til SN fra Østfold, et geografisk område som ligger sørøst i Norge (figur 1). I øst er Østfold avgrenset mot grensen til Sverige. Her er landskapet preget av skog, skogkledde åser, innsjøer og elver som er bundet sammen med vassdragene og innsjøene i Store-Le og ned til Vänern i Sverige. I Sør avgrenses Østfold av Ringdalsfjorden og Iddefjorden som blir delt med Bohuslän på svensk side. Vestlige deler av Østfold er avgrenset av Oslofjorden. I nord er landskapet preget av skog og skogkledde åser. Raet skjærer igjennom Østfolds ytre landskap fra Moss og sørøst mot Halden. Raet består av løsmasse fra isbreens ytterkant. Landskapet sørøst i Østfold åpner seg mot sjøen og mulige kommunikasjonslinjer, til Jylland eller sørøstover langs

kysten av nåværende Sverige og til de østdanske øyene. Øst i fylket er landskapet nærmere knyttet videre østover med vassdragene og sjøene i Sverige.

Ut i fra distribusjonen av arkeologiske funn i Østfold fra SN er det tre overordnede landskapsområder som avtegner seg (figur 21, s 69). Et rom som omfatter det sørvestlige området av fylket med utgangspunkt i områdene rundt raet og ut mot sjøen. Det andre landskapsrommet er områdene i øst for Haldenvassdraget som går nord – sør parallelt med dagens grense mot Sverige. Det siste landskapsområdet ligger midt i fylket og nordover, her er distribusjonene av funn minst. En videre diskusjon og definisjon av de tre landskapsområdene vil bli foretatt i kapittel 6.3.

Kronologisk vil dolkene gi en ramme for inndelingen av SN i to perioder I og II, i tillegg til EBA I. Det vil gi meg tre perioder som hadde forskjellig innredning av materiell kultur som jeg vil bruke i tolkning om sosial endring over tid. Samtidig avtegner distribusjonsmønsteret tre landskapsområder som jeg vil undersøke verdiakkumulasjon i, gjennom perioden.

Oppgavens overordnede målsetting er å undersøke hvordan Østfold var en del av en felles mentalitet som geografisk inkorporerte hele Nord-Europa. Jeg vil argumentere for hvordan sosial differensiering manifesterer seg , og brukes, i materiell kultur funnet i Østfold som kan datert til SN og EBA I. Jeg vil forstå landskapet som en del av materiell kultur. Jeg vil analysere utviklingen i de sosiale relasjonene med endringer i depot tradisjonen og verdi akkumulasjon i landskapet. Masteroppgavens problemstilling blir som følger: *SN - EBA I i Østfold. Hvordan endres de sosiale relasjonene?*. Neste side viser figur 1 med kart over Østfolds kommuner.

Figur 01: Kommuner i Østfold

Det overordnede spørsmålet i oppgaven er hvordan en mentalitet med sosial ulikhet etableres og hvordan den utvikler seg gjennom SN og EBA I med fokus på endring i sosiale relasjoner. Kapittel 2 vil ta for seg hvordan faget arkeologi har behandlet SN og EBA I gjennom historien. Forskningshistorien vil være et utgangspunkt for hvor forskningen står i dag og hvordan mitt prosjekt kan knyttes til dette. I kapittel 3 vil jeg gjennomgå det arkeologiske kildematerialet som legges til grunn for analysen senere i oppgaven. Gjennomgang og presisering av oppgavens kronologi vil bli behandlet under dette kapittel sammen med kriterier for funnkategoriene depot, boplass, grav og løsfunn. Metodiske avklaringer og valg vil bli diskutert i kapittel 4. I kapittel 5 presenterer jeg teoretiske tilnærminger om mitt epistemologiske ståsted i forhold til materiell kultur og mitt ontologiske ståsted i forhold til sosial endringsteori. Gjennom analysen i kapittel 6 vil jeg presentere flintdolkenes distribusjon og mening, og funnkategoriens og landskapets endring gjennom SN/EBA I. Kapittel 7 vil være min tolkning av hvordan sosiale relasjoner endrer seg i det senneolitiske samfunnet gjennom perioden på 850 år til og med EBA I i Østfold.

Kapittel 2 FORSKNINGSHISTORIE.

Det arkeologiske materialet fra SN har vært kjent siden siste halvdel av 1800-tallet. Hovedvekten av de tidlige arbeidene har vært knyttet til kronologiske, typologiske og økonomiske studier knyttet til gjenstandene. Gjenstandene ble tidlig knyttet til mennesker som bedrev jordbruk, holdt husdyr og i større grad var bofaste (Gjessing 1945). Gjenstandene representerte en siste fase før bronzen ble tatt i bruk. SN har slik jeg forstår det vært en periode som har blitt usynlig i arkeologiens faghistorie. SN har blitt borte i arkeologiens diskurs mellom migrasjonsdiskusjonen i mellomneolitikum periode B (MN B 2800 f. Kr – 2400 f. Kr) og diskusjonen om høvdingmodellen i EBA, da bronzen taks i bruk.

Gutorm Gjessing i *Norges steinalder* (1945) brukte begrepet dolktid om SN. Gjessing fremhever det som var en hovedstrømning i datidens arkeologi; at endringer i arkeologisk materiale ble forklart med migrasjon. Grupper av mennesker som forflyttet seg til andre områder førte med seg sine egne gjenstander og kultur. Nye gjenstander i et område ble ofte forklart med innvandrende grupper, hvis ikke det var noe klar sammenheng med gjenstander og kulturuttrykk som var datert tidligere samme område. MN B ble forklart med en migrerende folkegruppe assosiert med stridsøkskultur (STK). SN var en periode hvor mennesker knyttet til STK og en innfødt megalittkultur smelter sammen hvor hovedelementene var innført av STK folk. Gjessing (1945:408) beskriver STK som

”et folk med merkantile teknikker som har ligget som et aristokratisk overklasesjikt gjennom hele SN”.

Siden STK var et innvandret folk så har kontakten med slektninger og stammefrender i Sør-Skandinavia underbygget argumenter hvordan gjenstander og kulturuttrykk kan ha fått sin utbredelse. Gjessing (1945:409) hevder a priori at det store arkeologiske materialet med skafthullsøkser vil vise en kontinuitet fra stridsøksene. Videre hevder Gjessing (1945:443) at i SN eksisterer det en form for kulturdualisme, med en innfødt fangstkultur og en innvandret jordbrukskultur. Kulturformene fangst og jordbruk påvirker hverandre gjensidig, men med jordbrukskulturen som den ledende. Flintdolkene blir av Gjessing (1945:413) tolket til å ha vært brukt som våpen i jordbrukskulturen og som jaktkniv i fangstkulturen. Sammen med naturforholdene blir de to samtidige produksjonsformene, fangst og jordbruk, det som særpreger det spesielle ved Norge. Kulturbegrepet som Gjessing bruker var en forståelse av at kultur var i forandring. Gjessing (1945:443) sier at

”kulturens historie står aldri stille, den er undergitt den evige forvandlingens lov...”.

Gjessing beskriver, slik jeg forstår det, at en konsolideringen finner sted men ikke hvordan prosessen faktisk avspeiler seg i det arkeologiske materialet.

Kunne heller gjennombruddet for jordbrukskulturen være et resultat av en indre ekspansjon? Anders Hagen (1983:107) hevder at gjennombruddet for jordbruksproduksjon skjedde i SN. Gjennombruddet var et resultat av kunnskapen om jordbruk og husdyrhold var kjent fra tidlig neolitikum (ca 4000-5000 f.Kr.) og sammen med økning i befolkningen spredte jordbruket seg fra sentrale strøk på Østlandet og Vestlandet til store deler av landet. Hagen (1983:107) utelukker ikke helt at mindre familiegrupper kan ha kommet innvandrende, spesielt i MN B, men det arkeologiske materialet viser mer til kontinuitet fra tidligere perioder.

I senneolitikum foregikk et kulturskifte i form av ny teknologi knyttet til flatretusjerte gjenstander og gjennombruddet for jordbruk og husdyrhold. Funn av kulturbetinget endringer på vegetasjon og landskap knyttet til husdyrhold og jorddyrking ble fremtredene i SN over store deler av landet (Hagen 1983:108). I *Norges Oldtid* (1983), berører Hagen i liten grad hvordan samfunnets sosiale prosesser kan ha foregått i SN. Fokuset til Hagen var

mer rettet mot teknologiske og økonomiske endringer i SN. Hagens forståelse av SN er symptomatisk for hvordan perioden er blitt behandlet.

Einar Østmo i *Etableringen av jordbrukskultur i Østfold i steinalderen* (1988) tar for seg neolitikum i Østfold. Østmo argumenterer for at jordbruket får sitt endelige gjennombrudd i fase 4, tilsvarende SN – EBA II. Østmo tar utgangspunkt i storredskapenes distribusjon og plassering i Østfold landskapet. Med storredskaper knyttet til fase 4 mener Østmo skafthullsøkser, flintgjenstander som dolker, sigder, økser, skjeformede skrapere og hagabyhøgaøkser. Boplassfunn står sentralt i Østmos avhandling. Boplassene ble knyttet til de ressursene som var i området rundt boplassen. Boplassene datert til fase 4 har ligget i områder som kan knyttes til jordbruk. Den kystnære beliggenheten for boplasser i fase 4 tolker Østmo (1988:231) å være knyttet til sjøen som en kommunikasjonsvei. Det er ifølge Østmo (1988:121) ikke noen kulturforsinkelse mellom Sør-Skandinavia og Østfold i neolitikum. Østmo (1988:121) underbygger dette ved hjelp av dateringer fra pollen i Haraldstadmyr (Tune) og keramikk fra megalittgraven på Skjeltorp (Skjeberg). Disse to dateringene var samtidige med funn i Sør-Skandinavia. Storredskapene fra fase 4 i Østfold var samtidige med lignende gjenstander i Sør-Skandinavia.

Endringene i materiell kultur i MN B argumenterer Østmo (1988:230-231) med en migrasjon av mindre grupper til Østfold med en ”ny hersketeknikk”. Østmo hevder videre at viktige forutsetninger for en økende sosial differensiering var innvandringen og en økonomi knyttet til jordbruk. Men hvordan en sosiale differensiering kan ha foregått i SN/EBA I (fase 4) undersøker ikke Østmo.

Teknikken med flatretusjering av flintgjenstander slår igjennom for fullt i SN og representerer ny teknologi. Større grad av bofasthet med toskipete langhus var også noe helt nytt i SN. Nye produksjonsformer med husdyrhold og jordbruk følger med endringen som skjedde i overgangen MN B – SN (Prescott & Walderhaug 1995:263). Spredningen av den materielle kulturen skjedde hurtig, samtidig med endringene i Sør-Skandinavia. Kan spredningen være knyttet til grupper av mennesker som har forflyttet seg og tatt med egen materiell kultur? Jeg tenker ikke på store folkeforflytninger men mer på småskala migrasjon av grupper og enkeltfamilier. Prescott og Walderhaug (1995:237) hevder at muligheten for mindre migrasjoner til kjerneområder var mulig i overgangen MN B – SN. Sosial ulikhet kan ha vært en del av ideologien til de innvandrende individene.

Helle Vandkilde i *From stone to bronze* (1996) analyserer de første bronsegenstandene som ble tatt i bruk på dansk område i perioden SN og plasserer de inn i en samfunnsmessig kontekst. Samfunn vil alltid bestå av en kollektiv og en individuell side som har en gjensidig påvirkning og spenning innebygd i seg (Vandkilde 1996:261). Vandkilde tar utgangspunkt i nedleggelser i depoter, graver og endringen gjennom SN. Depoter og enkeltfunn samt kollektivgraver var et uttrykk for den kollektive siden i SN samfunnet, enkeltbegravelser uttrykte den individuelle siden. Med dette som analytisk begrep undersøker Helle Vandkilde SN og EBA I i Danmark. Spesielt Nord-Jylland var et kjerneområde med kontakter med klokkebegerkultur langs den engelske kanal. Kontakten med menneskene langs den engelske kanal gjorde at kobber og bronse ble kjent.

SN I var perioden hvor metallgjenstander begynte å bli brukt i depotnedleggelser. Syv depoter er datert SN I med metallgjenstander, bronse og gull. Det store flertallet av depoter som er datert SN I inneholder økser, sigder og dolker alt i flint (Vandkilde 1996:282). Graver som skiller seg ut fra SN I var enkeltbegravelser med flintdolker og bueskytterutstyr. Vandkilde (1996:280) tolker dette til å være begravelser av menn og hevder at kvinnebegravelser som skilte seg ut var fraværende. Gravene representerer ikke noen klare makt forskjeller men representerer kanskje et kjønnshierarki (Vandkilde 1996:280). SN I blir av Vandkilde (1996:280) tolket til å være en periode hvor samfunnet var knyttet til kollektivet med moderate synlige individuelle forskjeller. Samtidig var samfunnet knyttet til mannlige uttrykk gjennom enkeltbegravelsene av menn. I SN I var det området nord i Danmark, rundt Limfjorden, med kontakter til klokkebegerkulturens kjerneområder langs den engelske kanal som var fremtredene.

Med SN II endrer bildet seg kraftig på dansk område. Øst-Danmark ble mer fremtredene som område i SN II og kontakten med nordlige delen av Unetice kulturen som var en metallbrukende kultur i Sentral-Europa. Metallgjenstander og spesielt bronse ble viktig i forbindelse med depoter og enkeltfunn. Synlige individuelle forskjeller med fokus på individuelle begravelser med gravmateriale var ikke til stede i SN II samfunnet. Det er funnet noen få graver med metallgjenstander, men ikke nok til å skille seg ut i følge Vandkilde (1996:284). Når det gjelder enkeltfunn og depoter så øker bronsegenstandene betydelig i SN II. Vandkilde (1996:284) tolker dette til at bronsegenstandene tilhører kollektivet og blir brukt til å uttrykke en gruppes kollektive makt. Det kan virke som at det i SN II ble uttrykt klare forskjeller mellom grupper, en form for gruppehierarki. Et kollektiv består av individer og det kan godt være at fokuset på å investere bronsegenstander inn i

samfunnets kollektive sfære var en måte å underkommunisere individuelle forskjeller som var til stede. Bronsens eksterne proveniens og mindre tilgjengelighet kan ha gjort det lettere å uttrykke forskjeller gjennom nedleggelser i depoter og enkeltfunn. Sammenlignet med gjenstander av flint som fantes internt kan bronzen lettere brukes til å uttrykke forskjeller mellom individer eller grupper. Både ved at teknologien var ny og at kontaktene eksternt ble viktige for å fremskaffe gjenstander og råvarer til intern produksjon. Råvaren og teknologien til bronzen var bedre egnet til monopolisering enn flint og teknologien knyttet til produksjonen av dolker.

I siste halvdel av EBA I øker bruken av bronsegjenstander i graver betraktelig i følge Vandkilde (1996:288). Den kollektive differensieringen fortsetter i EBA I og i tillegg øker individuell markering med en økning av bronsegjenstander i gravene. Dette blir av Vandkilde (1996:294) tolket til at samfunnet var på vei mot en vektlegging av den individuelle siden ved samfunnet.

Vandkilde sin analyse viser etter min mening at SN og EBA I var en periode med en egen intern utvikling, fra et samfunn med vektlegging på kollektivet mot et samfunn med konkurranse mellom individer og grupper. Bronse med ny teknologi og ekstern proveniens gjorde det lettere at noen enkeltindivider fikk tilgang og kontroll på den. I SN I og SN II blir nesten all bronsegjenstander brukt i kollektive ritualer som depot og enkeltfunn. I EBA I kommer individuelle forskjeller frem i form av flere bronsegjenstander i enkeltbegravelser. Bronse, kontakten med andre individer med makt og et endelig gjennombrudd for jordbruk/husdyrhold som i større grad kan produsere et overskudd var elementer som skyver utviklingen mot større sosiale forskjeller. Noen individer fikk kontrollen med bronseimporten og sammen med en overskuddsproduksjon gjorde at forskjellen kan ha økt.

Det er ikke påvist bronsegjenstander i Østfold fra SN. Flatretusjerte flintgjenstander dukker også opp i Østfold i starten av SN. Dette var en teknologi dominans som hadde en ekstern opprinnelse. Også råvaren, flint, hadde en ikke-lokal opprinnelse. Jan Apel (2001) analysert flintdolkene i Skandinavia fra SN. Det var to hovedområder i Sør-Skandinavia som hadde råvaren flint; Limfjorden, nord på Jylland og på de østdanske øyene med sørlige deler av skåne i Sverige var flintrike. Apel (2001:340) hevder at produksjonen av flintdolker var et uttrykk for en økende sosial differensiering. Flintdolkene var en del av symbolikken til mannlig krigeridentitet som ble formet og spredte seg i overgangen mellom MN B og SN (Apel 2001:336). Produksjonen av flintdolkene hevder Apel (2001) var knyttet til familier

eller grupper av familier ved at kunnskap og teknologi ble videreført gjennom arvelige linjer. Produksjonen av flintdolkene ble et uttrykk for en økende grad av sosiale kompleksitet. Kunnskapen og teknologien bak flintdolkene var ikke tilgjengelig for alle.

Per Lekberg (2002) analyserer skafthullsøksene og deres plassering i landskapet i to områder i Midt-Sverige. Lekberg (2002) kontekstualiserer skafthullsøkser som er identifisert som løsfunn. Kort beskrevet er Lekbergs (2002:214) analyse at på boplasser finnes fragmenter av økser, avslag etter produksjon eller rester av emner som ikke ble ferdig produsert. I graver ble hele økser lagt ned, men bare den typen som er så små at de ikke kunne omarbeides til nye økser hvis de skulle gå i stykker. Øksene i gravene har som oftest et rundt tverrsnitt og var laget av rullesteinsemner/plukkstein. I depoter ble hele økser lagt ned. Korte økser og økser med rundt tverrsnitt er funnet i depotkontekster men øksene bør helst være lengre enn en manns hånd og skal være produsert av stein som var hugget frem av fast fjell, med firkantet tverrsnitt. Emner skulle vise at de var av god kvalitet, ved at skafthullet gjerne var påbegynt.

Lekberg (2002:230-231) hevder at landskapet kan forstås som en del av et samfunns kollektive hukommelse. Kollektiv hukommelse blir oppfattet som en synliggjøring av struktur i et samfunn samtidig som strukturen blir med på å opprettholde samfunnets sosiale orden. Lekberg plasserer skafthullsøksene i sine kontekster og skaper dermed forståelsen av et landskapsrom med graver som plasserer seg linjert på høydedrag langs ferdselsveier, depoter plasserer seg til knutepunkter ved vadesteder, landingsplasser, havner. Boplassene plasserer seg på flatere områder mellom gravene og depotene (Lekberg 2002:275). Med innredningen av et landskapsrom og en tolkning mot at noen få boplasser med økser med firkantet tverrsnitt i depotene og større hus kan ha vært representanter for familier hvor makten var konsentrert (Lekberg 2002:258). Arveligheten i Lekbergs analyse var knyttet til at gravene viser til kontinuitet fra MN B gjennom SN og inn i EBA.

Meningsproduksjonen i arkeologien har fulgt sine trender som har avløst hverandre. Dette kapittelet har trukket frem sentrale forskningsresultater fra de siste femti år. Gjennom det ser jeg ingen grunn til å stille noen spørsmål om at husdyrhold og jordbruk fikk sitt gjennombrudd i SN. Jeg tar det for gitt at SN var perioden hvor en større grad av bofasthet, husdyrhold og jordbruk ble etablert og utviklet videre. Migrasjonsdiskusjonen vil heller ikke bli berørt videre. Min forforståelse når det gjelder migrasjon er at mindre grupper av mennesker kan ha flyttet på seg i SN slik mennesker til alle tider har gjort det.

Med en gjennomgang av forskningshistorien vil jeg fremheve at SN kan undersøkes som en selvstendig historisk epoke. Fokuset i Norge har vært rettet mot kronologiske, økonomiske og teknologiske endringer som skjer i SN. I mindre grad har det arkeologiske materialet vært knyttet til hvordan sosiale prosesser har foregått. Jeg vil videre i min analyse undersøke nettopp hvordan det arkeologiske materialet kan brukes til å gi et bilde av hvordan sosiale prosesser kan ha foregått i SN. Fokuset vil være på menneskene i SN som handlende individer som produserte og reproduiserte sine sosiale relasjoner. Og handlinger som gir seg uttrykk i materiell kultur og innredningen av landskapet. Analysen vil knytte seg an til nyere forskning om materiell kultur som et dynamisk element i sosiale endringsprosesser.

Kapittel 3 PRESENTASJON AV DET ARKEOLOGISKE MATERIALET.

3.1 Gjenstandsmaterialet.

Jeg vil i dette kapittelet beskrive gjenstandene som legges til grunn for analysen senere i oppgaven. Gjenstandsmaterialet er i hovedsak hentet fra katalogene til Einar Østmo (1977;1988;2000-2001). Vedrørende flintdolkene har jeg i tillegg brukt katalogen til Rolf Scheen (1979). Når det gjelder boplasser er også materialet hentet fra Trond Løken (1998), Ola Rønne (2003) og Gro Anita Bårdseth (2004). Alle gjenstander som er beskrevet i oppgaven og i katalogene (vedlegg) har funnopplysninger som jeg har hentet fra Oldsaksamlingens arkeologiske tilvekstkatalog (OAT). Jeg vil beskrive gjenstandene og bakgrunnen for deres datering. Det arkeologiske materialet fra perioden SN I – EBA I består av gjenstander laget i steinmateriale og fem bronsegjenstander, samt faste konstruksjoner som hellekister og strukturer etter boplasser blant annet toskipete langhus. Det arkeologiske materialet som er referert til i masteroppgaven er organisert i egne kataloger som vedlegg til masteroppgaven, vedlegg 1 – 6.

I Sør-Skandinavia ble metall – ulike kopperlegeringer - en viktig råvare for produksjon av gjenstander i løpet av SN. I Østfold er det ikke funnet metallgjenstander som kan knyttes til SN, unntatt et bronsefragmentet som er funnet på Kråkerøy i Fredrikstad Kommune (se kapittel 1). Forskjellig type bergarter og flint var de viktigste råvarene for produksjon av gjenstander. Flint finnes ikke som fast fjell i Østfold, men var lokalt tilgjengelig som løssteiner i strandsonen. Mye av flintgjenstandene kom til Østfold som ferdige eller halvferdige gjenstander fra områder i Sør-Skandinavia.

3.1.1. Økser.

Enkle skafthullsøkser. Østmo (1977:155) definerer enkle skafthullsøkser til å være eneggete, rettegete økser med skafthull nærme nakken. Oversiden og undersiden av øksene er rette eller konvekse i bredde og lengderetning. Oversiden kan i noen tilfeller ha en kantlinje midt i lengderetningen. Sidene på enkle skafthullsøkser er flate eller buet i lengderetningen. Enkle skafthullsøkser ble laget av forskjellige typer bergarter. Østmo (1977;1988) daterer enkle skafthullsøkser til SN og EBA I og II. Lekberg (2003:kapittel 4) gjennomgår enkle skafthullsøkser i forskningshistorien og viser til at hoveddateringen kan knyttes til SN og EBA. Lekberg (2003:104) hevder at enkle skafthullsøkser typologisk kan deles i to typer; en med rundt tverrsnitt og en med firkantet tverrsnitt. Enkle skafthullsøkser vil bli datert generelt til SN /EBA I i min analyse hvis ikke andre gjenstander gir en mer presis datering.

Hagabyhögaøkser. Var slipte eneggete økser, hvor eggen fremstår med fiskehaleform. Øksens skafthull var nærmere midten. Denne typen økser rommer forskjellig arter og blir av Østmo (1988:83) typologisert som en SN stridsøks. Det er funnet fire Hagabyhögaøkser i Østfold. Jeg vil i min analyse forholde meg til datering som er gjort av Østmo.

Bredeggete flintøkser. Var økser som hadde utsvingete egghjørner med enten rektangulær eller kvadratisk nakke (tverrsnittet). Øksene var delvis eller helt slipt på bredsidene, sjeldnere på smalsidene (Kleiva 1996:56). Det er funnet 16 bredeggete flintøkser i Østfold (Østmo 1988:82-83). Jeg vil holde meg til Østmos datering av disse øksene, som blir SN og EBA I/II.

Randlistøkser. Var økser av bronse hvor smalsidene hadde forhøyede parallelle kanter (rand). Eggen varierer fra svakt bøyet til kraftig utsvunget (Johansen 1981:14). Det er funnet fem randlistøkser i Østfold, alle er datert til EBA I (Johansen 1988:15). Johansen hevder at de fem randlistøksene kan dateres EBA I på grunnlag av typologi fra Sør-Skandinavia. I Sør-Skandinavia har Vandkilde (1996:20) datert de tidligste randlistøksene til SN I og de yngste kan dateres EBA I og II. Jeg vil forholde meg til Johansen datering av randlistøksene.

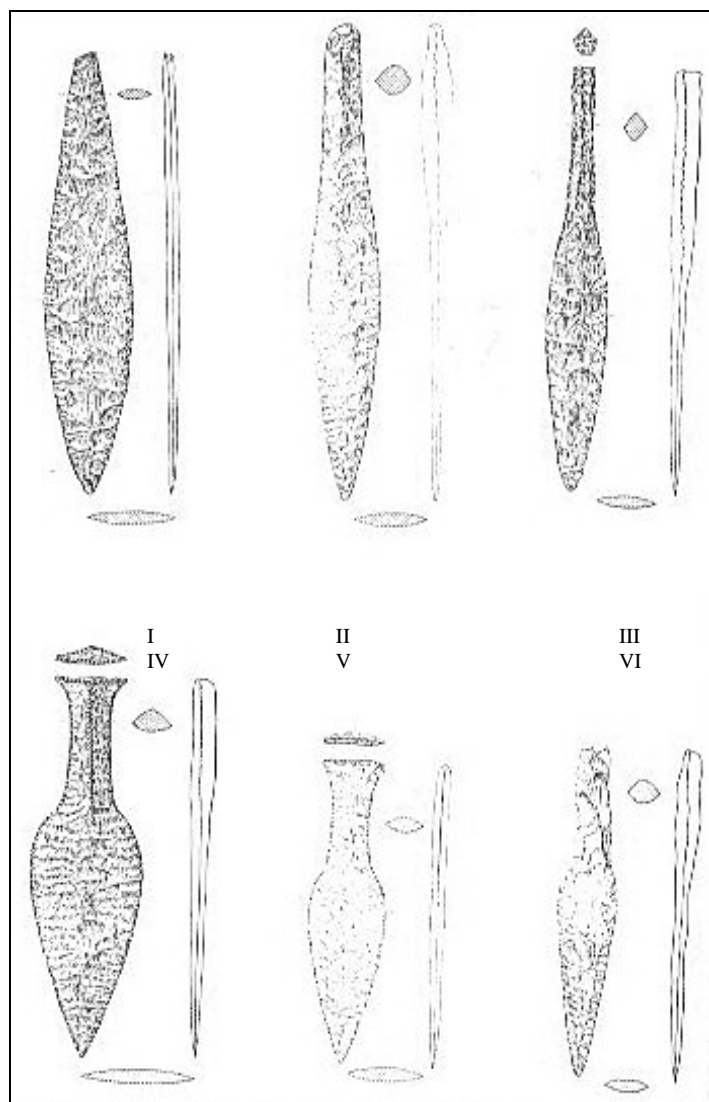
3.1.2. Flatretusjerte flintgjenstander.

Flintdolker. Flintdolkene har sitt utspring i flintrike områder rundt Limfjorden (Danmark), på de østdanske øyene og sør i Skåne (Apel 2001:273). Sør-Skandinaviske flintdolker

”er avlange, tosidige knakkete gjenstander med utpregede håndtak og to skarpe sider” (Apel 2001:233 min oversettelse).

Flintdolkene blir datert til starten av SN og sikkert frem til EBA I, kanskje også noe videre. Arkeologer er enig om dateringen av flintdolkene (Lomborg 1975; Scheen 1979; Apel 2001).

Figur 2 viser flintdolkenes 6 hovedtyper.

Figur 02: Lomborgs dolktypologi (i Apel 2001:234, fig 8:1)

Type I er en lansettformet dolk med lite eller ingen markering i overgang mellom håndtak og blad. Ingen forskjell i tykkelse mellom håndtak og blad. Type II er dolker med håndtak som er minst 2mm tykkere enn bladet. Tverrsnittet på håndtaket er ovalt eller spissovalt. Lansettformet blad med markert overgang mellom håndtak og blad. Type III har lansettformet blad. Markert overgang mellom blad og håndtak. Håndtaket har parallelle sider, tverrsnittet er rombisk eller firkantet. Håndtaket er preget med flatretusjerte sømmer på kantene og sidene. Type IV har fiskehaleform på håndtaket med minst en side med flatretusjert søm. Tverrsnittet på håndtaket er rombisk, trekantet eller rektangulært. Bladet har størst vidde

nær overgangen mellom håndtaket og bladet. Markert overgang mellom håndtaket og bladet. Type V har håndtak som er utvidet ved basis. Håndtakets tverrsnittet er spissovalt. Ikke flatretusjerte sømmer på sidene men kan forekomme ved kantene og basis. Type VI har håndtak som har rette parallelle kanter. Basis på håndtaket er ikke den videste delen. Tverrsnittet av håndtaket er ovalt eller spissovalt (Apel 2001 235-247).

Dette er hovedtypene i Lomborgs typologi over flintdolker. Lomborg definerer undertyper, mellom to og seks, til hver hovedtype. Undertypene blir ikke behandlet her, og er ikke sentrale i min analyse, men vil bli noe referert til under kapittel 6.

Lomborgs (i Apel 2001:233-248; i Scheen 1979) typologisering av flintdolkene i seks hovedtyper vil bli videreført i min analysen. Jeg har tatt utgangspunkt i Rolf Scheen (1979) og Einar Østmo (1988) sine kataloger med plassering av de enkelte flintdolker i Lomborgs hovedtyper I – VI.

Flintsigder er flatretusjerte halvmåneformede med konveks, konkav eller rett egg (Karsten 1994:80). Flintsigder dateres til SN/EBA I. Kronologisk skilles ikke sigdtypene i tid (Østmo 1988:74; Karsten 1994:80). De sigdene som har fått en mer presis datering enn SN/EBA I er funnet sammen med andre gjenstander, f.eks. dolker, som gir en annen datering for sigdene.

Spydspisser har rett eller konkav basis. Spydspissene kan grense mot dolker av type I og VI. Grensedragningen mot pilspisser er heller ikke entydig (Melheim 2001:35). Datering på spydspisser blir knyttet til SN/EBA I og har i stor grad sammenfallende brukstid som dolker (Bårdseth 1998:39).

Flatretusjerte pilspisser som kan knyttes til SN og EBA I kan plasseres i to hovedgrupper. Hjerteformet pilspiss med konkav basis, mothaker og tange. En annen hovedgruppe med flatretusjerte pilspisser hadde trekantet form (Kleiva 1996:85).

3.1.3. Andre flintgjenstander.

Skjeformede skrapere er laget av store avslag. Skjeformede skrapere er knyttet til SN (Karsten 1994; Kleiva 1996:53; Bårdseth 1998:40), og er funnet som entypedepot og kombinasjonsdepot i Østfold (katalog 1).

Flintskiver og avslag er runde skiver, ca 5-10 cm i diameter og mellom 0,3 – 0,8 i tykkelse, eller store avslag (Kleiva 1996:55). Flintskiver og avslag er oftest funnet sammen med andre diagnostiske gjenstander fra SN som sigder og skjeformede skrapere. Fra Vest-Norge er det gjort store depotfunn av flintskiver og avslag. Det største funnet besto av 637 flintskiver og 4 flintemner (Kleiva 1996:55). Flintskiver og avslag er i Østfold fremkommet i kombinasjonsdepoter og graver (se katalog 1).

3.2. Kronologi

De ytre rammene for analysen sammenfaller med Østmo (1988:120) sin fase 4 – SN – EBA II. Begynnelsen er lik ca 2350/2400 f. Kr. og varer opp til ca 1300 f. Kr. Østmo (1988:121) hevder at det ikke var noen kulturforsinkelse mellom Sør-Skandinavia og Østfold. Dette støttes også av dateringer på toskipete langhus ved Rør i Rygge kommune (funnr 11/katalog 6) og Stensrød i Halden kommune (13 og 14/6).

Flintdolkene vil gi analysen en kronologisk ramme for inndelingen i periodene. For Lomborg (1975) utgjorde dolktypene I - VI en utviklingsrekke fra flintdolkene i Sør-Skandinavia; Dolktypene fulgte etter hverandre kronologisk i tid. SN ble på dette grunnlag delt i tre faser; A, B og C (Lomborg 1975:100). Type I ble datert til SN A, typene II og III ble datert til SN B og type IV og V SN C. Type VI ble datert til EBA I. I diskusjonen om Lomborgs typologi ble det hevdet at de forskjellige typene av flintdolker også hadde forskjellig geografisk opprinnelse (NAR 1975). På bakgrunn av dette ble analysen av flintdolkene til Madsen (1978) som i utgangspunkt tok for seg kvantitet, regionale variasjoner og funnkombinasjoner viktig. Madsen (1978:55) hevdet på bakgrunn av sin analyse at dolker type I og II var samtidige og var mer uttrykk for regionale forskjeller i Danmark. Hovedtyngden av type I var geografisk knyttet til områdene rundt Limfjorden , nord i Danmark. Type II var geografisk knyttet til Øst-Danmark. Madsen (1978:55) la også til grunn at type III var nærmere i tid type I og II og ikke var funnet sammen med type IV.

Vandkilde (1989;1996) anvender typologien til Lomborg men er enig i at den ikke kan tolkes som en lineær utviklingsrekke. Flere typer var samtidige i tid men hadde forskjellig geografisk tilknytning. Vandkilde (1996:13) bygger videre på Madsens kronologi over flintdolker, ved at type I og II var uttrykk for regionale forskjeller i Danmark og at type III var overlappende to første typene men fortsetter noe etter i tid. Type III er ikke funnet sammen med Type IV. Dette gjør at de tre første typene kan plasseres i en periode SN I, som tilsvarer SN A og SN B i Lomborgs periode inndeling. Typene IV og V ble av Lomborg plassert i en periode SN C, denne blir videreført av Vandkilde som SN II. Type VI er knyttet til EBA I av alle fra Lomborg og frem til i dag. Type V og avgrensning mot EBA I er i følge Vandkilde (1996:13) noe uklar. Type V er funnet sammen med type IV og type VI. Alene kan type V være en usikker plassering i periode. Overgangen mellom SN II og EBA I kan være noe uklar i forhold til flintdolkene. Overgangen mellom SN I og SN II er klarere men dolk type III er noe etter type I og II i tid og plasseres mer midt i SN men er ikke funnet i kombinasjon med type IV på dansk område. I Østfold er dolker type V stort sett funnet

alene, det er gjort et funn av type V dolk på samme sted som et toskipet langhus datert SN II (funnr 15/katalog 6).

I denne oppgaven er utgangspunktet at dolk typene I, II og III kronologisk er knyttet til SN I. Dolk typene IV og V knyttes til SN II og type VI knyttes til EBA I. Den kronologiske rammen for min analyse vil følge den sørskandinaviske slik som tabell 1 viser.

Tabell 01: Kronologi (Vandkilde et al 1996:195).

Periode	År	År
Senneolitikum (SN)		2350 f. Kr. – 1700 f.Kr
SN I	2350 f.Kr. – 1950 f. Kr	
SN II	1950 f. Kr. – 1700 f. Kr	
Eldre Bronsealder I (EBA I)		1700 f. Kr – 1500 f.Kr

Vandkilde (1989:29) knytter innflytelsen i Sør-Skandinavia i SN til kulturområder i Sentral- og Vest-Europa. SN I knyttes nærmere til Klokkebegerkultur i Vest-Europa. SN II knyttes til Uneticè kultur i Sentral-Europa. Begge disse områdene representerte metallbrukende kulturer.

3.3. Funnkategorier depot, grav, boplass og løsfunn.

Jeg vil undersøke om det er endringer i de forskjellige funnkategoriene gjennom SN I, SN II og EBA I. For å oppnå dette går jeg gjennom kriterier for å definere i hvilke funnkategorier som gjenstandene kan plasseres i katalogen. Endringer i funnkategoriene innhold, utforming og plassering, vil brukes i en argumentasjon for endring av sosiale relasjoner. Jeg vil legge til grunn at gjenstander ble intensjonelt plassert i landskapet for å tillegge det mening og opprettholde mening (Gansum, Jerpåsen & Keller 1997:18; Lekberg 2002:232). En mening som var uttrykk for sosial orden som individene ønsket å holde fast i og som ble preget inn i landskapet. En kollektiv hukommelse som når den var produsert ville virke tilbake og reprodusere en sosial orden.

3.3.1. Depot.

”Depot” har vært en funnkategori i arkeologisk forskningshistorie fra siste halvdel av 1800-tallet, og ble da tatt i bruk for gjenstander som ikke kunne plasseres i funnkategori ”grav” eller ”boplass” (Bårdseth 1998; Johansen 1993; Karsten 1994; Kleiva 1996; Melheim 2001). Diskusjonen ble knyttet til om depoter var sakrale eller profane hendelser i forhistorien; Sakrale depoter ble knyttet til religiøse ritualer og offringer. Profane depoter ble knyttet til varelager, skattefunn eller oppbevaring av verdifulle gjenstander.

Jeg vil ikke berøre diskusjonen om sakrale eller profane depoter. Et depot vil for meg være knyttet til selve handlingen, at en eller flere gjenstander legges i landskapet intensjonelt av en eller flere mennesker (Johansen 1993:15). Motivet bak handlingen kan være flere, men både handling og motiv er knyttet til en bestemt sosial historisk kontekst, og i den sammenheng bli tolket som en del av rituell praksis som foregikk i SN og EBA I. Med ritualer mener jeg gjentatte handlinger som danner mønstre som kan identifiseres i samtiden eller senere. Ritualer er handlinger som er en del av sosial praksis. Det er gjennom ritualenes sosiale uttrykk at sosial struktur kan tolkes (Vandkilde 1998:248). Med potlatch analogien hevder Vandkilde (1998:248) videre at sosial og politisk makt ble grunnlagt, opprettholdt og legitimert gjennom ulike rituelle handlinger. Potlatch ble opprinnelig knyttet til nordvestamerikanske indianergrupper som gjennom ritualer befestet hierarkier seg i mellom gjennom en stor konsumering av gjenstander og mat (Mauss 1995:16). Vandkilde sammenligner depoter som en type potlatch ved at gjenstander som ble tatt ut av sirkulasjon og plassert i depoter var en sosial måte å kommunisere på, og som uttrykte forskjeller mellom individer og grupper av individer. Ved endringer i innhold, kontekst eller plassering i landskapet kan depoter være et uttrykk for endring i sosial praksis. Janet Levy (i Bårdseth 1998:10) har argumentert for at depoter kan dokumentere sosial og økonomisk organisering i forhistorien.

Gjenstander tolkes vanligvis til å være et depot når to eller flere gjenstander ikke stammer fra en boplass eller en grav (Karsten 1994:18). Som oftest knyttes depoter til våtmarksmiljøer. I tillegg kan depoter knyttes til tørre miljøer, f.eks til store steiner, steinur eller ved fjell (Karsten 1994:18). Karsten (1994:19) deler depoter inn i to kategorier, entypedepot og kombinasjonsdepot. Entypedepot vil inneholde samme type gjenstander, f.eks to eller flere økser. Kombinasjonsdepot vil inneholde forskjellige typer gjenstander, f.eks skjeformede skrapere og flintskiver. Funn av en gjenstand, enkeltfunn, kan også tolkes til å være en form for depot hvis funnsted og funnomstendigheter samsvarer med depotfunn.

Depot som begrep vil bli brukt som en benevnelse på gjenstander som kan tolkes til være intensjonelt nedlagt/plassert i jorden, ur, ved stein, ved eller i myr/vann eller lignende. Depot vil bli tolket til å være knyttet til et samfunns sosiale praksis (Vandkilde 1998; Karsten 1994; Bårdseth 1998).

Kriterier for å kunne tolke en eller flere gjenstander til å være enkeltfunn eller depot har vært gjenstand for betydelig oppmerksomhet siden 1990. Av de publiserte arbeidene er

det Karsten (1994) og Vandkilde (1996) som ligger til grunn for min forståelse av intensjonelle nedlegginger i forhistorien. Av upublisert avhandlinger er det hovedfagsoppgavene til Øyunn Kleiva (1996), Gro Anita Bårdseth (1998) og Anne Lene Melheim (2001) som har diskutert kriterier for enkeltfunn og depoter. Jeg vil benytte meg av kriteriene satt opp av Melheim (2001:41-42) for å avgjøre om gjenstand(er) kan tolkes til å være depot eller enkeltfunn. Kriteriene oppsummerer en diskusjon om kriterier for depoter og enkeltfunn som har vært ført på 1990-tallet.

Melheim kriterier for depot og enkeltfunn er gjenstand(er) funnet i/ved:

1. Våtmark. Gjenstander funnet i myr, vann, kilde, elv eller elvegrus er sikre depoter. Gjenstander som er funnet ved strandbredde eller under grøfting, dikegraving og brønngraving regnes som sikre depoter i kombinasjon med kriterier 4-7.
2. Tørr mark. Gjenstander funnet i ur, ved stor stein, inntil bergvegg eller i fjellsprekk regnes som sikre depoter. Gjenstander funnet under liten røys/steinhop eller helle kan være depot i kombinasjon med punkt 4-7.
3. Arrangement. Flere gjenstander som er funnet oppstilt på en bestemt måte eller som kan ha vært pakket inn regnes som sikkert alene.

Sikre depoter i kombinasjon med minimum to av kriteriene i punkt 4 – 7.

4. Dybde. Gjenstander som er funnet 0,5 – 1 meter dypt eller mer er i kombinasjon med andre kriterier sikre depoter, men usikkert alene.
5. Sammensetting. To eller flere gjenstander funnet sammen tolkes som depot dersom det ikke er en grav. Sikkert kriterium i kombinasjon med punkt 6 og 7.
6. Gjenstandstype. Noen gjenstander eller typer opptrer bare i depot i Sør-Skandinavia. Ikke nødvendigvis lik praksis i Østfold men kan det gi en pekepinn.
7. Gjenstandens tilstand: Kvaliteten ved gjenstanden/-ene som helhet, sjeldenhet eller spesiell fragmentering kjennetegner depoter.

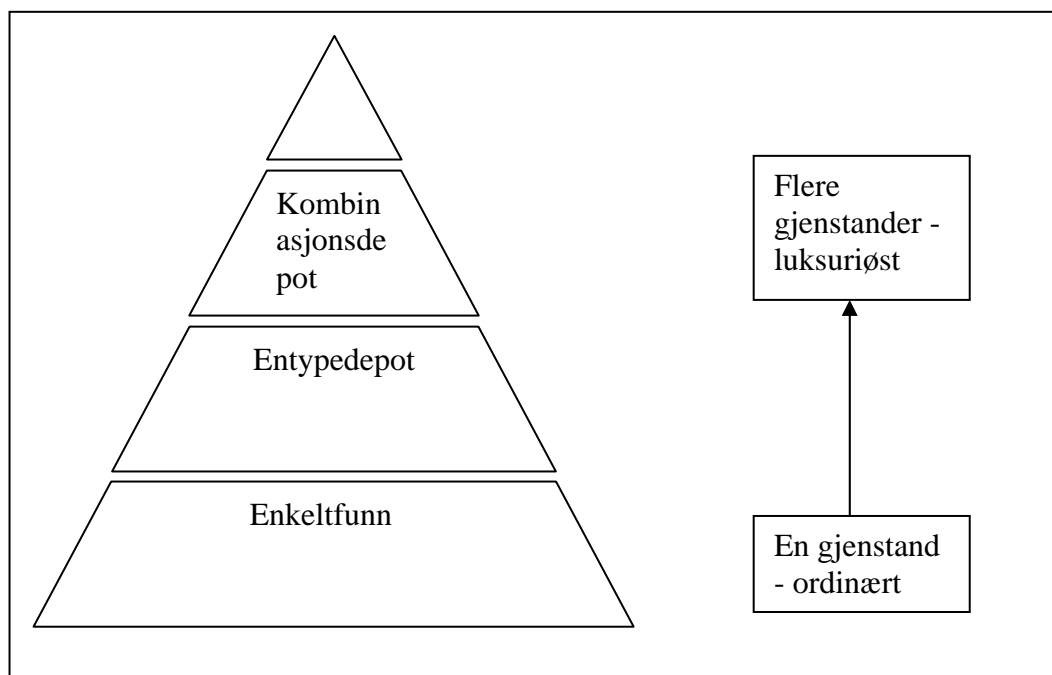
Kriteriene vil bli lagt til grunn for å kunne identifisere gjenstandene i forhold til nedleggelser og funnkategorier. Til grunn for kriteriene anvender jeg funnopplysningene i OAT. Jeg ønsker å gruppere depot og enkeltfunn i forhold til at de kan inneholde forskjellig

verdimessige investeringer innenfor depoter/enkelthunn og hvor i landskapet de blir plassert. Jeg vil komme tilbake til, i kapittel 6, hva slags deponeringer som er identifisert av meg som kan knyttes til SN og EBA I. Alle kategorier med enkelthunn, entypedepot og kombinasjonsdepot er identifisert i materialet fra Østfold.

3.3.1.1 Hierarkisering av depotene.

Vandkilde (1998:249) har utarbeidet en hierarkisk ordning av de forskjellige kategoriene av depotthunn, med utgangspunkt i metallthunn fra SN på dansk område. Jeg ønsker å tillempe Vandkildes metode om hierarkisering på steinmaterialet fra SN i Østfold, og undersøke om det kan ha vært forskjellig sosial mening knyttet til ulike deponeringskategorier.

Flatretusjerte flintgjenstander hadde en ekstern opprinnelse fra Sør-Skandinavia, men flint var ikke ukjent i Østfold men fantes ikke som fast fjell. Det kan tolkes til at gjenstandenes materiale og teknologi var uten en lokal forankring og dermed underbygge en tolkning av verdimeslige forskjeller i depotene. Jeg vil komme tilbake til dette i kapittel 6.2. Vandkildes (1998:249) analyse fra dansk område viste at enkelthunn var den vanligste formen for depot, ordinære deponeringer. Entypedepot et litt høyere nivå og kombinasjonsdepot som den mest eksklusive formen for depot. Gjennom en tolkning av enkelthunn og depoter gir Vandkilde en mulighet at de forskjellige deponeringene kan ha hatt forskjellig sosial verdi. Figur 3 viser Vandkildes (1998:250, fig. 6) pyramide:

Figur 03: Hierarki enkelthunn og depoter (Vandkilde 1998:250, fig. 6, min oversettelse)

Vandkilde hevder at plasseringen av funn i pyramiden ikke er uten unntak. Noen gjenstander som er funnet som enkeltfunn kan representere spesielle luksuriøse funn, blant annet enkeltfunn av sverd (Vandkilde1998:249).

Karsten (1994:103) hevder at analyser av forskjeller mellom enkeltfunn og depoter kan gi tolkningsgrunnlag til hvilke konvensjoner og tradisjoner som deponeringen har foregått i. Intensiteten i deponeringstradisjonen gjennom SN/EBA I vil kunne gi grunnlag for å argumentere for endringer i sosial praksis (Karsten 1994:124). Karsten (1994) trekker også frem en tolkningsmulighet at enkeltfunn var gjort av enkeltindivider eller en familie mens depoter var gjort av en større gruppe. Hvordan dette kan knyttes til materialet fra Østfold vil jeg komme tilbake til i kapittel 6, men jeg vil her analytisk definere begrepsparet individuell og kollektiv. Jeg vil bruke begrepet individuell om enkeltindivider og enkeltfamilier. Begrepet kollektiv knyttet til deponeringer vil brukes om grupper av familier. Begrepsparet individuell og kollektiv forstås ikke som faktiske forskjeller i mentaliteten i forhistorien, men vil brukes av meg til å forklare endringer i SN og EBA I.

3.3.2. Boplass.

Mennesket har i SN hatt tilhold til bestemte steder hvor deres dagligliv har utspilt seg. Boplassen som arkeologisk begrep blir som oftest brukt om rester etter folks dagligliv (Østmo 1988:127;Lekberg 2002:141). Begrepet "boplass" vil bli brukt om funnsteder hvor rester etter menneskelig aktivitet er dokumentert på et begrenset geografisk område. Jeg vil bruke en vid definisjon av begrepet "boplass". En boplass kan i tillegg til å være et fast bosted året igjennom også defineres til en plass hvor personer eller familier har hatt tilhold i kortere eller lengre tidsrom. Boplass er en funnkategori som avgrenses til ikke å være et depot eller en grav (Lekberg 2002:142).

Når det gjelder boplasser vil jeg forholde meg til det publiserte materialet som er gjort av Østmo (1988), Løken (1998), Rønne (2003) og Bårdseth (2004). Østmo (1988:139-199) har datert boplasser fra SN og EBA I ved hjelp av gjenstander og beliggenhet i.f.t høyde over havet. Østmo (1988:26) tar utgangspunkt i en vannstand som var ca 14 meter høyere, enn dagens, i Haldenområdet og ca 20 meter høyere i Mosseområdet. Østmo har datert 10 boplasser til fase 4 på bakgrunn av flatretusjerte gjenstander og beliggenhet i høyde over havet. I tillegg er det datert 6 toskipete langhus i Østfold ved hjelp av rester etter stolpehull og C-14 dateringer (Løken 1998;Rønne 2003;Bårdseth 2004). Kriterier for definisjon av boplass; Gjenstander med spor etter dagligliv; gjenstander, avslag, fragmenter, ødelagte redskaper, keramikkrester, beinrester etter dyr, planterester. I tillegg funn av rester

etter ildsteder og avfallsrester. Funn av strukturer etter takbærende konstruksjoner; stolpehull, veggstolper. Samlet funn av gjenstander som ikke kan klassifiseres til depot eller grav.

Toskipete langhus var rektangulære bygninger hvor taket ble holdt oppe av stolperekke midt i huset. Den takbærende stolperekken delte huset i to, derav navnet toskipet langhus. De første toskipete langhusene i Østfold er datert SN I (katalog 6). Jeg vil hevde at toskipete langhus hadde en viktig sosial mening knyttet til investering i et bestemt område og en markør i landskapet. Jeg vil legge til grunn at langhusene representerer en mer individuell måte å markere tilhold i et område på, og langhusene representerte helårs bosetting og knytter menneskene mer til det bestemte stedet. Toskipete langhus var en ny måte å bygge hus på (teknologi), ny måte å strukturere det sosiale liv på. Hvor i landskapet boplassene lå kan være med på å si noe om produksjon og kommunikasjon.

3.3.3. Grav.

Graver som kilde vil i min analyse ta utgangspunkt i distribusjon og plassering (og innredning) i landskapet. Gravene vil virke som en del av en helhet. Graven og materialet vil i min analyse bli forstått som noe mer enn bare et siste stoppested for en bestemt person. Gravmaterialet og plassering av graven kan belyse og uttrykke både sosiale, mentale og ideologiske sider ved et samfunn (Solberg 2000:31). Dette er viktige trekk ved min forforståelse av gravene som er datert SN/EBA I fra Østfold.

Graver har gjennom sitt innhold av gjenstander og ytre konstruksjoner blitt tolket til å kunne beskrive sosiale forskjeller i forhistoriske samfunn. Store gravminner med mange og spesielle gjenstander kan representere et samfunn med store sosiale forskjeller. Tilsvarende vil da en periode med mindre synlige gravminner og sparsomt med gjenstander være et uttrykk for et mer egalitært samfunn. Graver er etter mitt syn bare en del av en større sosial helhet. Selv om gravene er lite synlige og inneholder få gjenstander så er det andre måter å kunne uttrykke sosiale relasjoner på. Tilsløring av sosiale forskjeller har også vært tolkninger knyttet til graver som kilde.

Kan behovet for synliggjøring av gravminner og materialet være sterkere i perioder med sosial ustabilitet og endringer i samfunnets mentalitet og ideologi?

Plasseringen av gravene i landskapet. På hvilken måte har gravene strukturert landskapet. Graver forstår jeg som en del av en sosial praksis. En begravelse er ikke bare et

religiøst ritual, som en overgang til et ”dødsrike”. En begravelse kan være en del av en sosial praksis for å opprettholde en bestemt kultur/mentalitet synliggjøring/tilsløring av bestemte sosiale relasjoner. Gjennom plassering i landskapet sikres den rådende mentaliteten for ettertiden, synlige gravminner og mindre synlige gravminner. Graver som ikke var synlige i SN, fysisk sett, kan ha hatt minst like stor mening knyttet til seg som synlige gravminner.

Kriterier som jeg vil legge til grunn for funnkategorien grav er hentet fra Melheim (2001:47):

- Menneskebein. Kan være et sikkert tegn på begravelse. Noen unntak finnes beinrestene etter Kråkerøy mannen er tolket til en offring.
- Ytre og indre konstruksjon. Begravelser i form av haug, eller røys kan være tegn på ytre konstruksjoner. Indre konstruksjon er for eksempel steinbygde kammer som i hellekistene.
- Gravtypiske gjenstander. Noen gjenstander forekommer nesten utelukkende i graver.

Hellekister er en diagnostisk gravkategori fra SN som er identifisert i Østfold. 6 hellekister er funnet i Østfold (Østmo 2001). I tillegg er det funnet to graver datert til SN I og EBA I og en grav datert SN/EBA I som ikke er hellekister. De tre gravene som ikke er hellekister er datert på bakgrunn av flatretusjerte gjenstander og skafthullsøks.

3.3.4. Løsfunn

De gjenstandene som ikke har nok opplysninger til å bli plassert i kategoriene depot, boplass eller grav vil bli definert som ”løsfunn”. Løsfunn kan være gjenstander som var mistet, kastet av ulike årsaker eller de kan være deler av grav, boplass eller depoter. Distribusjonen av gjenstander som er plassert i katalogen som løsfunn vil kunne gi et supplement til de andre funnkategoriene og vil av meg bli lagt til grunn for menneskelige aktivitet i et område.

Gjenstandene som er funnet i Østfold datert SN og EBA I vil bli plassert i funnkategoriene enkeltfunn, entypedepot, kombinasjonsdepot, boplass, grav og løsfunn. Vedlegg 1 –6 viser hva slags funnkategori den enkelte gjenstand er plassert i.

Kapittel 4 METODISKE AVKLARINGER

I kapittelet over har jeg definert funnkategorier som gjenstandene vil bli plassert i. Jeg vil nå redegjøre for hvordan funnkategoriene metodiske vil bli brukt for å belyse oppgavens

problemstilling. I tillegg skal jeg undersøke innredningen av landskapet gjennom SN/EBA I og distribusjonene av flintdolkene gjennom perioden.

Flintdolkene gir oppgaven kronologisk og analytisk ramme. Gjennomgang av katalogene til Einar Østmo (1988) og Rolf Scheen (1979) gir en oversikt over flintdolkene fra Østfold, samt en typeinndeling av flintdolkene fra Østfold. Dolktype, distribusjon og i hvilken funnkategori som jeg identifiserer den enkelte dolk til vil systematiseres i en access database. Dette gir en oversikt over distribusjonen og hvilke funnkategorier som flintdolkene kan identifiseres til. Tilgjengeligheten av flintdolkene gjennom oppgavens tre perioder, SN I, SN II og EBA I, vil bli brukt i tolkninger knyttet til endringer i sosiale relasjoner. Samtidig vil dolktypene med undertyper gi en mulighet for tolkning av opprinnelsessted for den enkelte dolk. Det vil kunne gi en tolkningsramme for hvilke områder i Sør-Skandinavia som hadde kontakt med Østfold i SN/EBA I.

Hvordan dolkenes geografiske tilgjengelighet endrer seg gjennom oppgavens perioder vil underbygge en argumentasjon om i hvilken gradolkene kan ha vært et differensieringssymbol i Østfold. Hvis det endrer seg mot at funndistribusjonen ble mindre og mer konsentrert til enkelte områder, kan det være et uttrykk for en monopolisering avolkene og en uttrykk for et mer differensiert samfunn. Tilgjengeligheten sammen med distribusjonen i Østfold vil legges til grunn for en mentalitet for differensierte sosiale relasjoner. Endringer i distribusjonen og tilgjengelighet vil kunne tolkes til endringer i sosiale relasjoner.

Dolkene og det øvrige gjenstandsmaterialet (kapittel 3.1.) vil bli identifisert og plassert i funnkategoriene som nevnt i kapittel 3.3. Funnkategoriene samles i en felles database (katalog 1). Funnkategoriene vil bli plassert i periodene, SN I, SN II og EBA I. Hvordan funnkategoriene endrer seg gjennom de tre periodene og hvilken betydning det kan ha hatt for de sosiale relasjonene i det senneolitiske samfunnet vil være fokus for en diakron analyse.

Depoter og enkeltfunn vil bli analysert med Vandkildes pyramide (figur 3) om at enkeltfunn og depoter kan ha representert forskjellig verdi i SN/EBA I. Vandkilde hevder, gjennom sin pyramide, at kombinasjonsdepoter uttrykker intensjonelle handlinger med stor verdi. Entypedepot uttrykker intensjonelle handlinger med en middelvei og enkeltfunn representerer den laveste verdien i deponeringstradisjonene. Hvordan dette tillempes materialet fra Østfold vil diskuteres i kapittel 6. Den verdimeslige innredningen av

landskapet representert ved de deponerte gjenstandene vil bli undersøkt med tanke på et uttrykk for en investering i sosial kapital.

Gjenstandenes geografiske opprinnelse vil ha betydning for forståelsen av verdi i analysen. Importerte gjenstander med ny teknologi som kommer fra andre områder enn Østfold vil ha større verdi enn lokalt produserte gjenstander. Dolkene hadde en ekstern proveniens. Importerte gjenstander krevde at det var en kontakt med individer utenfor Østfold.

Innredningen av landskapet er den prosess der individer gjør landskapet til sitt eget, gjennom materielle strukturer og immaterielle ytringer; Navn, tradisjoner og oppfattelser av landskapet. Endringer i landskapet kan betraktes enten som ledd i en innredningsprosess eller som et skifte fra en kulturell struktur til en annen (Gansum, Jerpåsen & Keller 1997:18). For å undersøke om det var endringer i innredningen av landskapet, vil jeg først etablere en forståelse av hver enkelt periode. Med et fokus på landskapet som en del av materiell kultur ønsker jeg å få frem hvordan landskapet var innredet og hvordan det kan uttrykkes som en del av sosial struktur. Hvilke områder i Østfold har akkumulert verdi i SN/EBA I og hvordan endrer dette seg gjennom perioden. Tettheten av gjenstander i landskapet vil kunne si noe om hvor i Østfold konsentrasjonen av verdi ble investert.

Disse metodologiske betraktningene hviler på mine fundamentale premisser. I det følgende kapittelet vil jeg utdype min forforståelse knyttet til materiell kultur og landskap, mitt epistemologiske utgangspunkt, og mitt ontologisk utgangspunkt i forhold til sosial endring.

Kapittel 5 TEORETISKE AVKLARINGER.

Hvordan forholder jeg meg til materiell kultur? Mitt epistemologiske utgangspunkt i forhold til materiell kultur og landskap vil jeg utdype i dette kapittelet. Hvilken forståelse har jeg av materiell kultur som vil bli lagt til grunn i den senere analysen. Men først et lite tilbakeblikk på hvordan synet på materiell kultur har endret seg i arkeologisk faghistorie.

I kulturhistorisk arkeologisk teori har materiell kultur vært et resultat av menneskelige handlinger i forhistorien. Likhet i materiell kultur, i et geografisk avgrenset område, var et uttrykk for en arkeologisk kultur. Gjenstander og graver som viste likhet i et område i samme tidsperiode var et uttrykk for en kultur med mennesker som hadde felles livsform. Språk og identitet ble knyttet til de enkelte arkeologiske kulturene (Olsen1997:32).

Den materielle kulturen ble oppfattet til å være et speilbilde av forhistoriens samfunn. Kultur ble på mange måter forstått som å være lik et folk eller en rase (Olsen 1997:33). Kultur blir noe som var nedarvet og som ble ført videre av nye slekter. Endringer i kulturhistorisk arkeologi ble forklart med migrasjoner eller diffusjon, ved ytre påvirkning.

Prosessuell arkeologi fra 60-tallet og fremover brøt med kulturhistorisk arkeologis syn på materiell kultur og kulturbegrepet. To nye vitenskapsteoretiske tilnæringsmåter ble innført i arkeologien: Den logiske positivismen med hypotetisk-deduktiv metode der objektiv, nøytral forskning var et ideal. Og økologisk funksjonalisme ble lagt til grunn for å forstå samfunn og utvikling. Ethvert samfunn har en innebygget logikk som søker harmoni med seg selv og sine omgivelser. Her ligger også en systemteoretisk forståelse av samfunn og sosiale prosesser. Samfunn består av forskjellige deler som fungerer sammen, ved endringer i en del så påvirkes helheten. Kultur i prosessuell arkeologi var ikke lenger en åndelig arv men tilpasning til sine omgivelser. Materiell kultur ble forstått til å være tilpasninger til teknologiske og økonomiske utfordringer i omgivelsene. Endringer i prosessuell arkeologi ble forklart med indre utvikling og endringer i tilpasningen til omgivelsene (Trigger 1996:237).

Noe av kritikken som ble rettet mot kulturhistorisk arkeologi var at den hadde en klar etnosentrisk og kultursjåvinistisk basis (Olsen 1997:38). Skjematisk fremstilt kan det forklares med arkeologisk kultur = folk og overlegen kultur = overlegent folk. Kulturelle påvirkninger gikk i en retning og det var utenkelig at kulturelle innovasjoner kunne oppstå uavhengig av hverandre (Olsen 1997:38). En kritikken mot prosessuell arkeologi vil være underordningen av individet i forhold til systemet (samfunnet). Individets rolle i funksjonalistisk samfunnsmodell var styrt av systemets behov (Olsen 1997:62). Jeg vil nå utdype mitt epistemologiske utgangspunkt knyttet til materiell kultur.

5.1. Materiell kultur

Materiell kultur, gjenstander og strukturer, er et resultat av menneskers tanker og hender. Gjenstandene kommer ut av hodet og hendene og har et opphav i en bestemt historisk tid (Hodder 1991:6). Hvilken mening og funksjon den materielle kulturen har hatt blir en diskusjon om nåtid og fortid. En gjenstand har hatt en bestemt mening i fortiden men den samme gjenstanden har også en mening i nåtiden. En gjenstands mening i fortiden vil være preget av dens mening i nåtiden.

Materiell kultur var laget av noen som var en del av et samfunn, av sosiale sammenhenger. Hvert enkelt individ bar med seg sin fortolkning av samfunnet. Materiell kultur kan ikke bare forstås som et speilbilde av forhistoriske sosiale praksiser og kognitive rammer men som en aktiv del i å strukturerer og forme disse praksisene (Shanks & Tilley 1987:85). Hvordan materiell kultur blir brukt og forstått vil være avhengig av den bestemte historiske konteksten. Gjenstander kan endre mening over tid. Gjenstandene og strukturene er rester etter sosiale prosesser i SN. Jeg vil argumentere for at materiell kultur ble aktivt brukt i sosiale prosesser i SN/EBA I, for å fremme eller tilsløre ulikheter i sosiale relasjoner.

Materiell kultur er fysisk og har en mening. Et lite etnografisk eksempel hentet fra Apel (2001:337): En kniv er en fysisk gjenstand med håndtak, en spiss og et skarpt blad. Kniven kan brukes til å skjære, spikke og stikke med både til håndverk og matlaging. Kniven har en funksjon og en mening knyttet til seg som et redskap. I Jemen, som Apel henter sitt etnografiske eksempel fra, er kniven i tillegg knyttet til menn og deres status. Tradisjonelt bærer mennene kniv i Jemen, slik sett blir en kniv fylt med mening som et maskulint symbol, kniv = mann. Hvordan kniven henger i beltet symboliserer hvilken status den spesielle mannen har i det bestemte samfunnet. Eksempelet her skal vise hvordan en gjenstand i tillegg til en praktisk funksjon (som redskap) også kan ha en sosial mening. Meningen varierer fordi individer, i ulike samfunn, tillegger gjenstander ulik mening. Slik kan materiell kultur forstås meningsfullt konstituert et samfunn (Hodder 1991:1). Hodder (1991:127-128) hevder at de subjektive meningene som arkeologer kan få et begrep om i forhistorien ikke var bevisste tanker i enkeltindividers hoder, men de sosiale og menneskelige ideene som reproduserte dagliglivets praksis. Materiell kultur ble konstituert og aktivt brukt i kommunikasjonen i en bestemt sosial praksis. Materiell kultur blir produsert av mennesker og når den fysiske materialiteten er etablert kan den igjen påvirke menneskers handlinger og tanker (Olsen 1997:211). Kultur er både en årsak til og en konsekvens av handlinger (Hodder 1991).

Med å etablere en forståelse av materiell kultur som springer ut av bestemte historiske sosiale prosesser, blir det neste steget hvordan den kan brukes som tolkningsgrunnlag for å beskrive forskjeller i sosiale relasjoner. I moderne samfunn så brukes en vitenskapelig logikk for å kunne beskrive og forklare sosiale relasjoner, hvor teoretisering og abstraksjon er hovedelementer. Teorier og begreper brukes for å forklare sosiale relasjoner. I motsetning til dette har Claude Lévi-Strauss ([2002]:21) innført en annen type vitenskap – ”*vitenskapen om det konkrete*”. Den konkrete vitenskapen vil for å

beskrive eller forklare forskjeller i sosiale relasjoner bruke forskjeller fra naturen eller kulturen. De to tilstandene vitenskapelig og konkret logikk er to måter å forholde seg til verden på som gir ulike resultater. I en konkret logikk vil forskjeller mellom to folkegrupper kanskje beskrives som forskjellene mellom en rev og en hare i naturen (Olsen 1997:205). Gjenstander som var laget av mennesker for praktisk bruk kan også forstås innenfor rammene av den konkrete logikk. Forskjellene mellom gjenstandens mening og bruk kan ha blitt brukt til å synliggjøre forskjeller mellom individer. Begrepet brikolør (le bricoleur) kan knyttes til hvordan ulike gjenstanders sosiale status og betydning kan brukes til å vise frem og forsterke forskjeller i den sosiale verden (Lévi-Strauss 2002:38). En brikolør var en person som på landsbygda i Frankrike reparerte gjenstander med det denne hadde for hånden ved hjelp sine egne hender og de hjelpemidlene som var tilgjengelige. En fagmann ville ha brukt riktig verktøy mens brikoløren vil bruke det som finnes for hånden. Oversatt til SN/EBA I blir at materiell kultur vil kunne være det som var for hånden for datidens brikolører som kunne brukes til å markere forskjeller i sosiale relasjoner. Brikoløren kunne bruke forskjeller i naturen eller kjente gjenstander til å kontrastere og beskrive forskjeller i sosiale relasjoner. Ved å innrede landskapet med gjenstander, graver og toskipete langhus så kan de ha virket som investeringer som var virkningsfulle over tid.

Landskapet er et aspekt av materiell kultur. Landskapet og hvordan det blir oppfattet er et kulturelt fenomen. Jeg har i kapittel 3.3 hevdet at landskapet kan være en del av et samfunns kollektive hukommelse. Med det mener jeg at med et dynamisk syn på materiell kultur så blir de meningsfulle handlingene knyttet til en grav, boplass, depot en måte å innrede landskapet med et spesifikt samfunns kulturelle mentalitet. Med kulturell mentalitet tenker jeg på hele samfunnets religiøse, ideologiske og sosiale sider. Landskapet er også noe materielt naturlig men blir også oppfattet og tillagt mening av mennesker. Landskapet oppfattes tredimensjonalt, endringer i landskapet representerer en fjerde dimensjon – tid (Gansum, Jerpåsen & Keller 1997:11). Hvordan landskapets innredning i form av funnkategorier endrer seg over tid er en viktig del av analysen. Landskapet vil konstituere en mening gjennom innredningen av det. Når landskapets mening er konstituert så virker det tilbake på dagliglivets praksis. Thursten (2001:31) hevder at gjennom en analyse av hvor i landskapet som akkumulerer verdier gjennom en periode, så kan steder som har vært befolket med individer med status skilles ut. Endringer knyttet til stedene vil være et uttrykk for endringer av maktstrukturen i samfunnet. Jeg vil hevde at Solbergs (1994:122) begrep om sentralplasser kan knyttes til dette. Sentralplasser var i følge Solberg steder som blir innredet med akkumulert verdier. Sentralplassene har fungert som steder hvor gjenstander

ble samlet og distribuert i lokalområdet eller videre til andre geografiske områder. Kontakten var preget av redistribusjon. Gjenstander kom til et område som ble kontrollert av enkeltindivider eller grupper som igjen bruker dette i sin kontroll over et område.

Landskapet i Østfold vil være et sentralt begrep i analysen. Landskapsbegrepet som jeg vil benytte meg av har et dialektisk forhold mellom agenter og landskapet. Landskapet kan forstås som en flate hvor menneskelig aktivitet foregår, en matkilde, et sted hvor råmateriale finnes og som kan deles inn i territorier (Thurston 2001:28).

Landskapsperspektivet som jeg kommer til å forholde meg til er at landskapet er en menneskelig konstruksjon av det bygde, det fattbare og symboliserte landskap, et kulturelt landskap. Samtidig former landskapet vår forståelse av individuell og sosial identitet (Thurston 2001:29). Landskapet i Østfold blir å forstå som et medium hvor handling foregikk, som ble en del av selve handlingen (Tilley 1994:10). Landskapet forstått som et medium som kan uttrykke individenes historie og sosiale relasjoner. Landskapet og det rommet som ble konstituert, gjennom forskjellige steder, får en mening som var sosialt produsert. Den meningsskapende innredningen av landskapsrommet var en del av dagliglivets praksis og virker både konstituerende og reproduserende men var samtidig åpen mot transformasjon og endring (Tilley 1994:10). Landskapet som ble innredet ble en del av samfunnets kollektive hukommelse. Hukommelsen som ble lagt ned i landskapet virket tilbake på menneskene når meningen var etablert.

Ved å ta utgangspunkt i en dynamisk forståelse av landskap og mennesker så kan det ha et viktig bidrag i å forstå utviklingen gjennom SN/EBA I. Mennesker hadde sitt dagligliv i et landskapsrom med steder som ga rommet en mening. Stedene i rommet ble viktige i etableringen av personlige identiteter og gruppeidentiteter. Formasjonen av menneskene og gruppens historie ble en del av landskapet og stedene.

5.2. Hvordan ser jeg på sosial endring?

Jeg ønsker å analysere en tidsperiode på 850 år med fokus på sosiale relasjoner og den sosiale praksis mentalitet. Jeg vil trenge noen begreper knyttet til hvordan jeg kan beskrive mentalitet og sosiale relasjoner. Jeg vil nå redegjøre for mitt ontologiske ståsted i forhold til sosiale relasjoner, sosialt praksis, sosial endring og mentalitet. Jeg ønsker å fokusere på handling og at individer produserer og reproduserer sitt samfunn gjennom sosial praksis.

Både Anthony Giddens og Pierre Bourdieu har gitt dynamiske måter å konstruere samfunn teoretisk på. Giddens med strukturasjonsteori og Bourdieu med begrepene habitus,

felt, kapital og agent. Felles for de begge er et dynamisk syn på menneskene sosiale liv. Deres felles utgangspunkt er at mennesket er handlende agenter som skaper samfunn. Samfunnet strukturerer agentenes liv og virker tilbake på agentene.

Giddens (i Giddens & Pierson 2002:81) ønsker å komme bort fra dikotomien med individ – samfunn. Han ønsker at fokus i samfunnsvitenskapen skal plasseres på gjentakende sosiale praksiser. Giddens (Giddens & Pierson 2002:80) legger til grunn at det sosiale liv kan forstås som en aktiv strøm av handlinger som på samme tid reproducerer mer overordnende institusjoner. Giddens (Giddens & Pierson 2002:87) hevder at et samfunns sosiale strukturer ikke kan eksistere uten menneskelig handling. Det vil si at sosiale strukturer ikke kan sammenlignes med fysiske materielle ting. De sosiale strukturene er ikke i hvert enkelt individs hode men blir til gjennom konvensjonene i dagliglivets handlinger. Gjennom dagliglivets praksis produseres og reproduseres sosiale strukturer. Strukturene inneholder slik sett både muligheter og begrensninger.

Mennesket er ikke underlagt samfunnets regler og normer men mennesket som agent skaper samfunnet. Både Giddens og Bourdieu, som blir redegjort for under, har et felles utgangspunkt i Max Webers metodologiske individualisme. Metodologisk individualisme er kort fortalt et sosiologisk utgangspunkt hvor individenes handlinger sikrer og opprettholder samfunnets integrasjon (Nygaard 1995:65).

Bourdieu og Wacquant (1993) og Bourdieu (1999) ønsker å overskride tenkningen knyttet til samfunn hvor samfunn og individ er to ytterkanter i menneskenes liv. Bourdieu og Wacquant (1993:106) ønsker å komme bort fra objektiviseringen i positivistisk vitenskapsteoretisk tilnærming og subjektiviseringen i metodologisk individualisme. Bourdieu og Wacquant (1993) har analytiske begreper som kan brukes til å undersøke samfunn og individer. Begrepene har ikke noen eksakt definisjon av Bourdieu selv, hans utsagn om at;

”omgrepa som habitus, felt eller kapital kan definerast, men berre innanfor det teoretiske systemet som dei utgjør, aldri i isolert tilstand” (Bourdieu og Wacquant 1993:81),

gjør at begrepene må gis konkret analytisk innhold i den konteksten de skal brukes. Nedenfor vil jeg definere hvordan begrepene vil bli brukt i min analyse.

Felt, habitus, kapital og agent (defineres nærmere nedenfor) vil bli brukt av meg analytisk for å kunne ha begreper som er dynamiske og kan gi forståelse innenfor konstruksjonen av samfunnet og mennesker i SN/EBA I. Før jeg går videre vil jeg tydeliggjøre mitt valg av sosial handlingsteori. Bourdieu og Giddens har slik jeg oppfatter det et likt utgangspunkt i sine handlingsteorier og begge vil ha en handlingsteori som har med seg den dynamiske relasjonen mellom samfunn og individ. Mitt valg av handlingsteori er ikke gjort på bakgrunn av en kvalitativ undersøkelse av de to teoriene men mer ut i fra at jeg oppfatter Bourdieu sine begreper nærmere og mer funksjonelle i den analysen jeg skal gjennomføre.

Før jeg går videre på selve begrepene har jeg et behov for å definere begrepet sosiale rom. Landskapet har som nevnt over et fysisk rom. Sosialt rom er en del av det fysiske rommet og preger det fysiske rommet. Et sosialt rom blir av Bourdieu (1999:140) definert som en gjensidig utelukkelse av de posisjonene som danner det. Sosiale posisjoner som stilles opp mot hverandre danner sosiale rom. Sosiale rom har en tendens til å tingliggjøre det fysiske rom. I min analyse vil tingliggjøringen i det fysiske rommet være innredningen av landskapet. Dette var kort om sosiale rom nå skal jeg klargjøre de sentrale begrepene.

5.2.1. Feltbegrepet.

Kan defineres som et nettverk av indre objektivt sammenhengende posisjoner (Bourdieu og Wacquant 1993:82). Det objektive blir her brukt om at det er posisjoner som eksisterer. Et felt vil bestå av individer eller en gruppe av individer som innehar posisjoner. Relasjonen mellom ulike posisjoner er reelle. Det å kunne være en del av et felt betyr å anerkjenne spillereglene for hvordan en kommuniserer i feltet. Det vil si at posisjoner innenfor et felt vil ha en del felles disposisjoner i habitus. Ulik kapital vil avgjøre hvilken plass de ulike posisjonene vil ha i feltet. Troen på feltet og dets spilleregler er avgjørende for at kommunikasjon kan finne sted (Bourdieu og Wacquant 1993:83). Feltet har sitt sett av regler (struktur) som ikke er synlig. I differensierte samfunn vil det eksistere egne sosiale rom som har en logikk som er annerledes enn feltet for øvrig (Bourdieu og Wacquant 1993:82).

5.2.2. Habitusbegrepet.

Mennesket blir født inn og oppdratt i en kultur hvor vi blir lært opp til hvordan vi skal handle i møte med andre i det sosiale rommet. Bourdieu (1993:113) bruker begrepet habitus som blir den kroppsliggjorte kunnskaps rammen som vi møter verden med. Habitus er begrepet for de disposisjoner, muligheter og avgrensninger som et sosialisert individ bærer med seg. Disposisjonene i habitus kan, slik jeg forstår det, knyttes både til individuelle og

kollektive referanserammer. Mennesket møter verden både som et individ og som en del av en sosial gruppe. I situasjoner og perioder av et menneskes liv vektlegges individuelle og kollektive disposisjoner ulikt. Begrepet bærer på samme tid en syntese og en distinksjon i forhold til om mennesket er en rasjonell fri aktør eller deterministisk underlagt historiens lover. Habitus blir for meg et begrep for det umiddelbare som mennesket møter verden med, den mentalitet som preger og preges av oss . Habitus tilhører en sosialisert kropp som i sin praksis investerer organiserende prinsipper som er sosialt konstruerte og tilegnet gjennom en tids- og stedsbestemt sosial erfaring (Bourdieu 1999:142). Habitus gir oss en ramme til å handle ut i fra, både fra oss selv og fra omgivelsene. Habitus er feltet gjort til kropp.

5.2.3. Kapitalbegrepet

Er de ressursene vi bringer med oss inn i et felt. Kapital fremtrer i tre hovedkategorier; økonomisk, sosial og kulturell kapital. De tre hovedkategoriene får sitt uttrykk igjennom symbolsk kapital (Bourdieu og Wacquant 1993:104). Kapital blir det som anses for å være verdifullt i et felt. Kapitalen vil være avgjørende for hvilken posisjon en får i et felt.

5.2.4. Agentbegrepet.

Begrepet agent kan bli brukt om enkeltindivider og en gruppe av individer som aktivt handlende i et felt, og har de nødvendige kunnskapene og kapital for å kunne virke og påvirke feltet (Bourdieu og Wacquant 1993:92). Sosiale agenter er produkt av historien som de er en del av og gjennom sine handlinger produserer de historien. Bourdieu (1993:121) hevder at agentene blir determinert bare i den grad de determinerer seg selv.

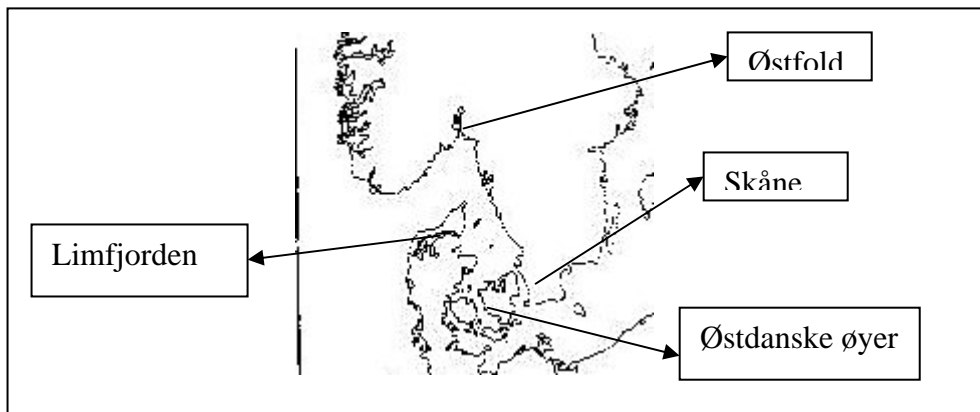
Reproduksjonene av en sosiale orden blir gjennomført ved hjelp av strategier og praksisformer som agentene medvirker til gjennom produksjonen av tiden i verden (Bourdieu & Wacquant 1993:124). Agentene i det senneolitiske sosiale liv vil gjennom sine handlinger være påvirket av disposisjonene i habitus. Gjennom praksis påvirker og omformer agentene habitus og dermed også feltet.

Bourdieu's begreper og min for forståelse av materiell kultur, landskap og synet på sosiale endringsprosesser vil bli brukt i analysen som jeg nå skal ta fatt på. I kapittel 6 vil jeg presentere distribusjonen av dolker, identifiserte funnkategorier og innredning av landskapet.

Kapittel 6 ANALYSEN, GJENNOMFØRING.

6.1. Dolker, forekomster, distribusjon og utvikling.

Dolkene hadde en geografisk opprinnelse i Sør-Skandinavia, nærmere bestemt til tre områder; Limfjorden nord på Jylland, de østdanske øyene og Skåne, Sverige (figur 4). Disse områdene var kjerneområder for produksjon av flintdolker i SN/EBA I (Apel 2001:43).

Figur 04: Produksjonssteder dolker i Sør-Skandinavia

Til Østfold vil jeg anta at dolkene har kommet som ferdige og halvferdige dolker. Det er lite dokumentasjon i hvilken stand dolkene har kommet til Østfold. En del dolker viser spor etter oppskjerping og kan ha blitt bearbeidet i Østfold. I katalog 2 (vedlegg) er det registrert 198 dolker. 195 av dolkene har museumsnummer (C-nummer) fra OAT, 1 dolk er registrert med museumsnummer fra Borgarsyssel museum (BM-nummer) og 2 dolker er uten museumsnummer. Dolkene i katalog 2 er hentet fra Østmo (1988;2001) og Scheen (1979).

6.1.1. Distribusjonen av dolkene.

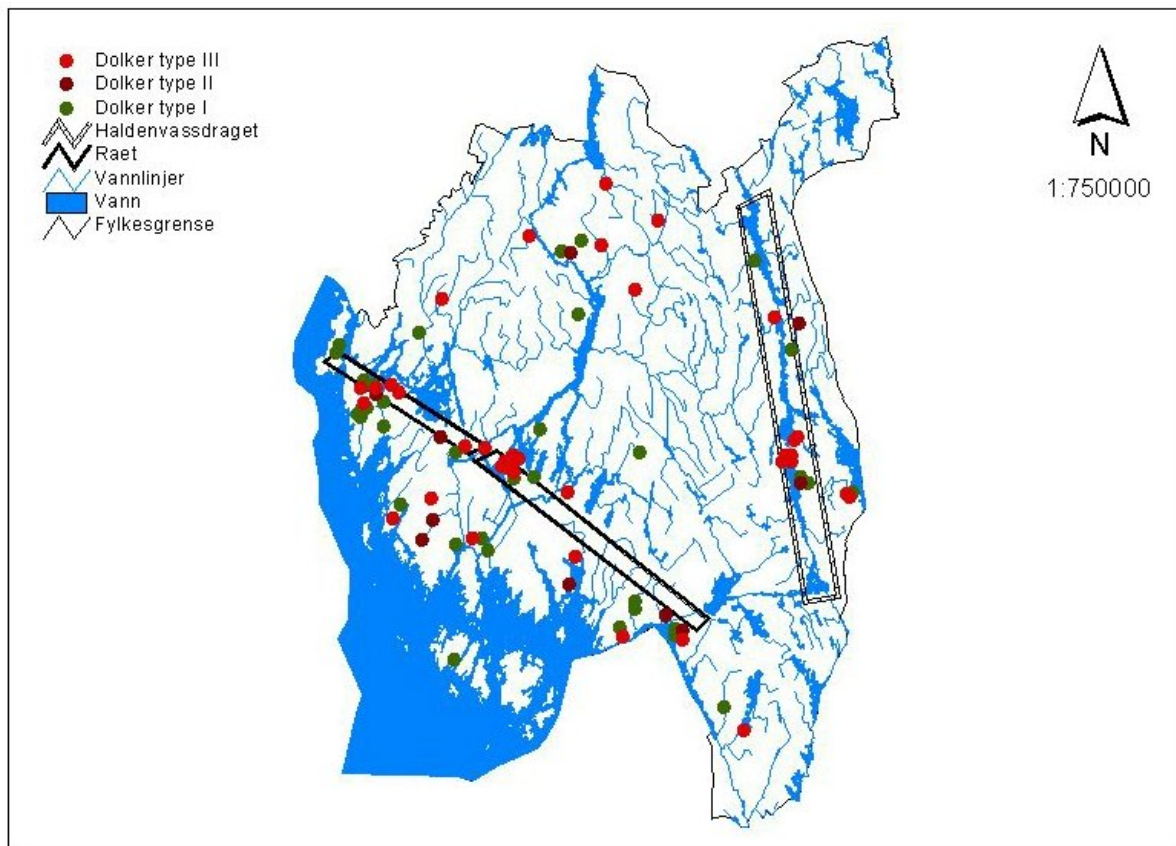
Jeg vil i gjennomgangen av distribusjonen av dolker referer til kommuner i dagens Østfold (figur 1). Jeg regner ikke dagens kommunegrenser som grenser i SN/EBA I. Dagens kommunegrenser vil bli brukt for å få en oversikt over distribusjonen av dolkene i Østfold landskapet. Av 198 dolker i katalog 2 er 146 dolker typologisert med type etter Lomborgs skjema. 52 dolker er i for dårlig forfatning til å kunne plasseres i typologien. Østmo (1988) har tolket disse 52 dolkene til å være enten fragmenter eller emner.

Av dolktype I, II og III er det identifisert 86 dolker som er datert til SN I, samt 2 fragmenter og 1 emne som dateres SN I fordi de er funnet sammen med dolker type I, II eller III. Fordelingen av dolktyper sees i tabell 2. Det er identifisert 23 dolker type IV og V, som kan dateres til SN II (tabell 2). Av type VI er det identifisert 32 dolker som dateres til EBA I (tabell 2). Flintdolkene fordeler seg slik i Lomborgs typologi:

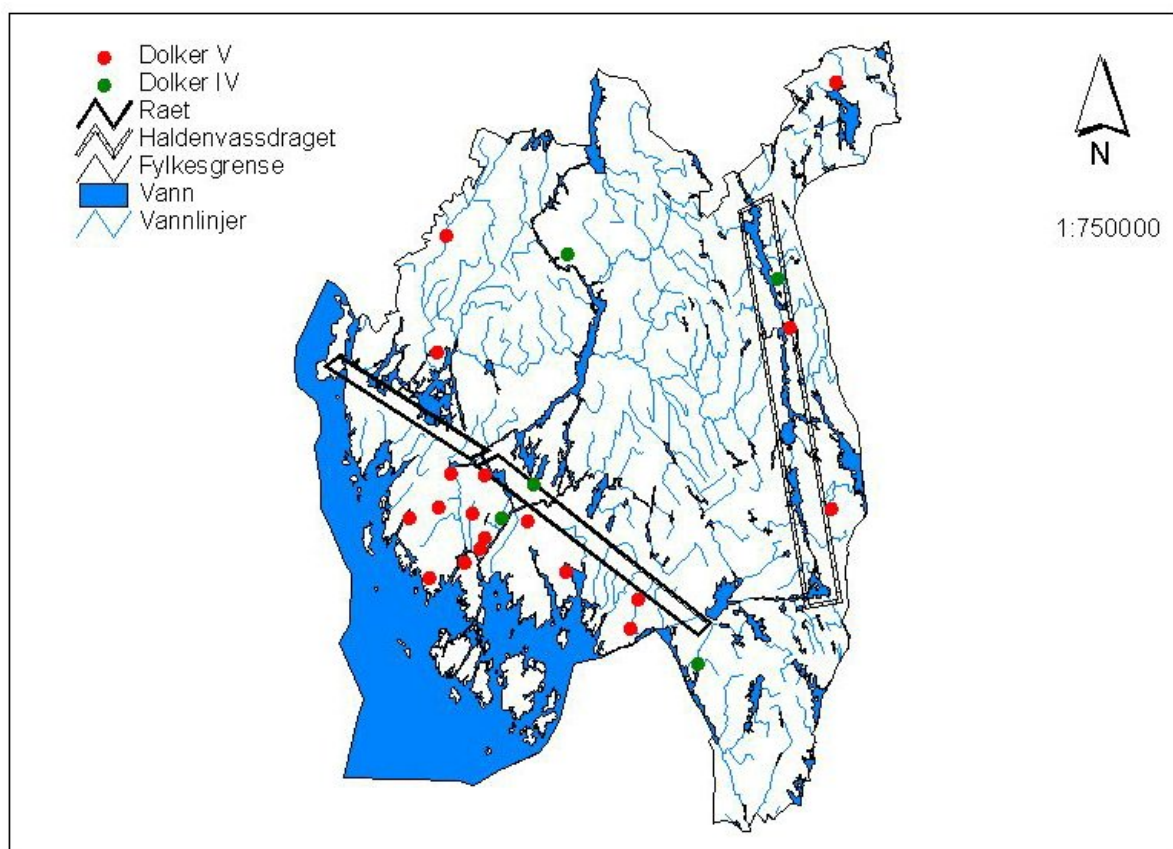
Tabell 02: Dolker fordelt på type funnet i Østfold.

Datering	I	I/II	II	II/VI	III	III/VI	IV	V	VI	Ubestem.	Emne	Fragment	Sum
SN I	36	1	11		38						1	2	89
SN II							5	18					23
SN												1	1
EBA I									32				32
SN/EBA I				3		2				2	7	39	53

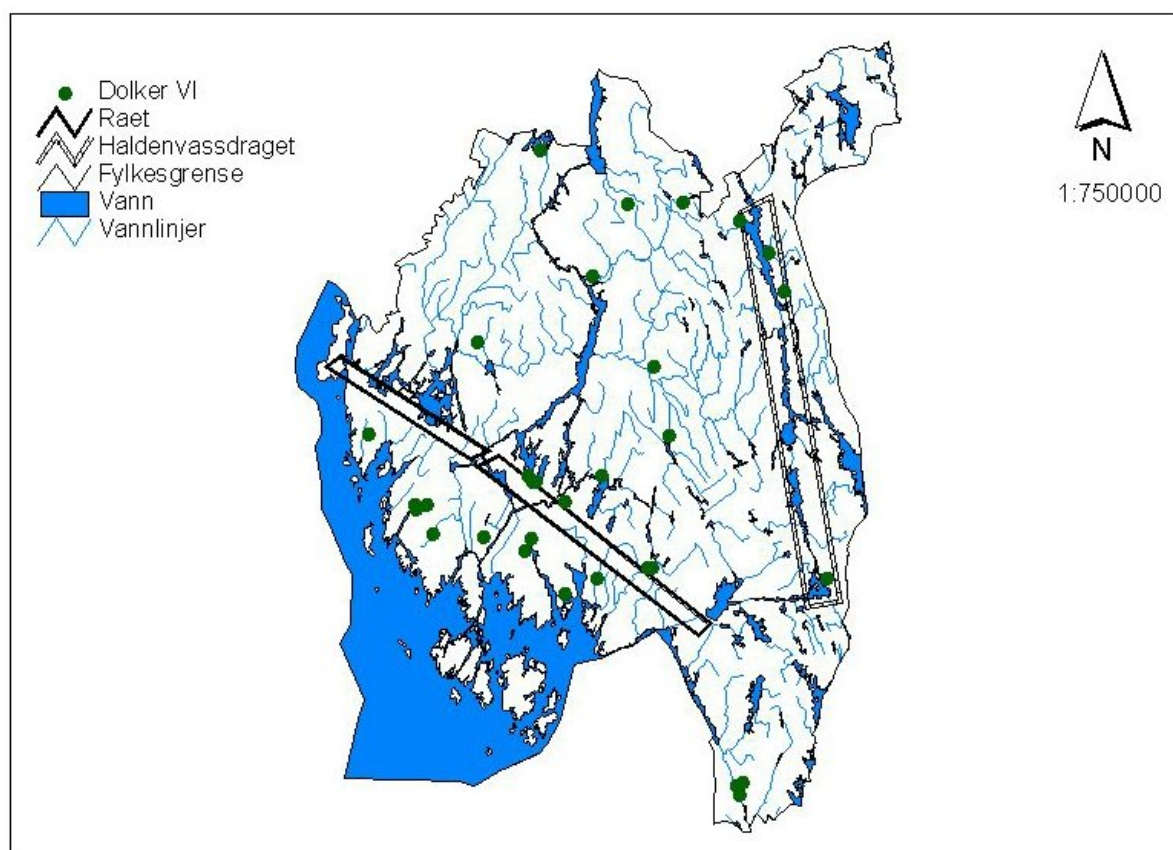
Distribusjonen av dolktypene vises i figur 5, 6 og 7 (under og neste side);

Figur 05: Distribusjon dolker SN I.

Figur 06: Distribusjon dolker SN II

Figur 07: Distribusjon dolker EBA I

I SN I er det funnet dolker i 16 av dagens 18 kommuner (tabell 3 og figur 5). I SN II er det funnet dolker i 9 kommuner (tabell 3 og figur 6). I EBA I har det blitt funnet dolker i 11 av dagens kommuner (tabell 3 og figur 7). Distribusjonene av dolker har endret seg gjennom perioden; en vid distribusjon i SN I til en markert reduksjon og geografisk innsnevring i SN II og en liten utvidelse av distribusjonen i EBA I.

Tabell 03: Oversikt kommuner og dolktyper.

Kommune	I	I/II	II	III	IV	V	VI	II/VI	III/VI	Sum
Aremark	3		1	6		1	1		1	13
Askim	2		1		1					4
Eidsberg				3			1	1		5
Fredrikstad	4		2	3	1	10	7			27
Halden	7		2	4	1	2	6			22
Hobøl						1			1	2
Hvaler	1									1
Marker	2		1	3	1	1	3	1		12
Moss	2	1								3
Rakkestad	1						2			3
Rygge	8		1	5			1	1		16
Rømskog						1				1
Råde	1		1	1						3
Sarpsborg	3		1	10	1	1	7			23
Skiptvet	1									1
Spydeberg			1	1			1			3
Trøgstad				1			2			3
Våler	1			1		1	1			4
Sum	36	1	11	38	5	18	32	3	2	146

6.1.2. Dolker – funnkategorier og symbolsk kapital.

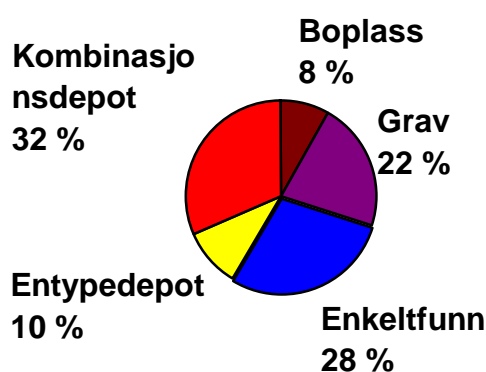
Identifiseringen av dolkene i funnkategorier er foretatt på bakgrunn av kriterier beskrevet i kapittel 3.3.1. Plassering av den enkelte dolk er gjort på bakgrunn av funnopplysninger i OAT (katalog 1 jmf. katalog 2).

Dolkene fordeler seg slik på funnkategoriene

Tabell 04: Dolker og funnkategori.

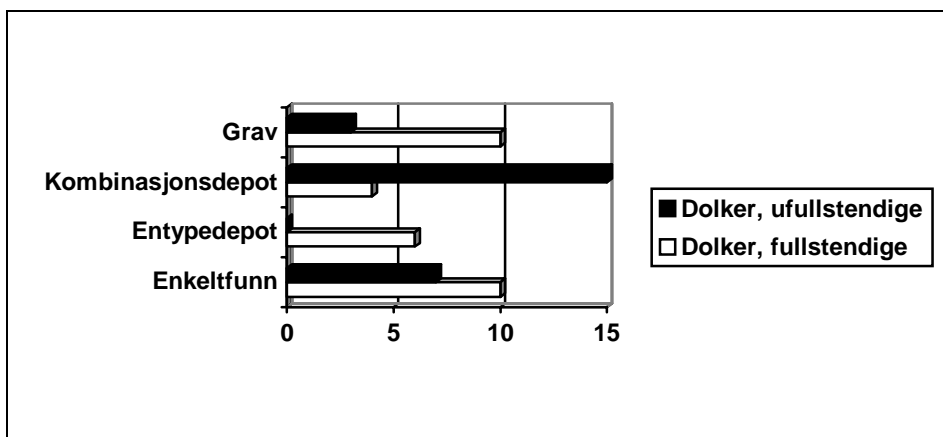
Funnkategori	Antall dolker
Boplass	5
Enkeltfunn	17
Entypedepot	6
Grav	13
Kombinasjonsdepot	19
Løsfunn	138
Sum	198

Figur 8 viser fordelingen mellom de ulike funnkategoriene, løsfunnkategorien er ikke tatt med her. Boplasskategorien her brukes både om toskipete langhus og boplasser uten rester etter permanente strukturer (katalog 6). Dolkene kan knyttes til både den individuelle siden i samfunnet, gjennom gravene, og den kollektive siden gjennom enkeltfunn og depoter. Fra materialet i Østfold så er det funnet flest dolker identifisert som kombinasjonsdepot. Det at flintdolkene, med en fremmed opprinnelse, er identifisert i alle rituelle kontekster gjør det sannsynlig at dolkene hadde en høy status i Østfold i SN/EBA I. Jeg vil utdype dette i kapittel 6.1.3 nedenfor.

Figur 08: Flintdolker fordeling på kategori.

Jeg er klar over at et samfunns individuelle og kollektive sider er moderne begreper men som analytiske konstruksjoner kan begrepene være nyttige for å kunne forklare forskjeller i forhistorien. Ethvert samfunn består av individuelle agenter og kollektive grupper som kan ha sammenfallende og forskjellige interesser (Vandkilde 1998:249). I ulike perioder kan de strukturerende elementene; individuell – kollektiv, vektlegges ulikt i ulike samfunn. Dolkene er blitt knyttet til fremveksten av en mannlig krigermentalitet (Apel 2001:336; Vandkilde 1998:251). En mannlig krigermentalitet vil ha vært et uttrykk for den individuelle siden i et samfunn. Hvilken sosial mening kan de deponerte dolkene i Østfold ha vært et uttrykk for? De deponerte dolkenes tilstand, slik den er beskrevet i OAT, blir lagt til grunn for å kunne forstå deres sosiale mening. Dolker som er beskrevet som hele eller fullstendige i OAT sammen med dolker som ble funnet i deler eller ble ødelagt ved utgravning blir av meg tolket som hel/fullstendig. Fragmenter og ødelagte dolker vil ha lavere verdi enn hele dolker. Når jeg tar fatt i materialet fra Østfold så fordeler dolkenes tilstand seg slik på de ulike funnkategoriene:

Figur 09: Flintdolker – fullstendige vs ufullstendige.

Figur 9 viser at dolker som er funnet i graver hadde en overvekt av hele dolker med 77% (10 dolker). I entypedepot var overvekten av hele dolker 100%. Blant enkeltfunn av dolker var 59% hele (10 dolker). Blant kombinasjonsdepotene var det bare 21% av dolkene som var hele (4 dolker). Det jeg tolker ut av dette er at fullstendige dolker ble foretrukket i funnkategoriene grav, enkeltfunn og entypedepot mens det i kombinasjonsdepoter gjerne ble deponert fragmenter, emner eller ødelagte dolker. Hele dolker vil ha en høyere verdi og når en hel dolk ble tatt ut av sirkulasjon og deponert kan det ha vært en sterkere sosial markering enn når ødelagte dolker eller fragmenter/emner ble deponert. Dolker i hellekistene kan knyttes til det individuelle i habitus, jamfør Vandkildes (1998:249) tolkning av at begravelsen representerte mer det individuelle siden i samfunnet. Vandkilde hevder videre at enkeltfunn og depoter mer representerte den kollektive siden i samfunnet. Overført på Østfold vil jeg forstå kombinasjonsdepoter som en del av det kollektive i habitus. Enkeltfunn, entypedepoter og grav vil, av meg, knyttes til den individuelle siden av habitus når de inneholder dolker. Hele dolker kan ha hatt en sterkere sosial mening enn ufullstendige dolker. Dolkene som en statusgjenstand har nok hatt en nærmere tilknytning til det individuelle. Slik at hele dolker som var deponert som enkeltfunn eller entypedepot kan ha hatt en sterkere sosial mening enn en ufullstendig dolk som var deponert i et kombinasjonsdepot.

Dolkene ble tatt ut av sirkulasjon ved at de ble plassert i graver, enkeltfunn og depoter. Dolkene var en del av en spesialisert teknologi som krevde ny kunnskap og at individer i Østfold hadde kontakt med individer i Sør-Skandinavia. Disse tre aspektene gjør flintdolkene gode til å brukes som symbolsk kapital og til å synliggjøre gryende statusforskjeller i Østfold. Oppsummerende vil jeg plassere dolkene inn i et sosialt felt hvor de har vært en del av den symbolske kapitalen som en statusgjenstand i SN. Flintdolkene representerte symbolsk kapital som uttrykte en ideologisk verdi og kunne brukes som en

strategisk ressurs i kommunikasjonen lokalt i Østfold. Flintdolkens symbolske mening kan knyttes nærmere til den individuelle siden av det sosialt livet.

6.1.3. Konstruere et felt.

Det sosiale feltet som dolkene var en del av har vært knyttet til forskjellige former for differensiering av sosiale relasjoner i Sør-Skandinavia (Apel 2001; Vandkilde 1996; Østmo 1988). Det er derfor rimelig å hevde at dolkene kan ha hatt en mening knyttet til ulikhet i sosiale relasjoner. Jordbruks- og husdyrsøkonomien slår igjennom i samme periode som dolkene. En større grad av bofasthet blir også synlig i det arkeologiske materialet med bl.a. toskipete langhus. Taffinder (1998:48) trekker frem at behovet for markering av status blir større når et samfunn er knyttet til faste boplasser og jordbruksøkonomi.

Jacqueline Taffinder (1998:17) undersøkte sosial bruk av ikke-lokalt råmateriale i eldre og yngre steinalder i Sverige, og var kritisk til hvordan gjenstander har vært brukt i tolkninger knyttet til prestisjegjenstander. Taffinder tok utgangspunkt i etnoarkeologiske studier i undersøkelsen av hvilken sosial bruk ikke-lokale råmaterialer har inngått i. Taffinder undersøkte studier av 64 samfunn over hele verden. Taffinder (1988:31) hevder at gjenstander i ikke-lokalt råmateriale ofte kan indikere status eller høy verdi i et samfunn. Råmateriale som har en lokal opprinnelse inngår oftere som markører av kjønns- og aldersforskjeller og profesjoner.

Taffinder (1988:32) trekker frem at gjenstander som har en begrenset tilgjengelighet, i et samfunn, oftere har høyere verdi. Taffinder (1998:34) hevder videre at vakre gjenstander og gjenstander med høy arbeidsinnsats kan gi høy verdi. Dolkenes form har blitt tillagt vekt og den spesialiserte flatretusjeringsteknikken har etter mitt syn økt dolkenes sosiale verdi. Dolkene representerte en utvikling av avansert flatretusjeringsteknologi, ny kunnskap og i den grad individer i Østfold produserte dolker selv så kan disse aspektene ha vært med på å gi dolkene en høy sosial verdi. Den flatretusjeringsteknikken som dolkene representerte kan i seg selv ha vært med på å øke verdien. Kontakten med Sør-Skandinavia må ha vært foretatt med reiser eller besøk. I tillegg til reisens praktiske formål (handel) kan det å reise ha vært viktig i seg selv. Mary Helms (i Taffinder 1998:44) hevder at geografisk distanse ikke er et nøytralt konsept men er viktig og verdiladet i seg selv. Kunnskap om andre områder kan gi prestisje til de som har denne kunnskapen. Frode Kvalø (2000:71) oppsummerer Helms argumentasjon knyttet til reisen som esoterisk ideologisk verdi og strategisk ressurs. Kontakten med andre i fremmede områder kan ha bidratt til at enkeltpersoner eller grupper av personer ble en del av et sosialt felt som kommuniserte over store områder, og

kunnskapen kan ha gitt disse personene en egen status i det lokale området. Dette kan gi seg synlighet i form av prestisjegjenstander men trekker også med politiske og ideologiske aspekter.

Dolkene som kom til Østfold i SN var en del av et sosialt felt og ble brukt som en prestisjegjenstand (Vandkilde 1996;Apel 2001). Dolkens mening ble også med på reisen til Østfold og kan i tillegg ha fått noe endret mening i den lokale kommunikasjonen. Dolkene hadde en spredning over hele nordvest Europa (se kapittel 2). Hvilke sosiale sammenhenger inngikk dolkene i, hvilket sosialt felt var de en del av? Jeg vil kort redegjøre for to arkeologiske arbeider som har undersøkt dette; Apel (2001) har analysert dolkene generelt og hevder at dolkene har kunnet inngå i et begynnende sosialt differensiert samfunn. Dolkene har med ny teknologi kunnet være gjenstand for en kontroll med produksjonen. Råmaterialet har vært tilgjengelig for mange i de områdene det finnes flint i fast fjell, mens flatretusjeringsteknikken kan ha representert en form for esoterisk kunnskap. Apel (2001) hevder at dolkproduksjonen kan ha vært utført av en gruppe som har formidlet kunnskapen videre til sine slektninger som et arvelig gilde system.

T. Earle et al. (1998) sin undersøkelse av området rundt Limfjorden i Thy (Nord-Jylland, Danmark), hevder at en begynnende sosial differensiering kan ha foregått her gjennom SN. Spesialiseringen i produksjon av gjenstander skal ha økt fra SN til EBA. I SN I var enkelte boplasser mer selvberget når det gjaldt ernæring og produksjon av redskaper. I EBA I og II hevder Earle et al (1991:22) at langhusene hadde stor variasjon i størrelse. Husene endret plassering til lavereliggende områder og de største husene viste lite spor etter gjenstandsproduksjon. Husdyr og jordbruksproduksjon var tydeligere i EBA. I tillegg var rav mer representert i EBA (Earle et al. 1998:23). Spesialiseringen av gjenstandsproduksjon, variasjon i størrelse på langhusene og en økende fokus på produksjon som ga overskudd sammen med rav til handel med andre områder er argumenter for at området Thy representerte en økende sosial differensiering gjennom SN og EBA.

Det sosiale feltet som dolkene var en del av i Sør-Skandinavia var preget av kontakt mellom individer over store geografiske områder, kontakt med metallbrukende kulturer, økende grad av spesialisering i gjenstandsproduksjon og en begynnende sosial differensiering. Sør-Skandinavia og Østfold var en del av det samme feltet, samtidig hadde Østfold sin lokale variant av det sosiale feltet og en egen utvikling.

6.1.4. Utvikling

Tabell 3 viser at distribusjonen av dolker i dagens kommuner. I SN I var dolkene spredt over hele området Østfold med unntak av kommunene Hobøl og Rømskog (figur 5). Hovedvekten av dolkene var knyttet til stedene på/ved raet (figur 5). I SN II falt tilgjengeligheten på dolkene til å gjelde bare halvparten av kommunene. Nåværende Fredrikstad kommune peker seg ut spesielt med funn av 10 dolker type V og en type IV (figur 6). SN II var perioden hvor bronzen ble tatt i bruk i Sør-Skandinavia og ble en viktigere symbolsk kapital enn flintdolkene (Vandkilde 1996:273). Fra Østfold kjenner vi ikke til bronsegjenstander fra SN II. Tilgjengeligheten på flintdolker i Østfold var kanskje påvirket av endringene i Sør-Skandinavia. Apel (2001:293) trekker frem at produksjonen av dolker ble mindre i Sør-Skandinavia i SN II og dette kan ha gitt seg utslag i en knapphet også i Østfold. Videre inn i EBA I var det en liten økning i spredningen og antall av dolkene (figur 7).

6.1.5. Oppsummering.

Dolkene ble etablert som symbolsk kapital i løpet av SN I. Distribusjon og antallet minsket i SN II samtidig med at dolkene samlet seg i bestemte steder i Østfold. I EBA I hadde dolkene en utvidelse av distribusjonen og en svak økning av antall. Hele dolker har jeg knyttet til den individuelle siden i habitus. Hva endringen i distribusjonen og antall dolker kan ha betydd i sosiale relasjoner vil jeg komme tilbake til i kapittel 7.

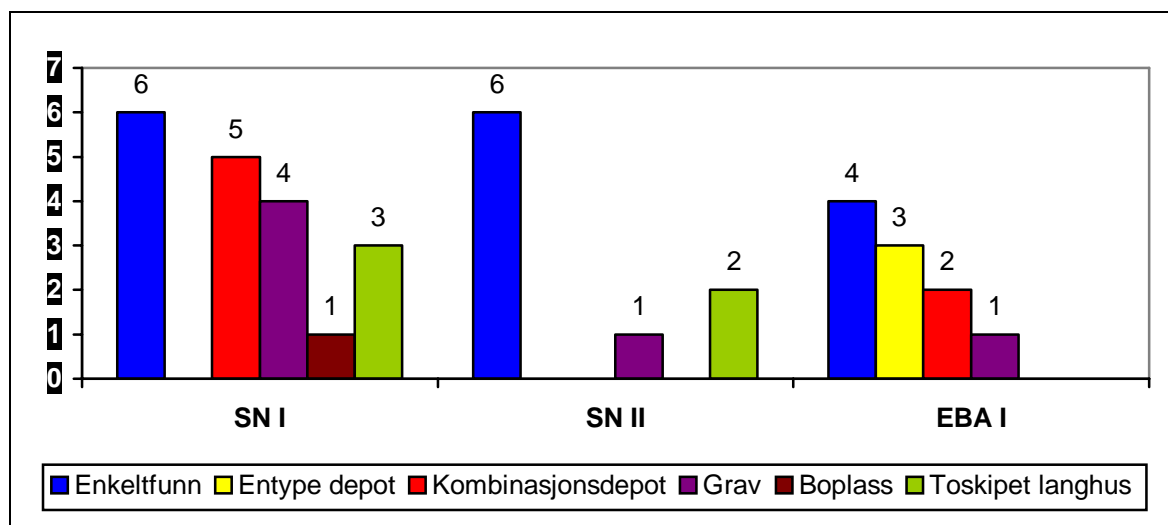
6.2. Funnkategorier, forekomster, distribusjon og utvikling.

I dette kapittelet skal jeg gå igjennom de ulike depotene og funnkategoriene som jeg har identifisert og klassifisert fra Østfold. Jeg vil analysere hver enkel funnkategori for seg igjennom SN I, SN II og EBA I. Der forekomster og distribusjon av identifiserte funnkategorier vektlegges. Hvilke kontekstuelle relasjoner de enkelte depotkategorier kan knyttes til vil bli analysert; var det våte eller tørre kontekster. Endringen i hyppigheten av depotkategoriene gjennom oppgavens tre perioder vil jeg undersøke. Hovedfokuset vil være på de funnene som har kunnet dateres til en enkelt periode. De funnkategoriene som har en generell SN/EBA I datering vil taes med ved behov. Identifiserte depoter og graver er plassert i katalog 1, boplasser er plassert i katalog 6 og gjenstander i løsfunnkategorien er plassert i katalog 2, 3, 4 og 5. Når det i teksten er referert til funnummer (funnr) så knyttes det til nummeret som brukes i katalog 1 for å identifisere de ulike funnene. Identifiseringen av funnkategorier er gjort med bakgrunn i kriterier i kapittel 3.3. Alle identifiserte funn i

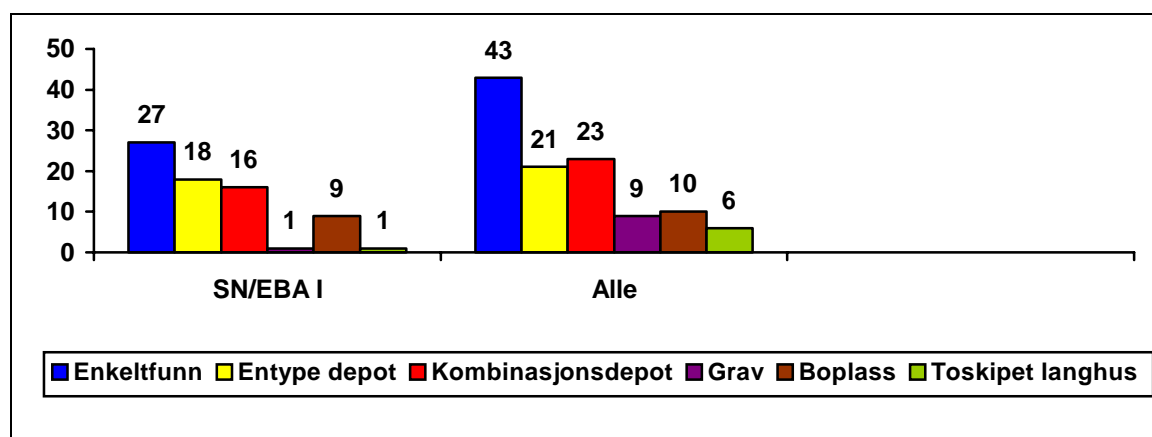
oppgavens tre perioder vil bli beskrevet i teksten som følger. Fordelingen i funnkategoriene gjennom SN I – EBA I vises i tabell 5:

Tabell 05: Funnkategorier gjennom perioden.

Funnkategori	SN I	SN II	EBA I	SN	SN/EBA I	Sum alle
Enkeltfunn	6	6	4		27	43
Entype depot			3		18	21
Grav	4	1	1	2	1	9
Kombinasjonsdepot	5		2		16	23
Boplass	1				9	10
Toskipete Langhus	3	2			1	6

Figur 10: Funnkategorier SN I, SN II & EBA I.

Figur 11: Funnkategorier SN/EBA I og totalt

Figur 10 viser fordelingen av identifiserte funnkategorier SN I, SN II og EBA I. Figur 11 viser antallet identifiserte funnkategorier som dateres generelt til SN/EBA I og det totale antallet identifiserte funnkategorier. I SN I var det en jevn fordeling på enkeltfunn og kombinasjonsdepoter samt graver. Fra SN II er det bare identifisert enkeltfunn og grav. Fra EBA I er det i tillegg identifisert entypedepoter. Figur 11 viser at i Østfold er enkeltfunn den

vanligste depotkategorien gjennom hele perioden med 43 identifiserte funn.

Kombinasjonsdepoter var den som var nest mest vanlig med 23 til sammen og entypedepot var depotkategorien som var minst vanlig med 21 identifiserte depoter. Denne fordelingen i depotkategoriene gjør at Vandkildes pyramide (se kapittel 3.3.1.1.) ikke umiddelbart lar seg overføre til Østfold. Vandkilde (1998:247) hevder at enkeltfunn, med dårligst stand på gjenstandene, var den vanligste kategorien i Sør-Skandinavia. Entypedepot var nest mest vanlige kategori og kombinasjonsdepot som det minst vanlige kategori og mest eksklusive gjenstander.

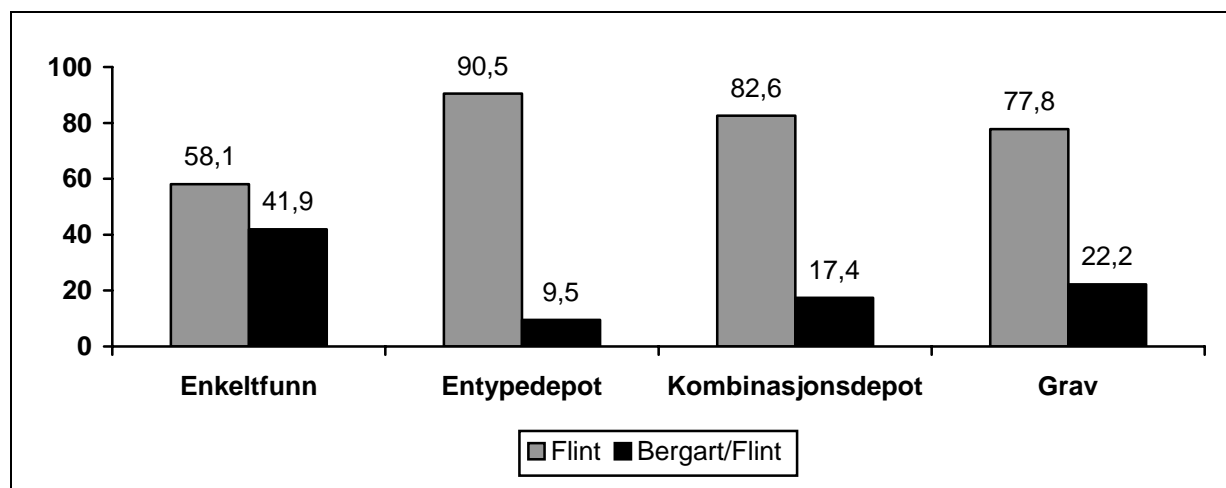
6.2.1. Hva slags råmateriale består identifiserte funnkategorier av?

Ved gjennomgangen av gjenstandene som er blitt identifisert i funnkategorier så er flint det foretrukne materialet i enkeltfunn og depoter. Tabell 6 viser oversikten over materialet som gjenstandene var laget av.

Tabell 06: Oversikt flint vs bergart i funnkategorier.

Material	Enkeltfunn	Entypedepot	Grav	Kombinasjonsdepot
Bergart	18	2	2	4
Flint	25	19	7	19
Sum	43	21	9	23

Figur 12 viser fordeling (i %) av råmateriale i identifiserte funnkategorier:

Figur 12: Fordeling flint og bergart.

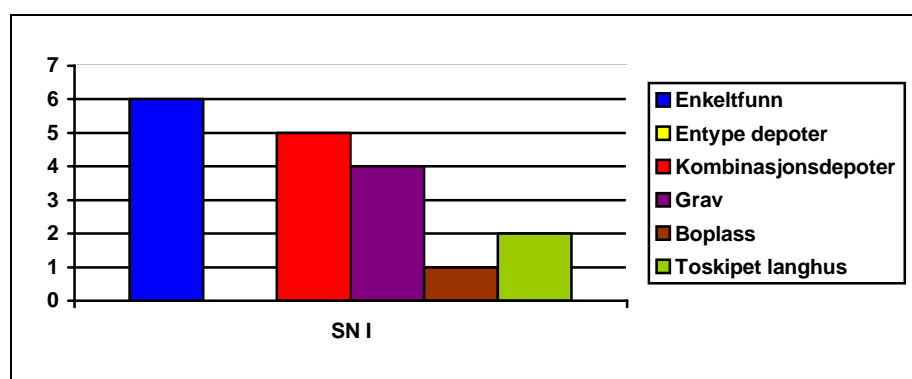
Flint var det foretrukne gjenstandsmateriale i alle identifiserte funnkategorier og da spesielt i entypedepot og kombinasjonsdepot. Identifiserte entypedepoter har en stor overvekt av flintgjenstander, spesielt dolker og sigder. Entypedepoter var bare identifisert i kystkommunene i Østfold og da hovedsakelig med flintgjenstander (figur 12, 18 og 23).

Forholdet flint og bergart var omtrent likt i kategoriene kombinasjonsdepot og grav. Flintgjenstander var import fra Sør-Skandinavia og ble investert i høyverdi depoter og grav. Entypedepot, kombinasjonsdepot og grav representerte akkumulasjon av verdi i landskapet. Når det gjaldt enkeltfunnene var det en liten hovedvekt på flintmateriale (53,8%). Enkeltfunn med flintgjenstander kan ha hatt en høyere verdi enn enkeltfunn med bergartsgjenstander. Flinten måtte hentes utenfor Østfold og bar med seg sterkere symbolsk betydning enn gjenstander av bergart. Med Taffinders (1998) tolkning om at ikke lokalt-råmateriale har blitt brukt som statusgjenstander så vil jeg hevde at flintgjenstander kan ha blitt brukt til å uttrykke sosiale forskjeller i Østfold gjennom SN/EBA I.

6.2.2. Funnkategorier SN I

SN I er en periode som strekker seg over 400 år (tabell 1). Jordbruk og husdyrhold ble nå hovedfokus i økonomien. Store deler av Nord-Europa var en del av et felles kulturelt område (Prescott inpress). Østfold som på mange måter lå i periferien av Nord-Europa, da som nå, var også en del av dette området. Funnkategoriene enkeltfunn, depot, boplasser og grav skal presenteres og innrede SN landskapet i Østfold.

Distribusjonen av flintdolker i SN I var over hele området. Fra SN I er det funnet 89 dolker av 198, dette utgjør 45% av det totale antallet dolker (tabell 2). Antallet år i SN I (400) delt

Figur 13: Oversikt funnkategorier SN I.

på antallet dolker (89) tilsvarer ca en dolk pr 4,5 år. både distribusjonen og antallet gjør at dolkene har vært tilgjengelig for mange individer i Østfold. Figur 13

viser fordelingen av identifiserte funnkategorier fra SN I i Østfold.

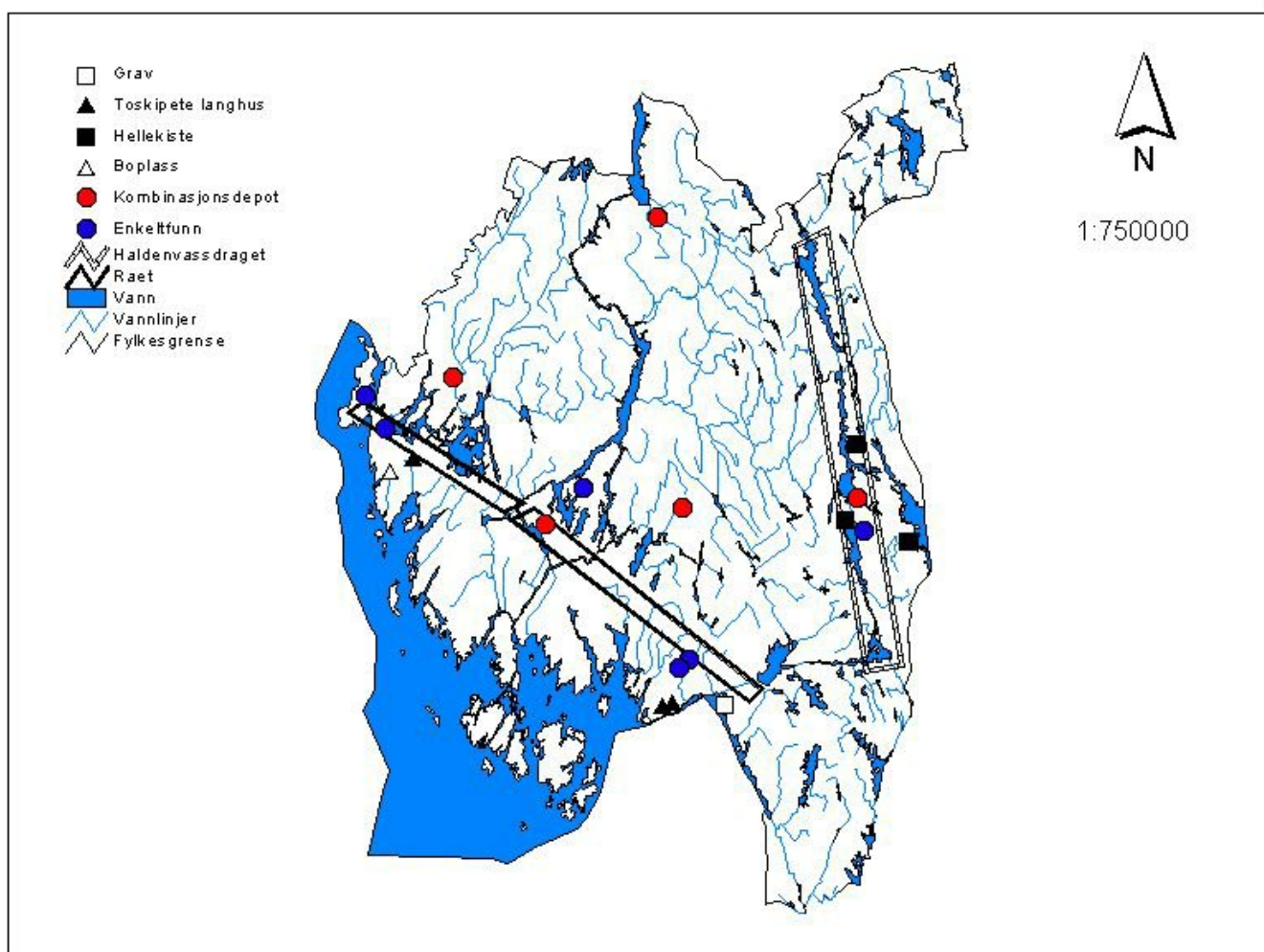
6.2.2.1. Enkeltfunn – SN I

Seks identifiserte enkeltfunn er datert SN I i Østfold (figur 13). Distribusjonene av enkeltfunnene er vist i figur 14. Fem enkeltfunn er lokalisert i området på eller ved raet. Et enkeltfunn er lokalisert øst for Haldensvassdraget i Aremark kommune. Tabell 7 viser oversikt over enkeltfunnene med kontekstopplysninger (jmf katalog 1):

Tabell 07: SN I enkeltfunn.

Funnr	Gjenstand	Type	Kontekst	Kommune	Funnomstendigheter	Hel/ Fullstendig
11	Dolk	I b	Våt	Aremark	Funnet ved sjø.	Ja
15	Dolk	I b	Tørr	Sarpsborg	Funnet ved et fjell, i utmark.	Ja
22	Dolk	I x	Våt	Halden	Funnet i tørrlagt elveleie.	Ja
23	Dolk	I b	Våt	Halden	Funnet i tørrlagt elveleie.	Nei
31	Dolk	I b	Våt	Moss	Funnet ved sjø.	Nei
41	Dolk	I c	Våt	Rygge	Funnet ved vann.	Ja

Jeg vil gi noen utfyllende kommentarer til funnr 22 og 23. Melheim (2001) tolker dette til å være et kombinasjonsdepot. Funnr 22 og 23 er funnet i et tørrlagt elveleie sammen med funnr 21 (dolk type V) og funnr 24 (skafthullsøks). I tilveksten er det beskrevet at gjenstandene var funnet over et større område uten nærmere spesifikasjon. Jeg velger å plassere disse to dolkene som enkeltfunn da det ikke er noen opplysninger om at de er funnet sammen. Jeg tolker funnr 21 – 24 som et uttrykk for gjentatte deponeringer i våt kontekst. Figur 14 distribusjon av funnkategorier datert SN I, i Østfold.

Figur 14: SN I: Distribusjon av funnkategorier

Fem av enkeltfunnene er kontekstuell knyttet til vann. Det kan se ut til at dolker type I ble foretrukket i deponering av dolker som enkeltfunn. Dolkene identifisert som enkeltfunn datert SN I, har gitt fire type I b, en av type I c og en av I x (tabell 7). Dolker av undertype b og c har i all hovedsak sin opprinnelse i området rundt Limfjorden i Danmark (Apel 2001:236). Undertype x blir av Lomborg (i Apel 2001:236) brukt om dolker som ikke kan typologiseres til andre undertyper. Apel (2001:236) regner disse som uferdige emner. Alle dolkene identifisert som enkeltfunn fra SN I har en opprinnelse fra området rundt Limfjorden. Havnivået var ca 15-20 meter høyere i SN og gjør at enkeltfunnene på/ved raet var knyttet mer mot kysten (Østmo 1988:26). Av de dolkene som er funnet langs kysten av Østfold så blir sjøveien kontakten for menneskene her. Men et enkeltfunn er også identifisert i Aremark. 4 av 6 enkeltfunn er representert med hele dolker (tabell 7). Jeg har ikke identifisert gjenstander i kategori entypedepot datert SN I.

6.2.2.2. Kombinasjonsdepot – SN I

Kombinasjonsdepoter har jeg identifisert 5 datert SN I. Kombinasjonsdepotene har en litt annen geografisk distribusjon enn enkeltfunnene (figur 14). Tabell 8 viser kombinasjonsdepotene:

Tabell 08: SN I kombinasjonsdepot.

Funnr	Gjenstand	Type	Antall	Kontekst	Kommune	Funnomstendigheter	Dolk hel/ fullstendig
14	Dolk	I x	1	Tørr	Våler	Funnet sammen ved fjell.	Nei
	Flintstykker		3				
30	Blad		1	Tørr	Trøgstad	Funnet nær sammen "under en røs".	
	Dolk	III e	1				Nei
	Dolk	fragment	1				Nei
33	Dolk	I a	1	Våt	Rakkestad	Funnet sammen ved stor stein under oppbrytning av myr.	Ja
	Avslag		1				
	Flekk		1				
	Avslag		2				
34	Dolk	III b	1	Tørr	Sarpsborg	Funnet sammen mellom to steiner. Dolkene har stått med spissen i jorden.	Ja
	Dolk	III b	1				Ja
	Dolk	III b	1				Nei
	Dolk	III a	1				Nei
	Sigd		1				
	Dolk	emne	1				
	Avslag		9				
35	Dolk	III a	1	Tørr	Aremark	Funnet sammen ved Bøenfjorden.	Ja
	Skaftullsøks		1				

I funnr 30 ble gjenstandene funnet sammen ”*under en røs*” på gården Øyestad i nåværende Trøgstad kommune (OAT). Melheim (2001:74) identifiserer dette som en grav. Jeg vurderer dette som et kombinasjonsdepot som går under depotkriteriene 2 og 5 (kapittel 3.3.1.). Jeg oppfatter opplysningene i OAT, ”*under en røs*”, for vagt til å identifisere funnr 30 som en grav. Funnr 33 ble gjenstandene funnet sammen ved en stor stein under oppbrytning av en myr. Hva har vært den primære deponeringskonteksten her stor stein eller myr, kanskje begge deler? Jeg vurderer myren som den primære deponeringskonteksten. Opplysningene i OAT beskriver c23121 b (avslag) og c23121 c (flekke) til å bære preg av å være ”*vannslitt*” (katalog 1).

4 av kombinasjonsdepotene er funnet i tilknytning til tørre kontekster, 1 er funnet i våt kontekst. Hovedvekten av deponeringskonteksten til kombinasjonsdepotene har vært knyttet til tørre kontekster. Av totalt 9 dolker som er identifisert i kombinasjonsdepoter SN I var 4 av de hele og 5 var ufullstendige. Dolker type III har en vid distribusjon på dansk område. Når det gjelder identifiserte depoter med type III dolker så er 13 av 15 depoter knyttet til de østdanske øyene. I følge Apel (2001:239) har type III dolker en klar østdansk/sørvest svensk opprinnelse. 2 av kombinasjonsdepotene har type I dolker og kan forsøksvis knyttes til området rundt Limfjorden og tre kombinasjonsdepoter kan knyttes til de østlige delene av Sør-Skandinavia. Med utgangspunkt i kronologien (kapittel 3.2.) så var dolker type III noe etter i tid enn type I. Kombinasjonsdepotene med type III dolker kan være noe yngre en enkeltfunn og kombinasjonsdepot med type I dolker.

6.2.2.3. Grav – SN I

Graver datert SN I er det identifisert fire av (tabell 9 og figur 14). Tre av disse er hellekister, graver med steinheller som vegger og tak slik at det formes som et kammer. Hellekistene er lokalisert på østsiden av Haldenvassdraget mot dagens grense til Sverige (figur 14). På den andre siden av grensen er det identifisert ca 850 hellekister i Vest-Sverige (Heimann 2000:5). Kommunikasjonen gjennom vassdragene som krysser dagens grense har nok vært vanlig i SN (Østmo 2002:21). Tabell 9 viser graver med gjenstander og funnopplysninger datert SN I:

Tabell 09: SN I graver.

Funnr	Gjenstand	Type	Antall	Kommune	Funnetstendigheter	Dolk hel/ fullstendig
1	Dolk	I b	1	Halden	Funnet sammen, inntill fjellvegg med heller som et kammer.	Ja
	Dolk	I a	1			Ja
	Sigd		1			
	Sigd		1			
	Sigd		1			
45	Dolk	III d	1	Aremark	Funnet i Hellekiste.	Ja
	Sigd		1			
47	Dolk	III a	1	Aremark	Funnet i Hellekiste.	Ja
	Dolk	III b	1			Ja
	Dolk	III f	1			Ja
	Pilspiss		1			
	Pilspiss		1			
	Skrapere		3			
48	Dolk	III b	1	Marker	Funnet i Hellekiste.	Ja
	Dolk	fragment	1			Nei
	Pilspisser		3			
	Avslag		1			

Hellekistene har et felles inventar gjennom type III dolker. Østmo (2002:13) har datert disse hellekistene til SN II. Det er for meg uklart hvordan Østmo (2002) plasserer de ulike dolktypene i periodene SN I og II. Det kan virke som Østmo (2002) i artikkelen bruker benevnelsen SN I og II men forholder seg til Lomborgs inndeling av SN i tre perioder a, b og c (se kapittel 3.2). Jeg daterer hellekistene, på bakgrunn av dolkene type III, til SN I. Funnr 1 er ikke identifisert som en hellekiste (Gjessing 1945; Østmo 2001). Gjenstandene i funnr 1 er funnet liggende inntil en fjellvegg under noen steiner. Det er i følge OAT funnet en lignende kontekst som det i Mortensnes, Finnmark, var gjort funn av beinrester. Ved Mortensnes hadde steinene og fjellveggen dannet et slags kammer. Det er ikke funnet beinrester ved Fredriksten festning men tolkningen av dette som grav blir beholdt av meg.

Hellekistene viser en orientering mot de østlige delene av Sør-Skandinavia både gjennom type III dolker og beliggenhet øst for Haldensvassdraget. Graven (funnr 1) viser en nærmere tilknytning mot områdene nord på Jylland (Danmark) gjennom type I dolker og lokalisert nær sjøen. Av 8 dolker som kan knyttes til gravene var 7 dolker hele (tabell 9).

6.2.2.4. Boplass – SN I

Når det gjelder boplasser er det identifisert 4 steder som kan kategoriseres (katalog 6). Tabell 10 viser oversikt over boplasser datert SN I (funnr i tabell 10 er knyttet til katalog 6):

Tabell 10: SN I boplasser.

Funnr	Kommune	Sted	Type
4	Rygge	Sundby	Boplass
11	Rygge	Rør	Toskipet langhus
13	Halden	Stensrød, hus I	Toskipet langhus
14	Halden	Stensrød, Hus II	Toskipet langhus

Funnr 11, 13 og 14 har strukturer etter toskipete langhus i form av stolpehull som er C-14 datert til SN I (katalog 6). Funnr 4 (katalog 6) er

datert på bakgrunn av flatretusjert flintmateriale og boplassen har ikke gitt spor etter stolpehull (Østmo 1988:149).

Alle de 4 boplassene ligger sør og vest for raet ut mot kysten (figur 14). Boplassene var lokalisert i et område hvor mulighetene for jordbruk og husdyrhold var gode. Med havnivået ca 20 meter høyere enn i dag var boplassene i tillegg knyttet til ressursene i havet og til sjøen som kommunikasjonsvei.

6.2.2.5. Oppsummering SN I

De daterte funnkategoriene viser de diagnostiske trekkene ved senneolitikum i Sør-Skandinavia kommer samtidig i Østfold. Hellekister, toskipete langhus, skafthullsøkser og flatretusjerte flintgjenstander som dolker og sigder er funnet i Østfold datert SN I. Spredningen av materialet er knyttet til hele området men det er noen geografiske forskjeller; Hellekistene er lokalisert øst for Haldensvassdraget (figur 14). Toskipete langhus er lokalisert i områdene på/ved det ytre raet mot kysten (figur 14). I området med hellekistene er det heller ikke foretatt noen systematiske undersøkelser i forhold til boplasser og noe av grunnen til manglende boplasser i det området kan være knyttet til dette. De toskipete langhusene dukker opp samtidig som de flatretusjerte gjenstandene både i Østfold og Sør-Skandinavia (Apel 2001:12).

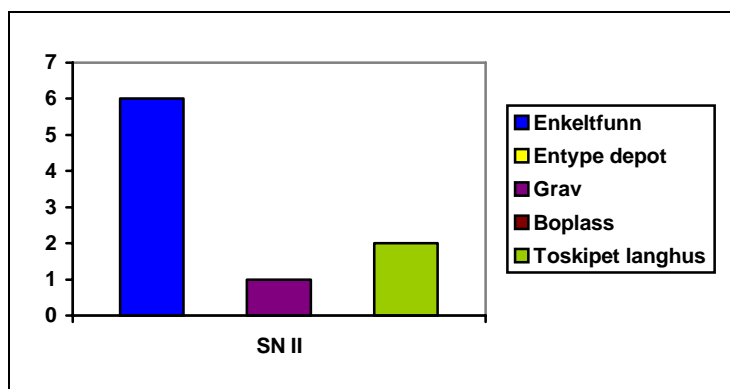
Enkeltpunnene er i hovedsak knyttet til våte kontekster mens kombinasjonsdepot er mer knyttet til tørre kontekster. Depotene har en variasjon geografisk med 5 enkeltpunn som lokalisert til området rundt raet og et enkeltpunn øst i Østfold. Av kombinasjonsdepot er bare et lokalisert til raet, et kombinasjonsdepot lokalisert øst for Haldensvassdraget og tre er lokalisert nord for raet (figur 14).

Dolken ble brukt i rituelle aktiviteter som enkeltpunn og kombinasjonsdepoter samt i graver. SN I dolkene hadde en distribusjon knyttet til tre områder i Østfold; nord i fylket dagens Askim og Trøgstad kommuner, Strømsfoss i Aremark kommune hadde konsentrert distribusjon og hovedvekten av dolkene er lokalisert i områdene knyttet til på/ved raet (figur 5). Kontakten individene i Østfold har hatt med hovedproduksjonsområdene i Sør-

Skandinavia kan knyttes til de ulike dolktypene. Dolker i enkeltfunn knyttes til Limfjorden området og kombinasjonsdepotene og gravene knyttes i hovedsak til de østlige områdene i Sør-Skandinavia. Enkeltfunn og kombinasjonsdepot med type I dolker blir ut i fra min kronologi tolket til å være eldre enn enkeltfunn og kombinasjonsdepoter med type III dolker. Type III dolker i hellekistene gir en yngre datering enn dolker type I i graven ved Fredriksten festning.

6.2.3. Funnkategorier SN II.

Det er funnet 23 dolker av typene IV og V (tabell 2), fra 9 av Østfolds nåværende kommuner

Figur 15: Fordeling funnkategorier SN II.

(tabell 3). Totalt sett så utgjør dolkene fra SN II 11,6% av det totale antallet dolker funnet i Østfold. Dette antallet dolker tilsvarer en dolk for ca hvert 11 år. I denne perioden faller antallet dolker betydelig fra perioden før og dolkene distribueres ikke over hele området lenger (figur 6). Noe av

forklaring kan være at bronzen utkonkurrerer flinten som deponeringsmateriale og gravmateriale i Sør-Skandinavia (Vandkilde 1996:273). Denne endringen i materialet som skjer i Sør-Skandinavia kan ha vært med på å minske tilgangen til Østfold når det gjelder flintdolker. Nåværende Fredrikstad kommune skiller seg spesielt ut i denne perioden med 10 dolker av type V og en dolk type IV (tabell 3, figur 6). Dette området står for 47,8% av hele flintdolk materialet fra SN II. Figur 15 viser fordelingen mellom funnkategorier SN II.

6.2.3.1. Enkeltfunn – SN II

6 enkeltfunn er identifisert SN II (figur 15). Alle enkeltfunnene består av type V dolker.

Tabell 11 viser enkeltfunnene datert SN II:

Tabell 11: SN II enkeltfunn.

Funnr	Gjenstand	Type	Kontekst	Kommune	Funnomstendigheter	Hel/ Fullstendig
12	Dolk	V a	Tørr	Fredrikstad	Funnet under stor stein.	Ja
13	Dolk	V a	Våt	Fredrikstad	Funnet i myr	Ja
21	Dolk	V a	Våt	Halden	Funnet i tørrlagt elveleie.	Nei
25	Dolk	V	Tørr	Halden	Funnet mellom to store steiner på	Nei
36	Dolk	V a	Våt	Fredrikstad	Funnet i myrlendt område mellom to mindre fjell.	Nei
38	Dolk	V a	Våt	Fredrikstad	Funnet en og en halv meter ned i bakken i vannholdig jord.	Ja

Fire av enkeltfunnene er lokalisert til dagens Fredrikstad kommune som også har den største konsentrasjon av dolker datert SN II (tabell 11). 2 enkeltfunn er lokalisert til steder i Halden kommune. Fire enkeltfunn er knyttet til vår kontekst og to til tørr. 5 dolker er av type V a og en type V. I følge Apel (2001:245) kan type V dolker knyttes til både områder rundt Limfjorden og til de østdanske øyene. Individuer i Østfold hadde kontakt med begge produksjonsstedene i Sør-Skandinavia.

6.2.3.2. Grav – SN II

Det er datert en hellkiste til SN II. Hellekisten er lokalisert litt sør for hellkistene som er datert SN I (figur 14 og 16).

Tabell 12: SN II grav.

Funnr	Gjenstand	Type	Kommune	Funnomstendigheter	Hel/ Fullstendig
44	Dolk	V a	Aremark	Funnet i Hellekiste.	Ja

Gården, Kollerød, ligger midt mellom Aremarksjøen og Store Le (figur 5). Hellekisten inneholdt en type V dolk. Hellekisten ble utgravet i 1880-årene. Nylig ble dolken identifisert på Borgarsyssel museum med museumsnummer 1015A (Østmo 2002:10).

6.2.3.3. Boplass – SN II

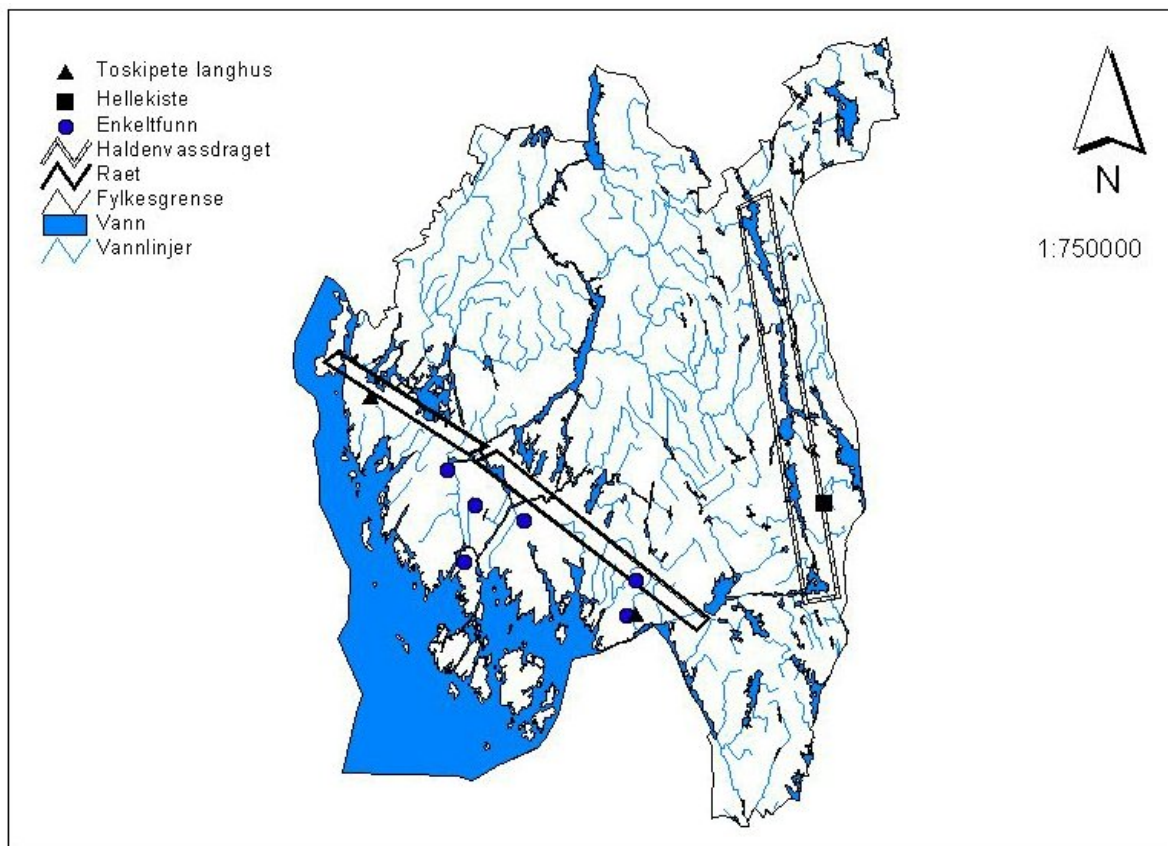
To boplasser med strukturer etter toskipete langhus er datert SN II. Tabell 13 viser oversikt over boplasser SN II (funnummer i tabell 13 viser til katalog 6):

Tabell 13: SN II boplasser.

Funnr	Kommune	Sted	Type
12	Rygge	Rør	Toskipet langhus
15	Halden	Torpum 9	Toskipet langhus

Funnr 12 i tabell 13 er lokalisert på samme sted som funnr 11 (tabell 10). På dette stedet ble det oppført minst to toskipete langhus etter hverandre (Løken 1998:189). Funnr 15 i tabell 13 er funnet i samme område som de to toskipete langhusene i funnr 13 og 14 (tabell 10). Figur

16 viser hvor i Østfold funnr 12 og 15 er lokalisert. Figur 16 viser distribusjonen av funnkategorier SN II:

Figur 16: SN II Distribusjon av funnkategorier.

6.2.3.4. Oppsummering SN II

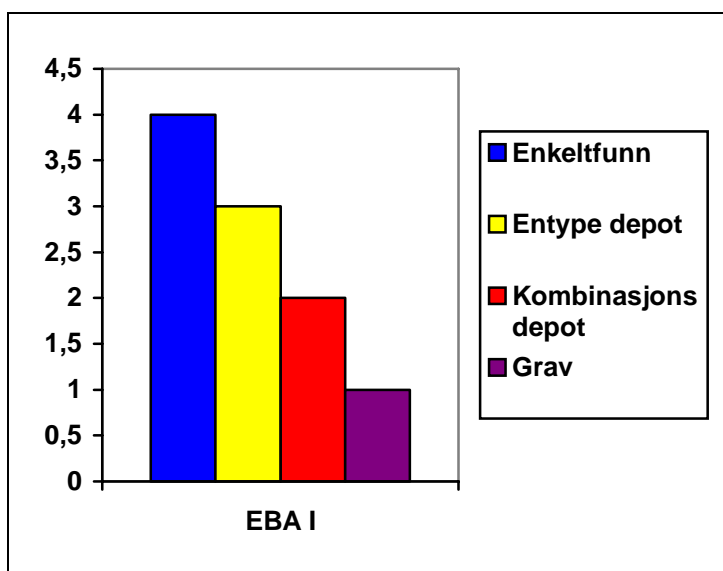
Med SN II så minsker tilgjengeligheten og distribusjonen av dolkene. Type V er identifisert i alle enkeltfunn. Dolk type V hadde en distribusjon over hele det Sør-Skandinaviske området også depotene var delt mellom de to hovedproduksjonsstedene, Limfjorden og østdanske øyer (Apel 2001:245). Begge opprinnelsesområdene Sør-Skandinavia knyttes til Østfold. De fem dolkene som er identifisert som løsfunn type IV i Østfold (figur 6) kan også relateres til begge hovedområder i Sør-Skandinavia. Generelt kan type IV dolker si å ha en østdansk opprinnelse men det varierer. To dolker IV a, funnet i Marker og Askim, kan knyttes til det østdanske området og spesielt Sjælland. To dolker IV b, funnet i Halden og Fredrikstad, kan knyttes til begge hovedområder i Sør-Skandinavia. Dolk type IV e, funnet i Sarpsborg kommune, kan knyttes til et område sørvest på Jylland og øya Fyn (Apel 2001:244).

Av 6 enkeltfunn datert SN II er 4 lokalisert i dagens Fredrikstad Kommune og 2 i Halden Kommune. Hovedvekten av deponeringen foregår fortsatt i våte kontekster (tabell

11). 3 av enkeltfunnene er identifisert med hele dolker, mens 3 enkeltfunn hadde ufullstendige dolker (tabell 11). Distribusjonen av dolker konsentreres til dagens Fredrikstad kommune (figur 6). Det er det samme området hvor fire av enkeltfunnene er lokalisert (tabell 11). To enkeltfunn og et toskipet langhus er lokalisert i samme område i Halden kommune (figur 16). Det var området mellom raet og kysten i Østfold hvor hovedvekten av identifiserte funnkategorier er lokalisert. Begge de toskipete langhusene, datert SN II, viser en kontinuitet fra SN I. Øst for Haldensvassdraget var det en kontinuitet i bruken av hellekiste (figur 16). Det arkeologiske materialet, datert SN II, viser til kontinuitet, konsentrasjon og en minsket tilgjengelighet av dolker.

6.2.4. Funnkategorier EBA I

Det er funnet 32 dolker type VI, det utgjør 16,1% av dolkene som er funnet. Det er gjort funn i 11 kommuner i Østfold (tabell 3). EBA I var en periode på ca 200 år (tabell 1). Det gir

Figur 17: Fordeling funnkategorier EBA I.

en dolk for ca hvert 6. år. Det er en økning fra SN II, som hadde en dolk for ca hvert 11. år. figur 17 viser fordelingen av funnkategorier EBA I.

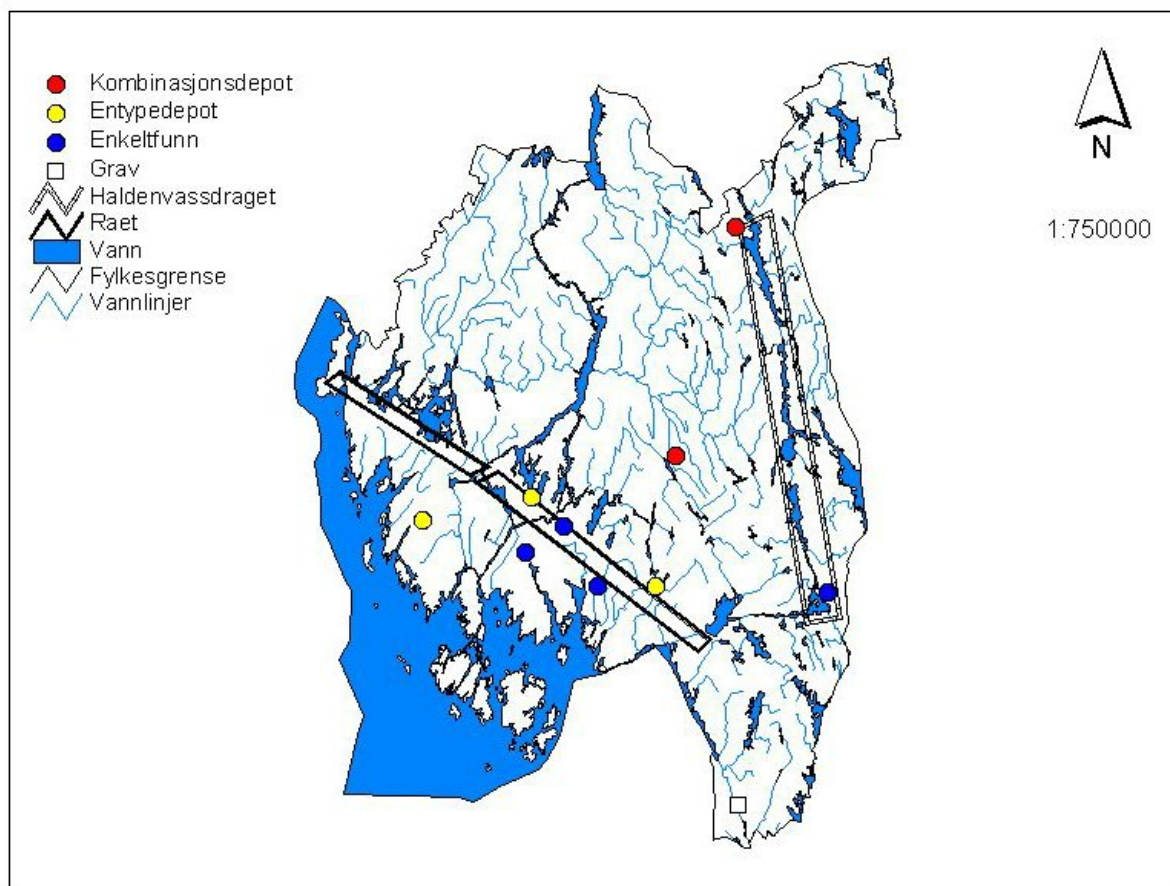
6.2.4.1. Enkeltfunn – EBA I

Det er identifisert 4 enkeltfunn EBA I (figur 17). Tabell 14 viser oversikt over enkeltfunn med funnopplysninger:

Tabell 14: EBA I enkeltfunn.

Funnr	Gjenstand	Type	Kontekst	Kommune	Funnomstendigheter	Hel/ Fullstendig
96	Dolk	VI a	Tørr	Sarpsborg	Funnet ved en bergtopp i en fordypning.	Ja
17	Dolk	VI b	Våt	Sarpsborg	funnet noen tommer ned i blåleire. Over leiren 4-5 tommer jordlag.	Ja
18	Dolk	VI b	Våt	Aremark	Funnet på strand ved vann.	Ja
28	Dolk	VI b	Våt	Fredrikstad	Funnet i myrområde.	Ja

Hovedvekten av enkeltfunnene var fortsatt knyttet til våt kontekst i EBA I og alle dolkene var hele (tabell 14). Distribusjon av enkeltfunn og andre identifiserte funnkategorier fra EBA I vises i figur 18:

Figur 18: EBA I Distribusjon av funnkategorier.

6.2.4.2. Entypedepot – EBA I

Entypedepot er det identifisert tre av fra EBA I (figur 17). Tabell 15 viser entypedepot med funnopplysninger datert EBA I:

Tabell 15: EBA I entypedepot.

Funnr	Antall	Gjenstand	Type	Kontekst	Kommune	Funnomstendigheter	Hel/ Fullstendig
8	1	Dolk	VI a	Tørr	Sarpsborg	Funnet sammen på et jorde.	Ja
	1	Dolk	VI a	Tørr	Sarpsborg		Ja
19	2	Dolk	VI a	Tørr	Halden	Funnet sammen stående perpendikulært i grustak.	Ja
29	1	Dolk	VI a	Våt	Fredrikstad	Funnet sammen i myr.	Ja
	1	Dolk	VI a	Våt			Ja

Alle de 6 dolkene som er identifisert i entypedepot var alle hele. Entypedepotene er lokalisert på/eller sørvest for raet i samme område som enkeltfunnene (figur 18).

6.2.4.3. Kombinasjonsdepot – EBA I

Det er identifisert to kombinasjonsdepot datert EBA I (figur 17). Tabell 16 viser oversikt kombinasjonsdepot EBA I:

Tabell 16: EBA I kombinasjonsdepot

Funnr	Gjenstand	Type	Kontekst	Kommune	Funnomstendigheter	Dolk hel/fullstendig
32	Dolk	VI a	Tørr	Marker	Funnet sammen.	Nei
	Sigd		Tørr	Marker		
40	Dolk	VI a	Våt	Rakkestad	Funnet sammen i myrlendt jord.	Nei
	Øks		Våt	Rakkestad		

Kombinasjonsdepot funnr 32 er gjenstandene, ifølge OAT, funnet på omtrent samme sted til ulik tid. Funnopplysningene i OAT er slik jeg forstår det presis ved at dolken og sigden er funnet ” i kanten av en li ca 12 m øst for det paa gamle tomter nyopførte vaaningshus”.

Funnopplysningene og gjenstandstypene gjør at jeg identifiserer funnr 32 som et kombinasjonsdepot Dolken i funnr 32, c22404 a (katalog 2), manglet øvre del av skaftet og var ufullstendig. Funnr 40 er dolk type VI a omtrent på samme sted som en flintøks var funnet tidligere. Flintøkser har ikke eget c-nummer i OAT. Funnr 40 kan også tolkes til å være to enkeltfunn, men jeg identifiserer dette som et kombinasjonsdepot på bakgrunn av opplysningene i OAT om dolken og øksen skal ha blitt funnet på samme sted. Dolken c28724 (katalog 2), hadde noe av kalkskorpen bevart på skaftenden og blir identifisert av meg som ufullstendig.

6.2.4.4. Grav – EBA I

Det er identifisert en grav datert EBA I, vises i figur 18 og tabell 17:

Tabell 17: EBA I grav

Funnr	Gjenstand	Type	Antall	Kommune	Funnomstendigheter	Dolk hel/fullstendig
16	Dolk	VI a	3	Halden	Funnet sammen. I et trekantet rom med fjellvegg og to steiner.	Ja

Dolkene i funnr 16 er funnet oppstilt mellom to steiner, som sammen med en fjellvegg har dannet et trekantet kammer. Denne konteksten ligner i beskrivelse på funnet ved Fredriksten festning som har blitt tolket til å være en grav (funnr 1 i tabell 9). Dolkene og at steiner og fjellvegg dannet et kammer sammen med funn av ”hensmuldrende ben” underbygger at dette kan ha vært en grav (Gjessing 1945:431). Graven ved Golden og ved Fredriksten festning har likhet med en grav som er funnet i Aust-Agder. Graven på Lista ved gården Kallberg var arrangert ved at en stor stein dannet en vegg og mindre steiner innrammet resten av kammeret, i graven ble det gjort funn av en grønnsteinsøks, tre flintøkser og en skjeformet skraper, gjenstandene lå under et lag med brent stein (Gjessing 1945:432).

6.2.4.5. Bronsejenstander.

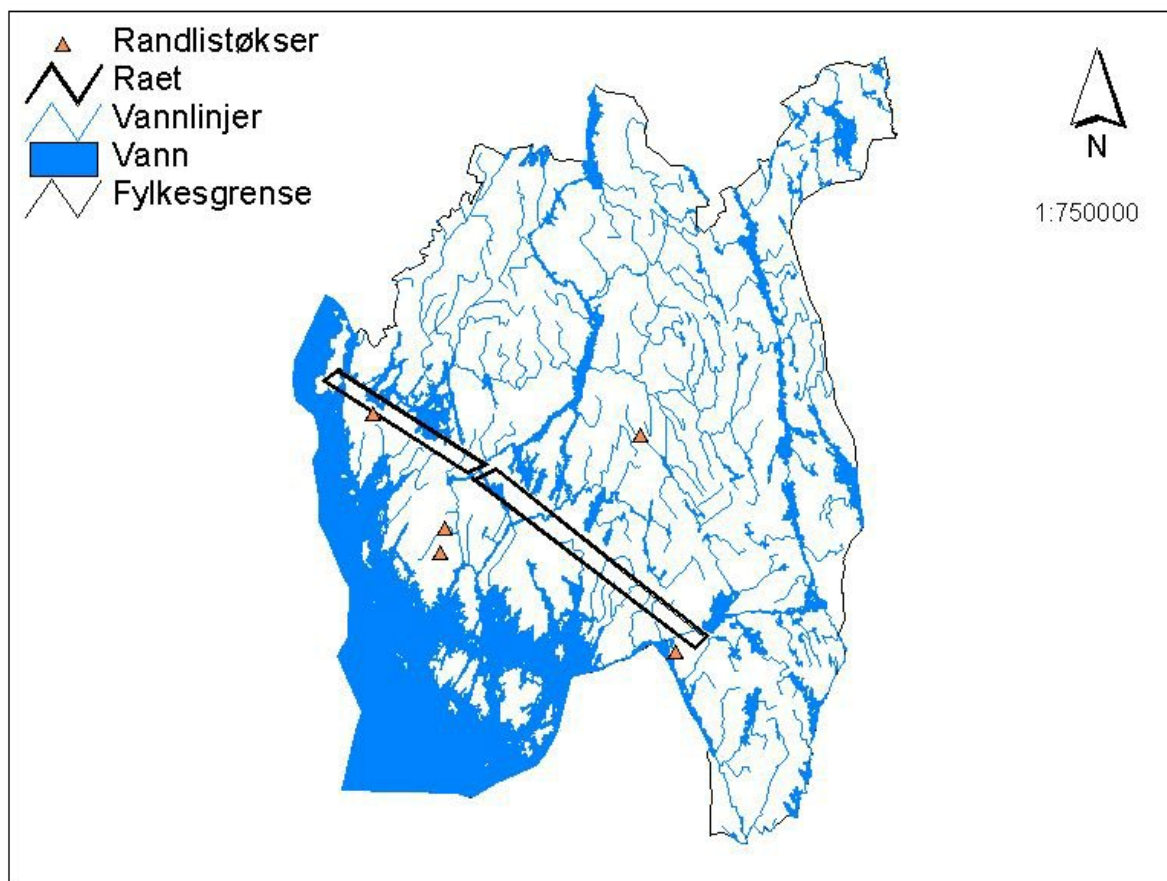
Tabell 18 viser en oversikt over randlistøkser fra Østfold datert EBA I (katalog 5):

Tabell 18: Randlistøkser i kommuner.

Funnr	Gjenstand	Sted	Gårdsnavn	Kommune
1	Randlistøks	Onsøy	Tvete	Fredrikstad
2	Randlistøks		Øverby	Rakkestad
3	Randlistøks		Møsserød	Rygge
4	Randlistøks	Idd	Akerbekk	Halden
5	Randlistøks	Onsøy	Borge	Fredrikstad

Det dreier seg om 5 økser fordelt på 4 kommuner (tabell 18). Distribusjon av randlistøksene vises i figur 19

(neste side) Randlistøksene er av meg i utgangspunktet identifisert som løsfunn. Fra Sør-Skandinavia har de tidlige randlistøksene, datert SN I og SN II, ofte identifisert i enkeltfunn eller depoter (Vandkilde 1996). Ut i fra kunnskapen om hvilke kontekster randlistøksene har inngått i utenfor Østfold så kan randlistøksene tentativt tolkes til å være enkeltfunn. Ved å plassere randlistøksene i relasjon til andre funnkategorier i de områdene de har blitt funnet så kan tolkningsgrunnlaget for øksene utvides. Randlistøksene er funnet i landskapsområder som har fremvist depoter, enkeltfunn og toskipete langhus gjennom SN I – EBA I. I Fredrikstad kommune er det funnet to randlistøkser, funnr 1 og 5 i tabell 18, begge er funnet i området Onsøy hvor det identifisert et entypedepot fra EBA I ,og i tillegg to dolker til som er identifisert som løsfunn. Funnr 4 i tabell 18 er funnet i dagens Halden kommune. Halden spenner over et stort område (640 km²) og øvrige identifiserte funn fra EBA I er graven ved Golden og et entypedepot på Rokkeraet. Selv om randlistøksen ikke umiddelbart kan knyttes til de to andre funnkategoriene fra EBA I i Haldenområdet så knyttes bronsen inn i et område hvor markering av sosial status har foregått. Funnr 3, tabell 18, funnet i Rygge kommune kan ikke knyttes til samtidige identifiserte deponeringer. I tillegg er det funnet en dolk, type VI (c21380 katalog 2), under gården Nærum som ligger sør for funnet av randlistøksen, som kan knyttes til EBA I i Rygge. Randlistøksen fra Rakkestad kommune, funnr 2 i tabell 18, kan geografisk knyttes til det samme området som kombinasjonsfunnet som er datert EBA I (funnr 40, tabell 16). Det er ingen identifiserte boplasser som kan knyttes til EBA I.

Figur 19: Distribusjon randlistøkser

6.2.4.6. Oppsummering EBA I

EBA I representerer en økning i antall dolker og distribusjonen av dolkene viser til en større spredning enn SN II. Av de 32 dolkene type VI er 21 identifisert som undertype a og 10 som undertype b (katalog 2). En dolk er ikke identifisert med undertype. Fra Sør-Skandinavia har dolker type VI en distribusjon over hele området. Når det gjelder depoter så er undertype a identifisert nord for Limfjorden og på Fyn og Sjælland (østdanske øyer, figur 4). De to depotene, som er funnet på dansk område, med undertype b er begge funnet på Jylland (Apel 2001:247). For Østfold sin del viser dette til at begge hovedområdene som har produsert flintdolker har vært representert i Østfold (figur 7).

I enkeltfunn, entypedepot og grav var hele dolker lagt ned. I kombinasjonsdepot var ufullstendige dolker deponert. Den identifiserte kontekst som deponeringene kan knyttes hadde fortsatt hovedvekt på våt kontekst (figur 20 nedenfor). Det er området rundt raet som hovedvekten av enkeltfunn og entypedepoter er lokalisert (figur 18). Randlistøksene viser også en lignende lokalisering (figur 19). Kombinasjonsdepot har en distribusjon nord for raet (figur 18).

Randlistøksene av bronse representerer et nytt materiale i Østfold. I Sør-Skandinavia har bronsegjenstander inngått i langdistanserelasjoner fra slutten av SN I og begynnelsen av SN II (Vandkilde 1996:296). Randlistøksene bærer nok i enda større grad med seg en sosiale mening av esoterisk verdi; både i form, metallet og teknologi. Bronsegjenstander var en del av symbolsk kapital i kommunikasjonen mellom en sosial elite av individer, hvor ulikhet i sosiale relasjoner var en del av ideologien i EBA I i Sør-Skandinavia (Vandkilde 1996:308). Med dette som bakgrunn bør meningen til randlistøksene i Østfold forstås. Randlistøksene, funnet i Rygge, Fredrikstad og Halden (tabell 18, figur 19), var lokalisert i områder som hadde hatt konsentrasjon av dolker i SN I, SN II og EBA I.

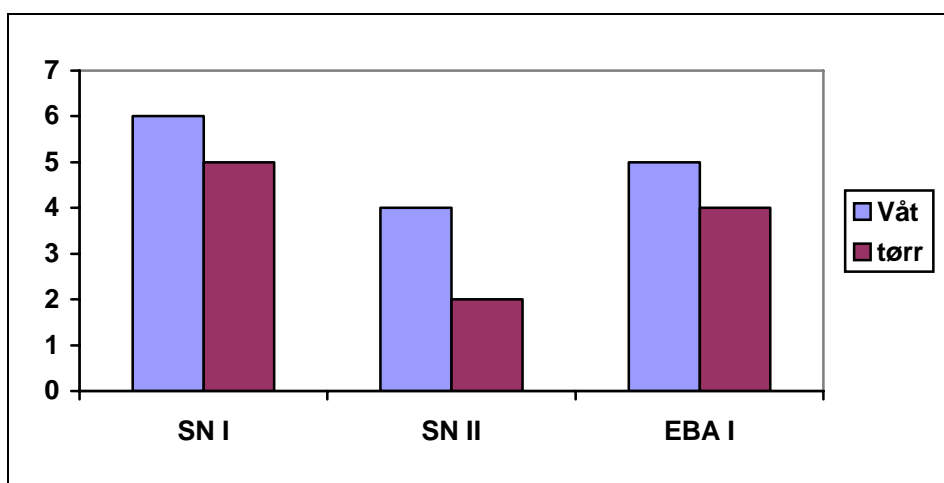
6.2.5. Deponeringskontekster

Relasjonen mellom deponeringskontekster gjennom perioden vil bli analysert i dette kapitlet. Figur 20 viser en svak overvekt på deponeringer i våt kontekst. Ut i fra i hvilke kontekster som jeg har identifisert så skjer det ingen store endringer gjennom perioden. Tabell 19 oppsummerer antallet, periode identifiserte, våte og tørre kontekster blant enkeltfunn og depoter.

Tabell 19: Deponeringskontekster

Kontekst	Funnkategori	SN I	SN II	EBA I
Tørr	Enkeltfunn	1	2	1
Tørr	Entype depot			2
Tørr	Kombinasjonsdepot	4		1
Våt	Enkeltfunn	5	4	3
Våt	Entype depot			1
Våt	Kombinasjonsdepot	1		1

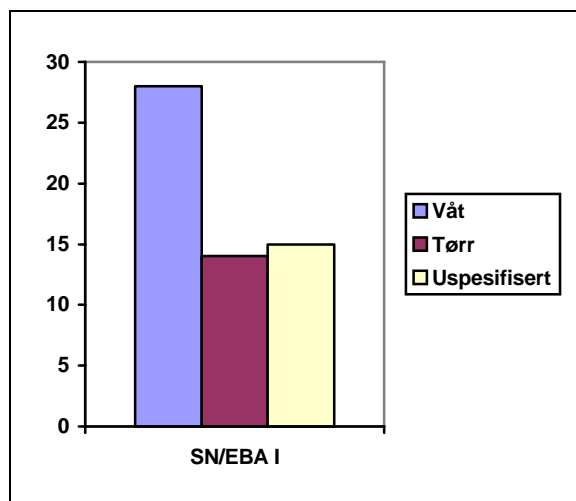
Figur 20 viser hvordan kontekstene forholder seg gjennom SN I – EBA I.

Figur 20: Fordeling deponeringskontekster SN I, SN II og EBA I

Når jeg tar med identifiserte enkeltfunn og depoter datert generelt til SN/EBA I er 49,1% identifisert i våt kontekst og 24,7% i tørr kontekst (figur 21). Andelen enkeltfunn og depoter som ikke lar seg identifisere i våt eller tørr kontekst er 26,3%. Hovedpoenget som figur 20

og 21 viser er at flertallet av enkeltfunn og depoter var knyttet til våte miljøer.

Figur 21: Deponeringskontekster hele perioden.

Dette samsvarer med Kleiva (1996:104) sin undersøkelse av ytre Sunnmøre og Karsten (1994) sin undersøkelse fra Skåne.

Deponeringstradisjonen gjennom SN/EBA I holder seg stabil. Våte deponeringskontekster var det foretrukne men deponeringer er også identifisert i tørre kontekster. Det er ingen kulturelle endringer gjennom SN/EBA I som kan knyttes til deponeringskontekstene.

6.2.6. Deponeringshyppighet

Hvor ofte forekom det deponeringer i SN/EBA I? I perioder hvor det var endringer i sosiale relasjoner så kan det ha gitt seg utslag i hyppigere deponeringer. Jeg vil gjøre en sammenligning av hyppighet, i antall år pr deponering, på Ytre Sunnmøre kontra Østfold i SN/EBA I. Kleiva (1996:112) har gjort en liknende sammenligning med Skåne (Sverige) i sin analyse. Tabell 20 sammenligner Østfold, Ytre Sunnmøre og Skåne når det gjelder antall enkeltfunn og depoter delt på antall år for hele perioden som er 850 år. Når det gjelder enkeltfunn var ikke forskjellen så stor, litt hyppigere deponering i Østfold. Forskjellen på deponering når det gjelder depoter (entype og kombinasjon) var mer markert. I Østfold skjedde et depot hvert 19,3 år mens på Ytre Sunnmøre skjedde det ved hvert 28,3 år.

Tabell 20: Hyppighet depoter i antall år – Ytre Sunnmøre vs Østfold.

Ytre Sunnmøre 442 km2		Østfold 4157 km2		Skåne 11283 km2	
Enkeltfunn	Depot	Enkeltfunn	Depot	Enkeltfunn	Depot
23	28,3	19,7	19,3	1,7	6,5

Tabell 20 viser at arealet i Ytre Sunnmøre, Østfold og Skåne ikke er sammenlignbare. Men antallet identifiserte enkeltfunn og depoter delt på antall år kan sammenlignes mellom de tre områdene. Sammenligningen viser at Østfold i.f.t. Ytre Sunnmøre hadde hyppigere bruk av enkeltfunn og depoter gjennom tidsperioden på 850 år.

Jeg vil også analysere hvor ofte, i antall år, det ble foretatt deponeringer og hvordan det endrer seg i Østfold fra SN I – EBA I. I tabell 21 har jeg tatt tidsintervallet i hver periode (tabell 1) og delt på summen av antallet depotkategorier i periodene (tabell 5). Tabell 21 viser at i EBA I ble det deponert hvert 25 år. EBA I (tabell 21) var den perioden hvor behovet for deponeringer ble hyppigst av analysens tre perioder i Østfold.

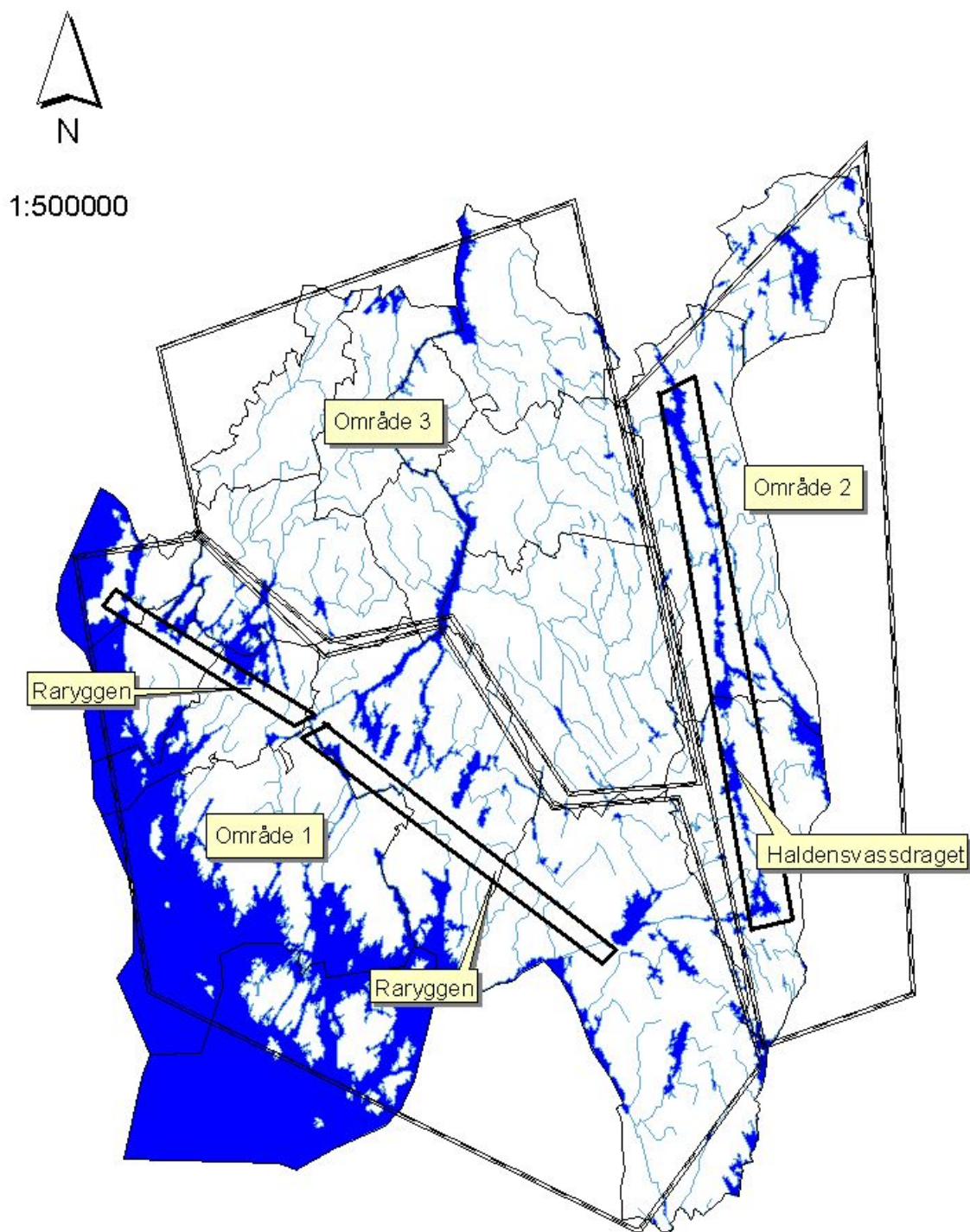
Tabell 21: Enkeltnn og depoter samlet i Østfold

SN I	SN II	EBA I
36,4	41,7	25

Tabell 21 viser at behovet for å deponere endret seg i Østfold gjennom SN I/EBA I.

6.3. Innredning av Landskapet

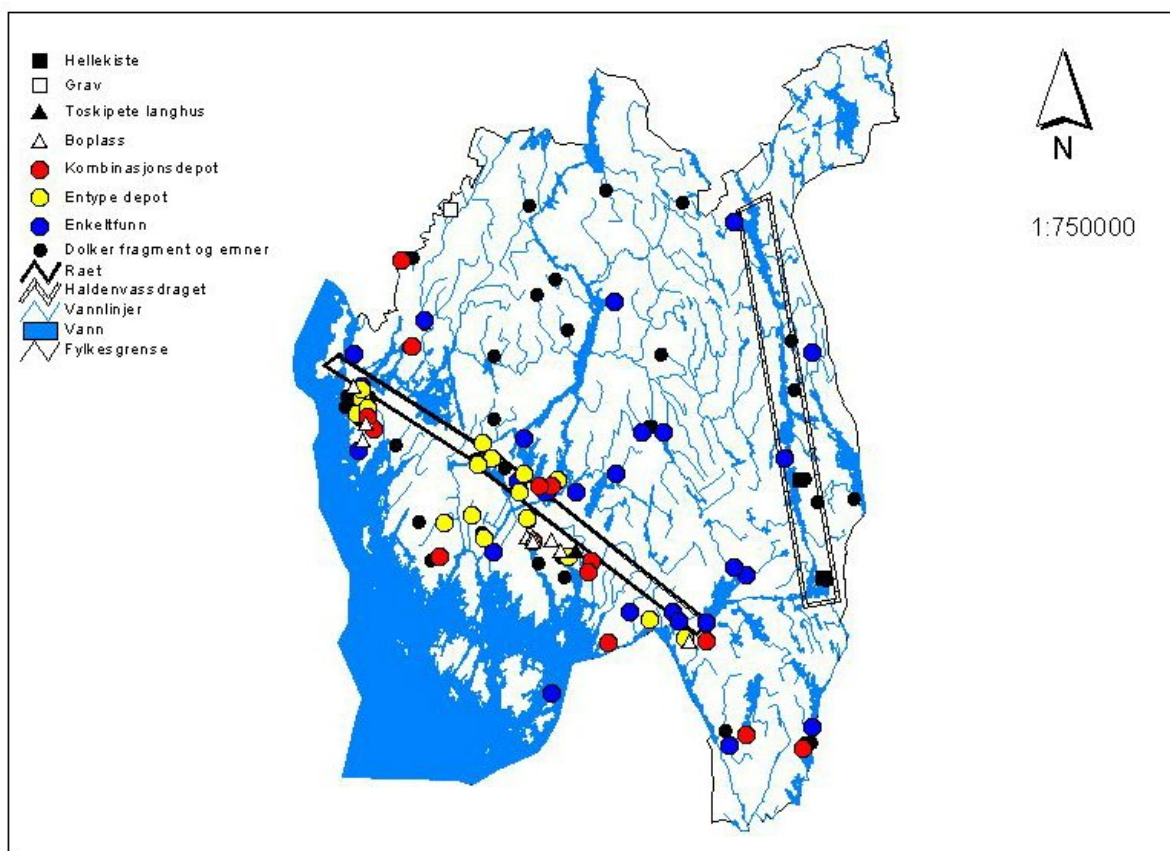
Innredningen av landskapet i SN/EBA I vil bli analysert i dette kapittelet. Gjennom distribusjon av flintdolker og funnkategorier synes jeg at den materielle kulturen viser at Østfold ikke fremstår som et homogent område, men som tre områder (figur 22). Et av områdene som peker seg ut er kommunene langs kysten. Disse kommunene har en felles grense der sjøen møter landet. Det er en grense men også en mulighet til kommunikasjon med Sør-Skandinavia. Østmo (1988:230) hevder at sjøen kan ha vært en viktig samferdselsvei i det senneolittiske Østfold. Kystkommunene i Østfold vil bli benevnt som område 1. Område 1 har også det ytre raet som strekker seg gjennom hele området (figur 22). Jordsmonnet på og nedenfor raet var godt egnet til tidlig jordbruk (Østmo 1988:27). Forutsetningene for tidlig jordbruk og beiteområder for husdyrhold var gunstige i dette området. Funn av sigder som kan knyttes område 1, 89,9 % (figur 26) av alle sigder i Østfold, underbygger tanken om at jordbruk og husdyrhold hadde fått fotfeste der. Sigdene kan ha vært brukt til å skjære korn og løvsanking til dyrefôr (Myhre 2002:55). Et annet område som blir synlig i Østfold landskapet ligger på østsiden av Haldensvassdraget mot dagens riksgrense mot Sverige. Dette kaller jeg område 2 (figur 22). Rømskog kommune som ligger nord i dette området har bare gitt funn av en dolk type V (c24594, katalog 2). Marker og Aremark som er de to andre kommunene i dette området viser til større aktivitet i SN/EBA I. Resten av kommunene i Østfold vil jeg omtale som område 3 (figur 22). Det er et stort område og en del av funnene i område 3 som grenser mot område 1 kan nok settes i sammenheng med aktiviteten der. Jeg vil i analysen få frem hvilke steder i område 1, 2 og 3 som kan vise til akkumulerte verdier av gjenstandskategoriene dolker, sigder og skaftehullsøkser. Neste side viser figur 22 område 1, 2 og 3 i Østfold:

Figur 22: Områder i Østfold.

6.3.1. Geografisk plassering og identifisering av områder

Gjenstandene og funnkategorier som er identifisert er plassert i kommuner etter nåtidens kommunegrenser. Landskapsområde vil bli brukt analytisk om større geografiske områder som har en del felles trekk som er mer eller mindre synlige. Sigder og skafthullsøkser vil bli presentert for å utvide analysen med dolkene som diagnostiske gjenstandstyper. Innenfor hvert område var det steder i landskapet som ble innredet mer verdifullt enn andre og dette endret seg gjennom SN/EBA I. Figur 23 viser distribusjonen av identifiserte funnkategorier som er datert generelt til SN/EBA I:

Figur 23: Identifiserte funnkategorier SN/EBA I.

Figur 23 viser at hovedvekten av de generelt daterte funnkategorier kan knyttes til område 1 og stedene på/ved raet.

6.3.2. Akkumulert verdi i landskapet.

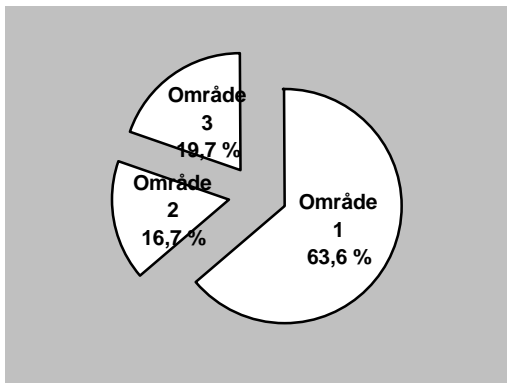
Solberg (1993) og Kleiva (1996) berører begge hvordan gjenstander akkumulerer seg i landskapet og hvordan det kan knyttes til sosial stratifisering og sentralplasser. Solberg (1993) tar for seg hele Vestlandet mens Kleiva (1996) undersøker Ytre Sunnmøre. Solberg (1993:127) tar for seg flintmaterialet fra Vestlandet og regner ut hvor mange gjenstander

som fantes pr 10. kvadratkilometer. Kleiva (1996:134) bruker samme metode knyttet til flintdolkene. Metoden brukes for å kunne finne ut hvilke områder som har en akkumulasjon av gjenstander og flintdolker. Denne metoden gir muligheter til å sammenligne forskjellige steder innenfor områdene. Jeg vil overføre metoden på materialet fra Østfold og undersøke hvordan akkumulasjonen av flintdolker endre seg gjennom perioden (tabell 22). I tabell 22 er alle dolker datert SN I, SN II og EBA I tatt med.

Tabell 22: Flintdolker pr 10. km² i SN I, SN II og EBA I.

Område	Kommune	SN I	SN II	EBA I	Areal km ² kommune	Dolk pr 10 km ² SN I	Dolk pr 10 km ² SN II	Dolk pr 10 km ² EBA I
1	Moss	3	0	0	64	0,47	0	0
1	Rygge	14	0	1	74	1,89	0	0,14
1	Råde	3	0	0	122	0,25	0	0
1	Fredrikstad	9	11	7	275	0,33	0,4	0,25
1	Hvaler	1	0	0	86	0,12	0	0
1	Sarpsborg	14	2	7	407	0,34	0,05	0,17
1	Halden	13	3	6	640	0,20	0,05	0,09
2	Rømskog	0	1	0	184	0	0,05	0
2	Marker	6	1	3	413	0,15	0,02	0,07
2	Aremark	10	1	1	322	0,31	0,03	0,03
3	Hobøl	0	1	0	144	0	0,07	0
3	Trøgstad	1	0	2	206	0,05	0	0,10
3	Askim	3	1	0	68	0,44	0,15	0
3	Eidsberg	3	0	1	232	0,13	0	0,04
3	Rakkestad	1	0	2	435	0,02	0	0,05
3	Skiptvet	1	0	0	102	0,10	0	0
3	Spydeberg	2	0	1	148	0,14	0	0,07
3	Våler	2	1	1	235	0,09	0,04	0,04
	Østfold	86	23	32	4157	0,21	0,05	0,08

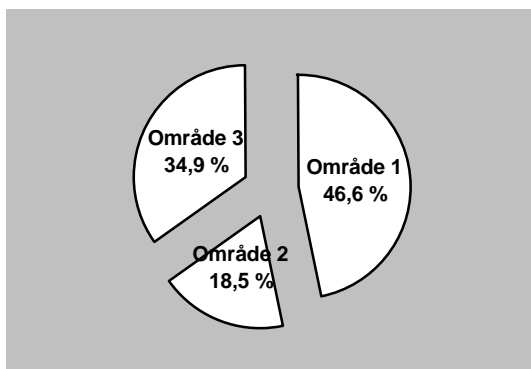
Tabell 22 viser at i SN I var det Rygge i område 1 som hadde størst akkumulasjon av dolker med 1,89 dolk pr 10. km². I område 2 var det Aremark med 0,31 dolk pr 10. km² og i område 3 var det Askim med 0,44 dolk pr 10. km². I SN II endret dette seg noe i område 1, Fredrikstad hadde størst akkumulasjon av dolker med 0,4 dolk pr 10.km². I område 2 var det kontinuitet med Aremark med 0,07 dolk pr 10.km². Askim hadde størst akkumulasjon av dolker i område 3 med 0,15 dolk pr 10. km². I EBA I var det Fredrikstad i område 1, Marker i område 2 og Trøgstad i område 3 som hadde størst akkumulasjon av dolkene (tabell 22). I figur 23 er det totale antall funn av dolker tatt med (198 tilsammen), både typologiserte og fragmenter/emner. Figur 23 viser fordelingen av antallet dolker mellom område 1, 2 og 3. figur 24 viser at hovedvekten av dolkene er funnet i område 1.

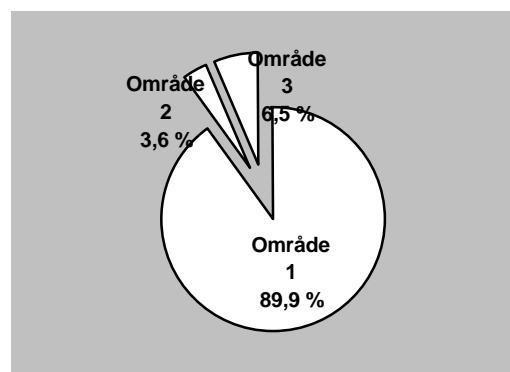
Figur 24: Dolker – fordeling på områder

Hvordan fordeler skafthullssøkser og sigder seg på område 1, 2 og 3? Fordelingen vises i figur 25 og 26.

Skaftthullssøkser har en jevn fordeling mellom de tre områdene (figur 25). Fordelingen av sigdene viser at hovedvekten av de kan knyttes til område 1 (figur 26).

Figur 25: Skaftthullssøkser – fordeling på områder

Figur 26: Sigder – fordeling på områder

Skaftthullssøkser er det funnet 402 av i Østfold (vedlegg 4). C15544 (vedlegg 4) er i OAT plassert i Østfold uten nærmere spesifisering på kommune, denne skaftthullssøksen er ikke tatt med i tabell 23. I tillegg har Østmos katalog (1988) registrert 40 skaftthullssøkser museumsnummer fra Borgarsyssel museum og i privat eie, disse skaftthullssøksene blir ikke berørt i analysen. Skaftthullssøksene har en jevnere distribusjon enn både dolker og sigder (figur 24 og 26). Figur 25 viser fordelingen av skaftthullssøkser mellom områdene. 46,6% (187) er funnet i område 1. 18,5% (74) av skaftthullssøksene er funnet i område 2. Område 3 er representert med 34,9% (140). 169 sigder er med i katalogen (katalog 3) med c-nummer. 15 sigder er i Østmos (1988:82) katalog registrert med BM-nummer eller i privat eie. Disse sigdene er ikke tatt med i analysen her. Sigdene hadde en klar tilknytning til kystområdene med 89,9% av alle sigder i Østfold. Figur 26 viser fordelingen mellom områdene.

Tabell 23 viser antall sigder, skafthullsøkser og fragmenter/emner av dolker fordelt på hver kommune, og akkumulerte verdier pr 10. km2, for sigder og skafthullsøkser i hver kommune.

Tabell 23: Akkumulert verdi sigder, skafthullsøkser og dolker fragment/emne i kommuner.

Område	Kommune	Areal i km2	SN/EBA I- sigder antall	SN/EBA I skafthullsøks antall	Dolker emner og fragment antall	Sigder pr 10 km2	Skafthull søks pr 10 km2	Totalt gjenstander pr 10 km2
1	Moss	64	3	3	0	0,47	0,47	0,93
1	Rygge	74	58	17	15	7,84	2,28	12,16
1	Råde	122	1	17	1	0,08	1,39	1,55
1	Fredrikstad	275	27	29	5	0,98	1,05	2,22
1	Hvaler	86	0	3	1	0	0,35	0,47
1	Sarpsborg	407	45	53	6	1,08	1,30	2,53
1	Halden	640	18	65	3	0,28	1,02	1,34
2	Rømskog	184	0	0	0	0	0	0
2	Marker	413	2	46	2	0,05	1,11	1,19
2	Aremark	322	4	28	5	0,13	0,87	1,15
3	Hobøl	144	2	9	1	0,14	0,63	0,83
3	Trøgstad	206	0	10	1	0	0,49	0,53
3	Askim	68	2	3	0	0,29	0,44	0,74
3	Eidsberg	232	0	27	3	0	1,16	1,29
3	Rakkestad	435	1	28	2	0,02	0,64	0,71
3	Skiptvet	102	1	11	3	0,10	1,08	1,47
3	Spydeberg	148	1	28	1	0,07	1,89	2,02
3	Våler	235	4	24	5	0,17	1,02	1,40
	Østfold	4157	169	401	53	0,40	0,89	1,49

Kolonnen til høyre; Totalt gjenstander pr 10. km2 viser akkumulert verdi av summen av antallet sigder, skafthullsøkser og dolker fragmenter/emner i hver kommune. Område 1 er det Rygge som har størst akkumulert verdi av sigder, skafthullsøkser og totalt gjenstander (tabell 23). I område 2 er det Aremark som har størst akkumulert verdi av sigder med 0,13 pr 10.km2 mens Marker har størst akkumulert verdi av skafthullsøkser 1,11 pr 10. km2 (tabell 23). Når det gjelder akkumulert verdi av gjenstandene til sammen så er ikke forskjellen mellom Marker og Aremark stor (tabell 23). I Område 3 er det Askim som har størst akkumulert verdi av sigder med 0,29 pr 10. km2 og Spydeberg med 1,89 skafthullsøks pr 10.km2 (tabell 23). Totalt er det Spydeberg som har størst akkumulert verdi med 2,02 gjenstander pr 10. km2 i område 3.

Selv om tabell 22 og 23 ikke lar seg direkte sammenligne så viser tabellene at steder som i løpet av SN/EBA I hadde akkumulasjon av dolker også hadde størst akkumulasjon av sigder. Det gjelder Rygge i område 1, Aremark i område 2 og Askim i område 3 (tabell 22

og 23). Jeg vil nå undersøke hvert område for seg og fremheve mønstre av innredningen av landskapet igjennom SN/EBA I i Østfold

6.3.3. Område 1.

Område 1 består av området som i dag utgjør kommunene Moss, Rygge, Råde, Fredrikstad, Hvaler, Sarpsborg og Halden (figur 1, figur 22). Dette er kommuner som ligger på/ved det ytre raet og ut mot sjøen. Område 1 er det mest funnrike området i Østfold med gjenstander og funnkategorier. Det er et unntak, hellekistene er ikke funnet i område 1. Område 1 er 1668 kvadratkilometer stort i dag, det er 40% av arealet i Østfold i nåtid. Arealmessig var det noe mindre i SN med en vannstand som var ca 20 meter høyere enn i dag (Østmo 1988:26). Område 1 har en felles grense/kantlinje mot kysten og sjøen. Samtidig strekker raet seg gjennom området og jordbruksmulighetene var gode her. Store antallet funn av flintsigder (figur 26) av alle sigder fra Østfold gir en mulighet til å knytte jordbruk og husdyrhold til dette området. De første toskipete langhusene var lokalisert i område 1 (katalog 6). De første langhusene viser til samme plasseringstradisjon som boplassene uten husstrukturer (figur 23).

Rygge med 1,89 dolker pr 10 km² sammen med nabokommunen Moss, 0,47 dolker pr 10 km², hadde den største tettheten med flintdolker i SN I. Dagens Sarpsborg og Fredrikstad kommuner var det området som kom etter Rygge og Moss. Sarpsborg med 0,34 dolker pr 10 km² og Fredrikstad med 0,33 dolker. Resten av stedene i område 1 hadde en tetthet på mindre enn 0,25 dolker pr 10 km² (tabell 22). Ut i fra tettheten av dolker så var det tre nivåer i område 1; nivå 1 med Rygge/Moss, nivå 2 med Fredrikstad og Sarpsborg og nivå 3 de resterende kommunene i område 1. Hvis begrepet sentralplass skal brukes så kan dagens Rygge kommune være det stedet som kan peke seg ut (figur 27).

Med SN II endrer bildet seg mye i område 1. Rygge/Moss som hadde størst tetthet av dolker i SN I har ingen dolker datert til SN II. Stedet som peker seg ut i SN II med høyest akkumulert verdi var Fredrikstad med 0,4 dolker pr 10 km² (tabell 22). Sarpsborg og Halden var de to andre kommunene, i område 1, som det er gjort funn av dolker fra SN II (tabell 22). Resten av kommunene har ingen funn av dolker fra SN II. Med akkumulasjonen av dolkene kan det i område 1 vise to nivåer i SN II; nivå 1 med Fredrikstad og nivå 2 med Sarpsborg og Halden. Fredrikstad var det stedet som eventuelt kan knyttes til begrepet sentralplass.

EBA I viser innredningen med flintdolker at Fredrikstad var fortsatt det området med størst tetthet av dolker med 0,25 pr 10 km². Sammen med Sarpsborg med 0,17 dolker pr

10.km² var dette et område som kunne ha hatt kontroll med tilgangen med dolker i område 1. Rygge har også flintdolker datert EBA I og tettheten var 0,14 pr 10 km² (tabell 22). Akkumulasjonen av dolkene viser fire nivåer i EBA I; nivå 1 Fredrikstad og Sarpsborg med funn av like mange dolker og distribusjonen er knyttet til omtrent like store områder (figur 7). Nivå 2 med Rygge og nivå 3 med Halden. Nivå 4 er de resterende kommunene i område 1 hvor det ikke er gjort funn av type VI dolker. 4 randlistøkser i bronse datert EBA I er funnet i område 1 (figur 19). En øks i dagens Rygge kommune, to i Fredrikstad og en i Halden. Dette representerer 4 av 5 randlistøkser fra EBA I i Østfold (tabell 18). Randlistøksene er funnet på steder i område 1 som har akkumulert verdi av dolker i EBA I.

Når jeg tar med flere gjenstandstyper som sigder og skafthullsøkser samt dolker som ikke kan typologiseres så viser tettheten av gjenstander at Rygge var et område som hadde størst akkumulert verdi i SN/EBA I (tabell 23). Etter dette følger Fredrikstad og Sarpsborg som de områdene med flere en 2 gjenstander pr 10 km² (tabell 23). Resten av stedene i område 1 har færre en 2 gjenstander pr 10 km². Sammenligninger av tallene fra tabell 22 og tabell 23 synliggjør at områdene i dagens Rygge kommune, Fredrikstad kommune og Sarpsborg kommune kan ha vært befolket med individer som har hatt maktposisjoner i det sosiale feltet. Den diakrone utviklingen over tid viser at Rygge kan ha vært maktsentrum i SN I. Fredrikstad peker seg ut som et maktsteder i SN II og i EBA I peker Rygge, Fredrikstad og Sarpsborg seg ut som mulige maktsteder. Konkurransen mellom stedene var tydeligst i EBA I med tre maktsteder som peker seg ut. De første bronseøksene sammen med det øvrige flintmaterialet gir et inntrykk av at område 1 var preget av konkurranse mellom flere agenter som lå strategisk til ved kysten, i gode jordbruksområder og hadde kontakt med agenter i Sør-Skandinavia i EBA I (figur 27).

6.3.4. Område 2.

Område 2 består av kommunene Rømskog, Marker og Aremark og dekker til sammen 919 kvadratkilometer (figur 22). Dagens Rømskog kommune har bare et datert funn fra SN/EBA I (kapittel 6.3.) og gjør at område 2 består av stedene i dagens Marker og Aremark. De to kommunene utgjør til sammen 735 kvadratkilometer, det utgjør 17,9% av det totale arealet i Østfold. Område 2 sitt fellestrekk og samlingspunkt er Haldenvassdraget som går nord –sør gjennom området (figur 22). Vannet kan her tolkes som grense og var også en bevegelseslinje. Bevegelseslinjer sørover ned til Iddefjorden og østover med vassdrag og de store innsjøene inn i dagens Sverige med Vänern som den nærmeste. Øst for Haldenvassdraget var hovedområde for innredningen i dette området.

Aremark viser størst tetthet av dolker i SN I med 0,31 dolker pr 10 km² (tabell 22). Det representerer dobbelt så høy tetthet i forhold til området Marker som har 0,15 dolker pr 10 km². I SN II jevner tettheten seg ut og hele området viser ingen store forskjeller. I EBA I var det stedene i Marker kommune, 0,07 dolker pr 10 km², som har større tetthet av dolker mer dobbelt så høy tetthet som Aremark, 0,03 dolker pr 10 km² (tabell 22). Når jeg trekker med det øvrige gjenstandsmaterialet (tabell 23) så var det ingen av områdene som skiller seg spesielt ut med akkumulert verdi, Marker har 1,19 gjenstander pr 10 km² og Aremark 1,15 pr km². Område 2 kan ut i fra dette sies å ha hatt agenter som var likestilt men allikevel med et preg av individualisert disposisjon i habitus hvis vi tar med funn av hellekistene som gjør denne delen unik i forhold til resten av Østfold. SN I er det området ved Strømsfoss som skiller seg ut som et mulig maktsted (figur 27). Dette flytter seg noe sørover i SN II og enda litt lenger sør til Aspern i EBA I (figur 27). Selv om Marker har størst tetthet av dolker i EBA I var det områdene i dagens Aremark som gjennom hellekistene objektiviserte det individuelle i habitus.

6.3.5. Område 3.

Område 3 består av områdene som i dag er kommunene Våler, Hobøl, Spydeberg, Skiptvet, Trøgstad, Askim, Eidsberg og Rakkestad (figur 22). Området dekker til sammen 1570 km² og utgjør 38% av arealet i Østfold. Område 3 har ingen samlende grense som område 1 og 2 har det. På mange måter så vender hele dette området seg mot område 1. Område 3 kan bli oppfattet som et bakland for område 1. De østlige delene av område 3 mot område 2 har nesten ikke funn av dolker eller funnkategorier generelt. Elver og innsjøer i område 3 renner ut ved kysten i Østfold. Slik at kommunikasjonsmuligheten på vann førte kontakten mot kysten og individene som hadde tilhold der. Kanskje de nordlige områdene i område 3 var knyttet til områder utenfor dagens Østfold fylke. Distribusjonen av gjenstander i område 3 er knyttet langs Glomma og ned mot Vannsjø og mindre innsjøer og elver som renner ut ved kysten. Distribusjonen av gjenstander var mindre i dette landskapet, kan ha sammenheng med at det var mindre mennesker her hvis en det er en sammenheng med løsfunn og befolkningstetthet (Solberg 1993). Kildekritisk kan det diskuteres at dette området består i dag av store områder som ikke er utbygd og muligheten til å dokumentere funn blir mindre enn i områder med større utbygging.

Askim peker seg ut i SN I som området hvor tettheten av dolker var størst med 0,44 dolker pr 10 km² (tabell 22). Spydeberg (0,14) og Eidsberg (0,13) representerer de områdene som kommer etter Askim. SN II faller antallet dolker også i område 3 og Askim

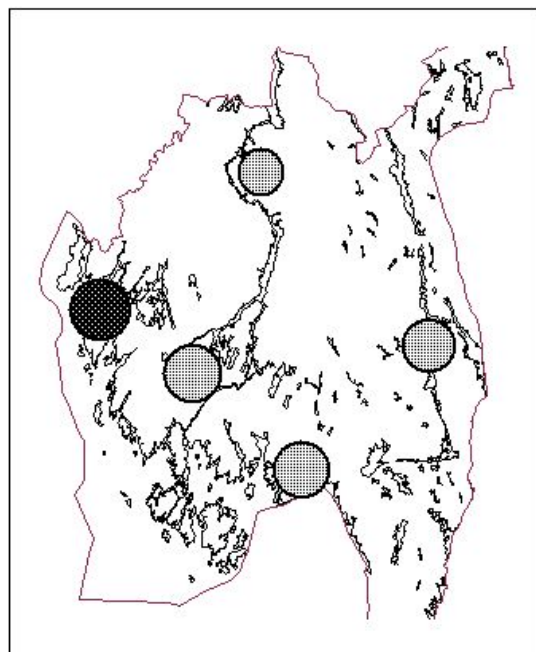
har størst tetthet fortsatt med 0,15 dolker pr 10 km² (tabell 22). Spydeberg og Eidsberg har ingen dolker fra SN II. I EBA I er det Trøgstad som har størst tetthet av dolker med 0,10 pr 10 km² (tabell 22). Når det gjelder distribusjon av sigder, skafthullsøkser og fragmenter/emner av dolker så er det andre steder i område 3 som har akkumulert verdi. Spydeberg kommune peker seg ut med 2,02 gjenstander pr 10 km² (tabell 23). Skiptvet, Våler og Eidsberg var steder med mer en 1 gjenstand pr 10 km² (tabell 23). Resten av stedene i område 3 har mindre enn 1 gjenstand pr 10 km².

Område 3 har den største akkumulasjonen av dolker nord i området (figur 27). Gjenstander og funnkategorier, som enkeltfunn og kombinasjonsdepoter, viser til at område 3 var innenfor den felles kulturelle mentaliteten som område 1 og 2 (figur 14, 18 og 23). Dagens Askim og Trøgstad ligger geografisk lengst vekk fra kjernestedene i område 1 (figur 1). Den geografiske avstanden til område 1 kan ha gjort at disse stedene har kunnet fremvise agenter med en individuell disposisjon i habitus. Agentene med tilgang på symbolsk kapital i område 3 kan ha inngått i sosiale nettverk med agenter langs kysten i område 1.

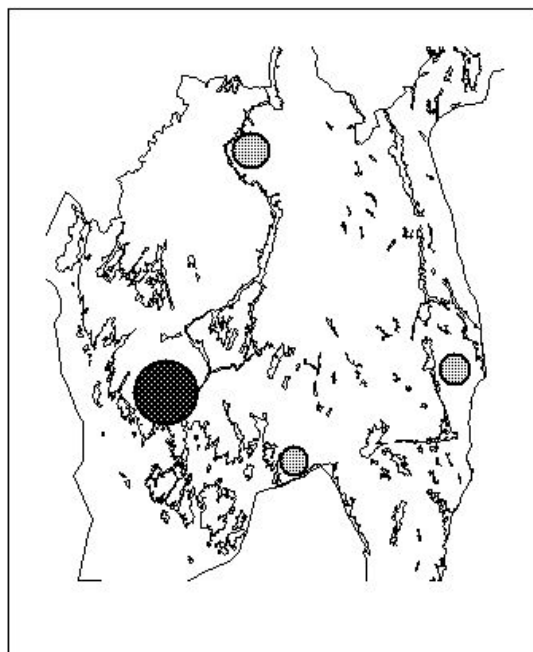
Figur 27 (neste side) oppsummerer de enkelte områder funnakkumulasjon gjennom periodene SN I, SN II og EBA I. De mørke skraverte feltene representerer nivå 1 steder i Østfold gjennom SN I, SN II og EBA I. Lyse skraverte feltene representerer nivå 2 steder gjennom oppgavens tre perioder.

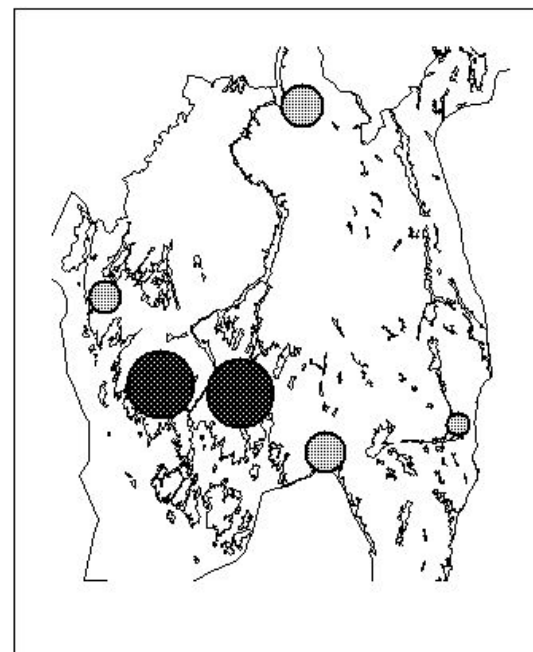
1:1000000

SN I

SN II

EBA I

Figur 27: Innredning av landskapet i Østfold SN I, SN II og EBA I

Kapittel 7 ENDRINGER I SOSIALE RELASJONER

Jeg vil i dette kapittelet oppsummere og komme med en tolkning av hvordan Østfolds historie utviklet seg gjennom senneolitikum og eldre bronsealder periode I. I kapittel 1 presenterte jeg målsettingen med oppgaven: *SN - EBA I i Østfold. Hvordan endres de sosiale relasjonene?* Tolkningsrammene for gjenstander, funnkategorier (kapittel 3), teoretiske avklaringer (Kapittel 5) og analysen i kapittel 6 har gitt meg en plattform for å diskutere endringer i sosiale relasjoner i Østfold gjennom SN og EBA I. Fokuset vil være hvordan forholdet i de sosiale relasjonene mellom individer kan ha endret seg gjennom den 850 år lange perioden.

7.1. SN I – Etableringen av SN-habitus.

Det arkeologiske materialet, datert SN, knytter Østfold til det store feltet som innbefatter Sør-Skandinavia. Flatretusjerte flintgjenstander, toskipete langhus og hellekister ble en del av det senneolittiske inventaret i Østfold som det var i Sør-Skandinavia. Arkeologisk materiale fra SN I viser at Østfold var integrert i det sørsandinaviske sosiale feltet. Hagen (1983) har hevdet at SN representerer et kulturelt skifte. Østmo (1988) bygger videre på dette og viser at Østfold i SN endret fokus i produksjon mot jordbruk og husdyrhold. Det arkeologiske materialets likhet over store geografiske områder har bakgrunn i utstrakt kontakt og kommunikasjon utenfor eget lokalområdet. Jordbruk og husdyrhold kom i førersetet når det gjaldt økonomi og menneskene ble i større grad bofaste. En økonomi som kunne produsere overskudd kan ha vært en del av en ny mentalitet hvor overskuddet kunne brukes til handel og i ritualer knyttet til sosiale relasjoner (potlatch).

Men det er ikke bare økonomiske og teknologiske endringer som kommer med SN. Prescott og Walderhaug (1995) hevder at med kulturskifte så kom også en ny ideologi med sosial ulikhet integrert. SN gjenstandene var sentrale i utviklingen av nye sosiale roller og relasjoner (Holberg 2000:122). Hvordan etableringen av en ny sosial mentalitet og disposisjoner i habitus kan knyttes til det arkeologiske materialet i Østfold har vært utgangspunktet for oppgaven. Med SN I så ble flintdolken etablert som den viktigste symbolske kapitalen i Østfold. Dolkenes eksterne geografiske opprinnelse og nye teknologi gjorde at de kan ha hatt en sterkere symbolsk betydning i Østfold enn i Sør-Skandinavia. Distribusjonene i Østfold i SN I gjør flintdolkene allment kjent. Dolken kan ha symbolisert en sterkere grad av individualitet knyttet til de personene som bar den. Dolken ble brukt i graver og hele dolker ble i hovedsak deponert som enkeltfunn. Det gjør at jeg knytter

dolkene mot en sosial mening knyttet til individuelle disposisjoner i habitus. En større grad av bofasthet representert ved toskipete langhus var en del av mentaliteten som knyttet individer til bestemte steder i landskapet. Langhusene tolker jeg til å representere en større grad av bofasthet enn boplasser uten rester etter husstrukturer. Samtidig vil jeg legg til grunn at langhusene representerte en høy investering i sosial mening i SN. Byggingen av langhuset krevde arbeidsinnsats og kunnskap som ikke var kjent i Østfold tidligere. Toskipete langhus ble etter min mening en del av den nye mentaliteten som individene i Østfold bar med seg i SN I. Bofastheten og langhusene ble en sterkere tilknytning til bestemte steder og en aktiv markør i landskapet synlig for andre individer.

Innredningen i Østfold peker tydelig mot en mentalitet som den i Sør-Skandinavia. Individer i Østfold var en del av det samme sosiale feltet som individer i Sør-Skandinavia. Intensjonelle deponeringer av gjenstander blir gjort innenfor det sosiale feltet som Østfold og Sør-Skandinavia var en del av.. Den sosiale mening som enkeltfunn og depoter representerte kan ha variert fra område til område. Jeg har gjennom analysen (kapittel 6.1.3) trukket frem at enkeltfunn i Østfold kan ha uttrykt en sterkere tilknytning til den individuelle siden av habitus. Enkeltfunnene var plassert i samme områder hvor det er gjort funn av toskipete langhus og grav (figur 14). Figur 27 viser hvilke områder som kan tolkes til å representere konsentrasjon av individuelle disposisjoner i habitus. I område 1 hadde tre nivåer med akkumulerte verdier; Rygge/Moss representerte nivå 1, Fredrikstad og Sarpsborg var nivå 2 og nivå 3 besto av de resterende kommunene (kapittel 6.3.3). Rygge/Moss har i tillegg til akkumulert verdi av dolker to enkeltfunn, et toskipet langhus og en boplass som er datert SN I (figur 14). Sarpsborg har et enkeltfunn og et kombinasjonsdepot datert SN I og Halden (Berg) har to toskipete langhus og et enkeltfunn datert SN I (figur 14). Alle de overnevnte stedene i område 1 kan knyttes til kysten. I område 2 var det Aremark med størst akkumulasjon av dolker og to hellekister, et enkeltfunn og et kombinasjonsdepot (figur 14). Spesielt stedene ved Strømsfoss hvor en hellekiste, et enkeltfunn og et kombinasjonsdepot innreder landskapet. Aremark ligger sør for Marker og var geografisk nærmere områdene på svensk side med kommunikasjonsmuligheter langs vassdragene der. Område 3 var det stedene nord i Østfold som ble investert med høy sosial mening (figur 27). Askim hadde størst akkumulert verdi av flintdolker i SN I (tabell 22) og størst akkumulert verdi av sigder for hele SN/EBA I (tabell 23). I tillegg kan tre identifiserte kombinasjonsdepoter knyttes til område 3 (figur 14).

Det senneolittiske materialet fra Østfold bærer med seg en mentalitet – en habitus – som vektlegger det individuelle hos agentene. Det er tre steder som peker seg ut hvor akkumulasjonen av individualisert habitus blir tydelig. Dagens Rygge, Berg (Halden kommune) og Strømsfoss (Aremark kommune) (figur 27). Dolken kan, slik jeg forstår det, ha hatt en sosiale mening som har representerte denne mentaliteten. I Sør-Skandinavia var bronsen på vei inn. Helt ukjent var den heller ikke i Østfold med funn av et bronsefragment på Kråkerøy (Fredrikstad kommune) som er datert SN I (Johansen 2000:61). Samtidig viser materialet at hele Østfold hadde agenter som var knyttet til den senneolittiske mentaliteten. Det store antallet dolker i hele Østfold gjør at de tre stedene som nevnt over ikke kan ha institusjonalisert sin maktposisjon. Flere agenter i Østfold har foretatt reiser og hatt en kontakt med individer i Sør-Skandinavia. Med SN I så ble spillereglene, i Bourdieus (1995:83) forståelse, integrert i det sosiale feltet. Posisjonene og relasjonene i feltet ble etablert over store geografiske områder. Reisen til områder i Sør-Skandinavia kan ha vært knyttet til en politiske og ideologiske mentalitet, hvor reisen og kontakten med fremmede områder ble en kilde til makt i det lokale miljøet (Kvalø 2000:72). De agentene som foretok reisen eller organiserte den kan ha fått en kunnskap som de brukte for å distansere seg fra de som ikke var med på reisen. De nye sosiale spillereglene som ble etablert i SN I var med på å gi aksept til ulikheter i sosiale relasjoner. Det arkeologiske materialet fra Østfold viser at det ikke slår igjennom for fullt i SN I men legger en basis for en ny sosial organisering hvor ulikhet i de sosiale relasjonene var en del av disposisjonene i habitus. Dolkene og toskipete langhus kan ha vært tydelige symboler som (re)produserte en sosial posisjon på bekostning av andre agenter. Hellekistene øst i Østfold kan også ha hatt en sosial mening knyttet til å synliggjøre agents tilhørighet til et sted.

7.2. SN II – Omstrukturering av habitus.

I SN II ble tilgjengeligheten på dolker mindre enn i SN I, både i antall og den geografiske distribusjonen bekrefter dette. Stedene i dagens Rygge har ingen dolker som kan knyttes til SN II, et toskipet langhus er datert SN II på samme sted som langhuset fra SN I (figur 14 og 16). Dagens Fredrikstad kommune hadde størst akkumulasjon og flest dolker i hele Østfold i denne perioden (tabell 22). Fredrikstad var det eneste stedet i Østfold som hadde økning i verdiakkumulasjon av dolkene fra SN I til SN II. SN II i Sør-Skandinavia var preget av en økende bruk av bronsegjenstander, spesielt i ulike deponeringer, samtidig med en minsket bruk av flintgjenstander (Vandkilde 1996:273). Sør-Skandinavia og Østfold hadde et fellestrekk i SN II. Tilgjengeligheten og tilgangen på flintdolkene minsket. Nedgangen i

tilgangen på flintdolker i SN II, har etter min mening også en sammenheng med endringene på sørskandinavisk område. Men flintdolkene opprettholder, kanskje forsterker, sin symbolske status i Østfold og kan ha objektivisert de individuelle disposisjonene i habitus i SN II. Det var ingen andre gjenstander som kan ha overtatt dolkenes symbolske status i Østfold i SN II.

Fredrikstad har i tillegg til størst akkumulasjon av dolker (tabell 22) også identifisert fire enkeltfunn fra SN II (figur 16). I Halden kommune er det identifisert to enkeltfunn og et toskipet langhus fra SN II. I område 1 har Fredrikstad representert et nivå 1 mens Halden har vært et nivå 2 i forhold til status (figur 27). I område 2 representerte fortsatt Aremark et nivå 1 i forhold til Marker (figur 27). Akkumulasjonene av dolkene var nesten jevnet ut mellom Aremark og Marker (tabell 22). En hellekiste lokalisert i Aremark viser til en kontinuitet fra SN I (figur 16). I område 3 var det fortsatt dagens Askim kommune som har størst akkumulert verdi av dolkene (tabell 22). Alle disse steder som er nevnt over kan innenfor sine områder ha representert individer med status. Dagens Fredrikstad kommune kan ha vært en sentralplass for område 1 og 3 (jmf. Solberg 1994). Agenter som var knyttet til disse stedene i Østfold kan også hatt kontroll med kontakten til Sør-Skandinavia. Jeg vil hevde at den symbolske betydningen av dolkene i Østfold kan ha blitt forsterket, fordi tilgangen minsket kraftig og innredet landskapet mer konsentrert i SN II enn i SN I. Vandkilde (1996:287) fremhever SN II som en periode med sterk gruppekonkurranse hvor det individuelle i habitus underkommuniseres. I Østfold ble det individuelle mer synlig gjennom enkeltfunn, graver og toskipete langhus.

Disposisjonen i habitus til agentene ble å opprettholde sin posisjon og sikre den for ettertiden. Med brikolørens grep var dolkene nyttig til objektivisere forskjeller mellom individer i SN II samfunnet. Dolkens sosiale mening som et symbol på det individuelle og eksterne kontakter gjorde det mulig for individer å innrede denne bestemte sosiale mening inn i landskapet for å gjøre den fast og institusjonaliserende. Dolkene ble tatt ut av sirkulasjon og deponert i landskapet for sosialt å vise at enkelte individer hadde mulighet for og kanskje et ønske om å sikre forskjellen for framtiden. Enkeltfunnene begge stedene (Fredrikstad og Halden) kan forstås i en slik sammenheng. Et ønske om å sikre sin egen og slektens posisjon i det sosiale feltet i fremtiden gjorde at dolkene ble deponert i landskapet.

SN II ble en periode hvor forholdet mellom individer, de sosiale relasjonene, endret seg. De agentene som hadde tilgang på den fremste symbolske kapitalen kan ha brukt den

lokalt for å synliggjøre sin status og som en del av et nettverk som gikk utenfor lokalområdet. Agenter i Fredrikstad og Halden hadde med sin beliggenhet til kysten en strategisk mulighet til å kunne kontrollere reisen til Sør-Skandinavia. Aremark kan nok ha hatt en strategisk beliggenhet knyttet til kontakten sørover i dagens Vest-Sverige. Alle agenter har ikke tilgang på dolker lenger, noen har det og dolkene ble mer verdifull som symbolsk kapital. Med SN II kom den symbolske kapitalen på færre hender og kontrollen med kontaktene utenfor Østfold kan ha blitt kontrollert av noen utvalgte agenter. Konkurransen mellom agenter ble tydeligere i SN II og det sosiale feltet sin iboende friksjon og stadige maktkamper gjorde at noen agenter fikk mer makt enn andre. Sosiale relasjoner som tidligere kan ha vært preget av en egalitær struktur fikk mer et differensiert preg. Når feltet blir preget av ulikhet i relasjonene vil det også prege habitus som mer blir preget av sin individuelle side. De individuelle disposisjonene i habitus fremheves tydeligere.

7.3. EBA I – Konkurrerende habitus.

De tidligste bronsegjenstandene fra Østfold er datert EBA I (Johansen 1981:85). Hvis Johansens datering stemmer så var ikke bronsegjenstander tilgjengelig i Østfold før ca et par hundre år senere enn i Sør-Skandinavia. Kunnskapen om bronsen har kanskje vært tilgjengelig for individer i Østfold men å ha tilgang på bronsegjenstander var ikke en realitet før i EBA I. I Sør-Skandinavia begynte individer å få tilgang på bronsegjenstander som ble brukt som individuelle symboler, som sverd og spydspisser, i EBA I (Vandkilde 1996:294). Bronsegjenstander ble mer investert i graver og tolkningen av dette er blitt knyttet til at statusgjenstandene mer var blitt individuelle markører (Vandkilde 1996).

I Østfold var randlistøksene lokalisert til sentrale steder som hadde vært innredet med senneolittiske materialet (figur 18 og 19). Randlistøksene viser til en kontinuitet i bruken av de sentrale stedene. Entypedepotene som kan dateres til EBA I knyttes også til stedene hvor randlistøksene var funnet. Individerne som hadde mulighet til å hente bronsegjenstander til Østfold var knyttet til de stedene som hadde størst akkumulert verdi av gjenstander i hele perioden SN/EBA I (figur 19, tabell 23).

I EBA I øker både antallet og den geografiske distribusjonen av dolkene i Østfold i forhold til SN II (figur 7 og tabell 2). I følge Apel (2001:293) var type VI dolker mindre og bladet hadde en grovere tekstur enn tidligere typer (se figur 2). Type VI dolker ble også brukt som ildstein (*strike-a-lights*) (Apel 2001:293). Dolkene kan ha mistet sin sosiale rolle i samfunnet når bronsegjenstander ble introdusert (Apel 2001:275). I Østfold kan økning i

geografisk distribusjon i EBA I at dolkene ikke var like viktig som symbolsk kapital som i SN II. EBA I ble en periode hvor dolkene kan ha fått en svakere sosial mening og bronsen erstatter dolkene som den fremste symbolske kapitalen.

Når det gjelder innredningen av landskapet i Østfold så var det i kystområdene, område 1, som ble synlige i Østfold landskapet. Rygge, Fredrikstad/Sarpsborg og Halden var de stedene hvor agenter hadde tilgang på bronsegjenstander (figur 19). Fredrikstad/Sarpsborg og Halden hadde fortsatt deponeringer av flintdolker som enkeltfunn og entypedepoter (figur 18). Disse tre stedene i område 1 hadde gode jordbruksforhold, og menneskene hadde kontakt med Sør-Skandinavia. Område 2 var det området under gården Aspestrand (Aremark kommune) med et enkeltfunn av en dolk og en hellekiste som er generelt datert til SN som gjør at innredningen i dette området har flyttet seg sørover fra Strømsfoss i SN I og II (figur 27). Funnene ved Aspestrand kan representere en kontinuitet fra SN II og inn i EBA I. Dette stedet kan i EBA I ha hatt agenter som viser sin individualitet knyttet til enkeltfunnet og en forankring til stedet gjennom sine forfedre i hellekisten. Nord i Haldenvassdraget er det identifisert et kombinasjonsdepot og i tillegg to dolker. Område 2 viser en kontinuitet fra SN til EBA I. I område 3 var det fortsatt stedene nord i området som viser til størst tetthet av dolker (figur 27). Samtidig var det et sted i område 3 hvor det er funnet en randlistøks (figur 19).

Deponeringskonteksten i våte og tørre miljøer endrer seg ikke vesentlig fra SN I til EBA I. Hovedvekten ligger på deponeringer i våte miljøer, men det forekommer tørre deponeringer også. Ut i fra dette så viser deponeringene mer til kontinuitet gjennom perioden enn til endring. Agenter i EBA I var innenfor den samme kulturelle referanseramme som i SN I men med en endring i at konkurransen mellom agenter virker til å være mer institusjonalisert i EBA I enn i SN I. Funnkategorier og løsfunn har for meg representert en form for objektivisering av sosiale relasjoner og i EBA I vil jeg hevde at en institusjonalisert disposisjon for konkurranse, mellom individer, var preget i habitus. Totalt sett var det hyppigere deponeringer i EBA I enn i de to foregående periodene (tabell 21), de første bronsegjenstandene er funnet i de samme områdene som hadde akkumulert verdi av steingjenstander og toskipete langhus. Dette sammen med en akkumulert verdi av flintdolker i forhold til resten av Østfold gjør at agenter i noen steder i Østfold objektiviserer sin status i landskapet for seg selv og sine etterkommer. Ved inngangen til bronsealder var det Rygge, Fredrikstad/Sarpsborg og Halden som viser til agenter som hadde særskilt status i forhold til

andre i Østfold (figur 27). Disse tre stedene hadde tilgang på bronse som ny symbolsk kapital. Stedene lå til kysten og muligheten til å kontrollere reisen som en politisk og ideologisk maktfaktor var etablert og ble viktigere i århundrene som kom.

Agentens habitus endret seg gjennom SN I til EBA I. Fra disposisjoner i habitus som ikke synliggjør ulikheter mellom forskjellige agenter til en mer institusjonalisert disposisjon rettet mot konkurranse og en ulikhet i de sosiale relasjonene.

Kapittel 8 LITTERATURLISTE

Apel, Jan

2001 *Dagger Knowledge & power*. PhD dissertation. I Coast to coast- book 3. Helena Knutsson (ed.). Coast to coast project, Uppsala, Sweden.

Bourdieu, P. Og L.J.D. Wacquant

1995 *Den kritiske ettertanke – grunnlag for samfunnsanalyse*. Oversatt av Bjørn Nic. Kvalsvik. Det norske samlaget, Oslo.

Bourdieu, P.

1999 *Meditasjoner – méditations pascaliennes*. Oversatt av Annick Prieur og Erik Ringen. Pax Forlag, Oslo.

Bårdseth, Gro Anita

1998 *Depot som arkeologisk kjeldekategori. Ein analyse av depot og depotskikk frå mesolitikum til førromersk jernalder i Sande og Volda kommunar, Møre og Romsdal fylke*. Upublisert hovedfagsoppgave i Nordisk arkeologi. Universitetet i Oslo.

2004 Langhus I Østfold. I *Wiwar nr 2*. Østfold historielag. Media Øst Arktrykk, Mysen, s 21 – 25.

Earle, Timothy, J.H. Bech, K. Kristiansen, P. Aperlo, K. Kelertas and J. Steinberg

1998 The political economy of late neolithic and early bronze age society: the Thy archaeological project. I *Norwegian archaeological review*, vol 31 no 1.

Gansum, Terje, G. B. Jerpåsen & C. Keller

1997 Arkeologisk landskapsanalyse med visuelle metoder. I *AmS-Varia* 28. Lotte Selsing (Red.). Arkeologisk museum, Stavanger.

Giddens Anthony & C. Pierson

2002 *Samtaler med Anthony Giddens. At forstå moderniteten*. Oversatt av Stefan Hermann. Hans Reitzels Forlag, København.

Gjessing, Gutorm

1945 *Norges Steinalder*. Norsk Arkeologisk Selskap, Oslo.

Hagen, Anders

1983 *Norge Oldtid, 3. utgave*. Cappelen forlag, Oslo.

Heimann, Curry

2000 *The landscapes of gallery graves in Sweden. The use of gallery graves in the transformation of Neolithic landscapes*.

URL:http://www.archaeology.gu.se/fou/ch/gallery_graves.pdf [Lesedato 07.05.05].

Hodder, Ian

1991 *Reading the past. Current approaches to interpretation in archaeology, second edition*. Cambridge University press, Cambridge.

Holberg, Eirin

2000 *Klokkebegerkulturens symboler. Senneolitikum i Rogaland og Nordland sør for polarsirkelen*. Upublisert hovedfagsoppgave. Arkeologisk institutt, Universitetet i Bergen.

Johansen, Øystein

1981 *Metallfunnene i østnorsk bronsealder. Kulturtilknytning og forutsetninger for en marginalekspansjon*. Universitetets Oldsaksamlings Skrifter. Ny rekke nr. 4. Universitetets Oldsaksamling, Oslo.

1993 *Norske depotfunn fra bronsealderen*. Universitetets Oldsaksamlings skrifter. Ny rekke nr. 15. Universitetets Oldsaksamling, Oslo.

2000 *Bronse og makt. Bronsealderen i Norge*. Andresen & Butenschøn, Oslo.

Karsten, Per

1994 *Att kasta yxan i sjön – En studie över rituell tradition og förändring utifrån skånska neolitiska offerfynd*. ACTA ARCHAEOLOGICA LUNDENSIA SERIES IN 8, No 23. Almqvist & Wiksell International, Stocholm.

Kleiva, Øyunn

1996 *Frå det sosiale livet til tinga Seinneolitikum på Ytre Sunnmøre*. Upublisert hovedfagsoppgave i arkeologi med vekt på Norden. Universitetet i Bergen.

Kvalø, Frode

2000 *Oversjøiske reiser fra Sørvest-Norge til Nordvest-Jylland i eldre bronsealder – en drøfting om maritim realisering og rituell mobilisering*. Upublisert hovedfagsoppgave i arkeologi. Universitetet i Oslo.

Lekberg, Per

2002 *Yxors liv Människors landskap*. Phd dissertation. I Coast to coast-book 5. Helana Knutsson (ed.). Coast to coast project, Uppsala, Sweden.

Lévi-Strauss, Claude

2002 *Den ville tanke*. Oversatt av Erik Ringen. Spartacus forlag AS, Oslo.

Lomborg, Ebbe

1975 *The Flintdaggers of Denmark. Studies in Chronology and Cultural Relations of the South Scandinavian Late Neolithic*. I *Norwegian Archaeological Review*, vol. 8 nr 2. , s. 98 – 101.

Løken, Trond

1998 *Bofaste bønder eller jordbrukere på flyttefot? I Fra Østfolds oldtid. Foredrag ved 25-årsjubileet for Universitetets arkeologiske stasjon Isegran*. Red. Einar Østmo. Universitetet Oldsaksamlings skrifter ny rekke nr 21, s 173 – 195.

Madsen, Torsten

1978 *Perioder og periodeovergange i neolitikum. Om forskellige fundtypers egnethed til kronologiske opdelinger*. I *Hikuin 4*. Danmark, s 51 – 60.

Mauss, Marcel

1995 *Gaven Utvekslingens form og årsak i arkaiske samfunn*. Cappelen upopulære skrifter. Oversatt av Thomas Hylland Eriksen. Cappelen akademiske forlag as, Oslo.

Myhre, Bjørn

2002 Landbruk, landskap og samfunn 4000 f.Kr. – 800 f.Kr. I Myhre og Øye: *NORGE LANDBRUKSHISTORIE I 4000 f. Kr. – 1350 e.Kr. Jorda blir levevei*. Det Norske Samlaget, Oslo.

Nygaard, Thomas

1995 *Den lille sosiologiboka. Innføring i sosiologisk handlingsteori*. Universitetsforlaget, Oslo.

Olsen, Bjørnar

1997 Fra ting til tekst. Teoretiske perspektiv i arkeologisk forskning. Universitetsforlaget, Oslo.

Prescott, Christopher

1991 Late neolithic and bronze age developments on the periphery og southern Scandinavia. I *Norwegian Archaeological Review vol 24 no 1*, s. 35 – 48.

Inpress Settlement and economy in the Late Neolithic and Bronze Age of southern Norway: Some points and premises. In press *Ams-Varia*.

Prescott, Christopher & Eva Walderhaug

1995 The last frontier? Processes and Indo-Europeanization in Northern Europe: The Norwegian Case. *The Journal of Indo-European Studies nr. 23 (3 & 4)*. s 257-278.

Rønne, Ola

2003 *VARIA 55 Svinesundsprosjektet bind 2*. Håkon Glørstad (red.). Universitetets kulturhistoriske museer fornminneseksjonen, Oslo.

Shanks, Michael & C. Tilley

1993 [1987] *Social Theory and Archaeology*. Backwell publishers, Oxford.

Solberg, Bergljot

1993 Western Norway in the late neolithic and early bronze age. Can loose finds contribute to our understanding of demography and social stratification. I *Arkeologiske skrifter historisk museum no. 7. Minneskrift til Egil Bakka*. Universitetet i Bergen, s. 118 – 138.

1994 Exchange and the role of import to Western Norway in the late neolithic and early bronze age. I *Norwegian Archaeological Review vol. 27 no. 2*. s. 111 – 125.

2000 Jernalderen i Norge. 500 før Kristus til 1030 etter Kristus. Cappelen Akademiske Forlag, Oslo.

Taffinder, Jacqueline

1998 *The allure of the exotic. The social use of non-local raw materials during stone age in Sweden*. Aun 25. Uppsala, Sweden.

Thurston, Tina L.

2001 *Landscapes of Power, Landscapes of Conflict. State formation in the South Scandinavian Iron age*. Fundamental issues in Archaeology. Kluwer Academic/Plenum Publishers, New York.

Tilley, Christopher

1994 *A phenomenology of landscapes*. Berg Publishers, Oxford.

Trigger, Bruce G.

1996 *Arkeologiens idéhistorie*. Pax forlag, Oslo.

Vandkilde, Helle

1989 Det ældste metalmiljø i Danmark. I *Regionale forhold i Nordisk Bronzealder*. Jens Poulsen (red.). Jysk Arkæologisk Selskabs Skrifter XXIV, Aarhus, s. 29-45.

1996 Kap. 12 Technology, innovation and society 2350 – 1500 BC. *From Stone to Bronze. The Metalwork of the Late Neolithic and Earliest Bronze Age in Denmark*. Archaeological Society Publications XXXII. Aarhus, s. 259 – 319.

1998 Metalwork, depositional structure and social practice in the Danish late neolithic and earliest bronze age. I *L'Atelier de bronzes en Europe du XX au VIII siècle avant notre ère*. C. Mordant, M. Pernot & V. Rychner (editors). CTHS, Paris, s. 243-257.

Vandkilde, Helle, U. Rahbek og K. L. Rassmussen.

1996 Radiocarbon dating and the Chronology of Bronze Age Southern Scandinavia. I *Absolute Chronology. Archaeological Europe 2500-500 BC*. I *Acta Archaeologica* vol. 67. K. Randsborg (red.). Munksgaard, København, s. 183-198.

Østmo, Einar

1977 Shäftlochhäxte und Landwirtschaftliche Siedlung. Eine Fallstudie über Kulturverhältnisse im Südöstlichen Norwegen im Spätneolithikum und der älteren Bronzezeit. *Acta Archaeologica* vol. 48. C. J. Becker (ed.). Munksgaard, København, s. 202-204.

1988 *Etableringen av jordbrukskultur i Østfold i steinalderen*. Universitets Oldsaksamlings Skrifter. Ny rekke nr 10. Universitetets Oldsaksamling, Oslo.

2001 Senneolittiske hellekister i Syd-Norge. En interimrapport. I *in Situ Västsvensk Arkeologisk Tidskrift*.

VEDLEGG – KATALOGER

FORKLARING TIL OVERSKRIFTER I KATALOGENE:

Cnr/Cnummer :	museumsnummer til gjenstander i Oldsaksamlingens tilvekstkatalog.
Unr	knyttet til Cnummer. Når flere gjenstander er registrert på samme Cnummer, får ofte den enkelte gjenstand egen identifikasjon.
BM nummer	museumsnummer ved Borgarsyssel museum, Sarpsborg.
Funnr	nummer gitt av meg i katalog 1 for å identifisere ulike funnkategorier med flere gjenstander. I katalog 6 brukt for å identifikasjon til hver enkelt boplass.
Sted	stedsnavn på områder hvor gjenstander er funnet, der hvor det er oppgitt i funnopplysninger.
Gårdsnavn	navn på gård som funnet er gjort under
Kommune	jeg har forholdt meg til dagens 18 kommuner i Østfold. funnene er plassert i den kommunen som gården ligger i.
Antall	antall gjenstander registrert på hvert Cnummer.
Type (Lomborg)	brukt i katalog 1 og 2 (flintdolkene). Typologisering av hver enkelt dolk knyttet til Lomborgs 6 hovedtyper.
U Type	brukt i katalog 2 (flintdolkene). Brukt for identifisering av dolker innenfor hver hovedtype i Lomborgs typologi.
Hel/fullstendig	om funnopplysningen beskriver gjenstanden som hel når den var funnet.
Tverrsnitt/firkantet	brukt i katalog 4 (skafthullsøkser). Gir funnopplysningene noen beskrivelse av om tverrsnittet av øksen var firkantet.
Type	i katalog 6, identifisering gjort av meg om det er en boplass uten strukturer eller med strukturer (toskipet langhus).
Struktur	i katalog 6. beskrivelse av rester etter stolpehull.
Funnkategori	identifiserte funnkategorier, gjort av meg med bakgrunn i kriterier i kapittel 3.3.
Datering	datering av gjenstander og funn til oppgavens kronologi. Dateringene er gjort av meg.
Litteratur	henvisning til publisert (og noe upublisert) litteratur hvor gjenstander er katalogisert.

1. HOVEDKATALOG – FUNNKATEGORIER I ØSTFOLD

Kolonnen funnomstendigheter er opplysningene hentet fra Oldsaksamlingens tilveekstkatalog (OAT).

Funn nr	Cnr	U nr	Gjenstand	Material	Type (Lomborg)	Antall	Funnkategori	Datering	Kontekst	Gårdsnavn	Kommune	Litteratur	Funnomstendigheter
1	827	a	Dolk	Flint	I b	1	Grav	SN I			Halden	Østmo 1988	Funnet sammen, inntill fjellvegg med heller som et kammer.
	827	b	Dolk	Flint	I a	1	Grav	SN I					
	828	a	Sigd	Flint		1	Grav	SN I					
	828	b	Sigd	Flint		1	Grav	SN I					
	828	c	Sigd	Flint		1	Grav	SN I					
2	27673		Sigd	Flint		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Folkenborg	Marker		Ved vann
3	27934		Sigd	Flint		2	Entype depot	SN/EBA I	Tørr	Nøkleby vestre	Fredrikstad	Østmo 1988	Funnet sammen en halv meter dypt i fjellrenne
4	28961	a	Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I	Våt	Bjørnstad	Sarpsborg	Østmo 1988	Funnet sammen på myraktig sted
	28961	b	Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I					
	28961	c	Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I					
5	30859	a	Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Uspesifisert	Nordre Nærum	Rygge	Østmo 1988	Funnet sammen
	30859	b	Rund skiveskraper	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Rygge		
6	35913	a	Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Våt		Sarpsborg		Funnet i oppkastet masse fra vanngrøft, ca 30 cm dypt.
	35913	b	Skjeformet skraper	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Sarpsborg		
	35913	c	Skjeformet skraper	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Sarpsborg		
	35913	d	Skjeformet skraper	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Sarpsborg		
	35913	e	Skivelignende avslaa	Flint		5	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Sarpsborg		
7	27247		Skjeformede skrapere	Flint		2	Entype depot	SN/EBA I	Uspesifisert	Pålsrød	Rygge		Funnet sammen

Funn nr	Cnr	U nr	Gjenstand	Material	Type (Lomborg)	Antall	Funnkategori	Datering	Kontekst	Gårdsnavn	Kommune	Litteratur	Funnomstendigheter
8	2193		Dolk	Flint	VI a	1	Entype depot	EBA I	Tørr	Store Tune	Sarpsborg		Funnet sammen på et jorde.
	2194		Dolk	Flint	VI a	4	Entype depot	EBA I	Tørr	Store Tune	Sarpsborg		
9	7602		Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Tørr	Narvestad	Våler		Funnet sammen under stor stein ved fjellvegg.
	7603		Dolk	Flint	fragment	1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Våler		
	7604		Dolk	Flint	fragment	1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Våler		
10	8078		Dolk	Flint	fragment/emne	2	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Våt	Haugane	Halden	Østmo 1988	Funnet sammen i myr.
	8078		Bearbejdede stykker	Flint		3	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Halden		
11	8755		Dolk	Flint	I b	1	Enkeltfunn	SN I	Våt	Nordre Fange	Aremark	Østmo 1988	Funnet ved sjø.
12	10858		Dolk	Flint	V a	1	Enkeltfunn	SN II	Tørr	Ørmenneset	Fredrikstad	Østmo 1988	Funnet under stor stein.
13	11052		Dolk	Flint	V a	1	Enkeltfunn	SN II	Våt	Søndre Veum	Fredrikstad		Funnet i myr
14	12891		Dolk	Flint	I x	1	Kombinasjonsdepot	SN I	Tørr	Sanderud	Våler	Østmo 1988	Funnet sammen ved fjell.
	12892		stykker	Flint		3	Kombinasjonsdepot	SN I	Tørr	Sanderud			
15	12945		Dolk	Flint	I b	1	Enkeltfunn	SN I	Tørr	Øtne	Sarpsborg	Østmo 1988	Funnet ved et fjell, i utmark.
16	15386		Dolk	Flint	VI a	3	Grav	EBA I		Golden	Halden	Scheen 1979	Funnet sammen. I et trekantet rom med fjellvegg og to steiner.
17	15389		Dolk	Flint	VI b	1	Enkeltfunn	EBA I	Våt	Mellom Besberg	Sarpsborg	Scheen 1979	funnet noen tommer ned i blålere. Over leiren 4-5 tommer jordlag.
18	15394		Dolk	Flint	VI b	1	Enkeltfunn	EBA I	Våt	Aspestrand	Aremark	Scheen 1979	Funnet ved vann.
19	15398		Dolk	Flint	VI a	2	Entype depot	EBA I	Tørr		Halden	Scheen 1979	Funnet sammen stående perpendikulært i grustak
20	15380		Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Tørr		Sarpsborg		Funnet sammen under stein.
	15395		Dolk	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Sarpsborg		
	15396		Spydspiss	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Sarpsborg		
21	15419		Dolk	Flint	V a	1	Enkeltfunn	SN II	Våt	Fossebro	Halden	Østmo 1988	Funnet i tørrlagt elveleie.
22	15420		Dolk	Flint	I x	1	Enkeltfunn	SN I	Våt	Fossebro	Halden	Østmo 1988	Funnet i tørrlagt elveleie.
23	15422		Dolk	Flint	I b	1	Enkeltfunn	SN I	Våt	Fossebro	Halden	Østmo 1988	Funnet i tørrlagt elveleie.
24	15534		Skaftthullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Fossebro	Halden	Østmo 1988	Funnet i tørrlagt elveleie.
25	15423		Dolk	Flint	V	1	Enkeltfunn	SN II	Tørr	Helle	Halden	Østmo 1988	Funnet mellom to store steiner på flatfjell.

Funn nr	Cnr	U nr	Gjenstand	Material	Type (Lomborg)	Antall	Funnkategori	Datering	Kontekst	Gårdsnavn	Kommune	Litteratur	Funnomstendigheter
26	15421		Dolk	Flint		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Makø	Hvaler	OAT	Funnet i myr.
28	16294		Dolk	Flint	VI b	1	Enkeltfunn	EBA I	Våt	Nordre Ophus	Fredrikstad	Østmo 1988	Funnet i myrområde.
29	16330		Dolk	Flint	VI a	1	Entype depot	EBA I	Våt	Huseby	Fredrikstad	Scheen 1979	Funnet sammen i myr.
	16331		Dolk	Flint	VI a	1	Entype depot	EBA I	Våt				
30	20267	a	Blad	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN I	Tørr	Øyestad	Trøgstad	Østmo 1988	Funnet nær sammen "under en røs".
	20267	b	Dolk	Flint	III e	1	Kombinasjonsdepot	SN I	Tørr	Øyestad			
	20267	c	Dolk	Flint	fragment	1	Kombinasjonsdepot	SN I	Tørr	Øyestad			
31	22041		Dolk	Flint	I b	1	Enkeltfunn	SN I	Våt		Moss	Østmo 1988	Funnet ved sjø.
32	22404	a	Dolk	Flint	VI a	1	Kombinasjonsdepot	EBA I	Tørr	Folkenborg	Marker	Scheen 1979 og Østmo 1988	Funnet sammen på et jorde.
	22404	b	Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	EBA I	Tørr		Marker		
33	23121	a	Dolk	Flint	I a	1	Kombinasjonsdepot	SN I	Våt	Bredholt	Rakkestad	Østmo 1988	Funnet sammen ved stor stein under oppbrytning av myr.
	23121	b	Avslag	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN I	Våt	Bredholt			
	23121	c	Flekk	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN I	Våt	Bredholt			
	23121	d	Avslag	Flint		2	Kombinasjonsdepot	SN I	Våt	Bredholt			
34	25557	a	Dolk	Flint	III b	1	Kombinasjonsdepot	SN I	Tørr	Haslia	Sarpsborg	Scheen 1979	Funnet sammen mellom to steiner. Dolkene har stått med spissen i jorden.
	25557	b	Dolk	Flint	III b	1	Kombinasjonsdepot	SN I	Tørr	Haslia			
	25557	c	Dolk	Flint	III b	1	Kombinasjonsdepot	SN I	Tørr	Haslia			
	25557	d	Dolk	Flint	III a	1	Kombinasjonsdepot	SN I	Tørr	Haslia			
	25557	e	Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN I	Tørr	Haslia			
	25557	f	Dolk	Flint	emne	1	Kombinasjonsdepot	SN I	Tørr	Haslia			
	25557	g	Avslag	Flint		9	Kombinasjonsdepot	SN I	Tørr	Haslia			
35	25759	a	Dolk	Flint	III a	1	Kombinasjonsdepot	SN I	Tørr	Nordre Bøen	Aremark	Østmo 1988	Funnet sammen ved på et jorde nær Bøenfjorden.
	25759	b	Skaftthullsøks	Bergart		1	Kombinasjonsdepot	SN I	Tørr	Nordre Bøen			
36	27036		Dolk	Flint	V a	1	Enkeltfunn	SN II	Våt	Glombo	Fredrikstad	Østmo 1988	Funnet i myrlendt område mellom to mindre fjell.
37	27588	a	Dolk	Flint	fragment	1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Uspesifisert	Pålsrød	Rygge	Østmo 1988	Funnet sammen.

Funn nr	Cnr	U nr	Gjenstand	Material	Type (Lomborg)	Antall	Funnkategori	Datering	Kontekst	Gårdsnavn	Kommune	Litteratur	Funnomstendigheter
	27588	b	Avslag	Flint		2	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Rygge		
38	27594		Dolk	Flint	V a	1	Enkeltfunn	SN II	Våt	Søndre Haugen	Fredrikstad	Østmo 1988	Funnet en og en halv meter ned i bakken i vannholdig jord.
39	27814	a	Dolk	Flint	fragment	1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Våt	Hveker	Våler	Østmo 1988	Funnet sammen ved vann (strand ved Vannsjø).
	27814	b	Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Våler		
40	28724		Dolk	Flint	VI a	1	Kombinasjonsdepot	EBA I	Våt	Stensrud	Rakkestad	Østmo 1988	Funnet sammen i myrlendt jord.
			Øks	Flint		1	Kombinasjonsdepot	EBA I	Våt				
41	29419		Dolk	Flint	I c	1	Enkeltfunn	SN I	Våt	Storebog av Årvoll	Rygge	Scheen 1979	Funnet ved vann.
42	31950		Dolk	Flint	emne	1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Øverby søndre	Rakkestad	Østmo 1988	Funnet i en ile.
43	21405	a	Pilspiss	Flint		1	Grav	SN		Aspestrand	Aremark	Østmo 2001	Funnet sammen i Hellkiste.
	21405	b	Avslag	Flint		1	Grav	SN					
	21405	c	Potteskår	Keramikk		2	Grav	SN					
	21405	d	Fragment	Bein (sau)			Grav	SN					
	21405	e	Fragment	Bein		10	Grav	SN					
	21405	f	Svart materiale				Grav	SN					
	21405	g	Fragmenter	Trekull			Grav	SN					
	21405	h	Avfall	Hvit kvarts		7	Grav	SN					
	52648	a	Dolk	Flint	fragment	1	Grav	SN					
	52648	b	Bipolær kjerne	Flint		1	Grav	SN					
	52648	c	Avslag	Flint		3	Grav	SN					
	52648	d	Avlsag, brent	Flint		2	Grav	SN					
	52648	g	Potteskår	Keramikk		3	Grav	SN					
	52648	i	Avfall	Hvit kvarts		87	Grav	SN					
	52648	j	Trekull prøver			2	Grav	SN					
44	BM1015	A	Dolk	Flint	V a	1	Grav	SN II		Kollerød 1	Aremark	Østmo 2001	Funnet i Hellekiste.
45	21403	a	Dolk	Flint	III d	1	Grav	SN I		Tolsby	Aremark	Østmo 2001	Funnet i Hellkiste.
	21403	b	Sigd	Flint		1	Grav	SN I					
46	22799	a	Fragmenter av leirkar	Keramikk		1	Grav	SN		Søndre Fange	Aremark	Østmo 2001	Funnet i Hellekiste.

Funn nr	Cnr	U nr	Gjenstand	Material	Type (Lomborg)	Antall	Funnkategori	Datering	Kontekst	Gårdsnavn	Kommune	Litteratur	Funnomstendigheter
47	52647	a	Dolk	Flint	III a	1	Grav	SN I		Lund	Aremark	Østmo 2001	Funnet i Hellekiste.
	52647	b	Dolk	Flint	III b	1	Grav	SN I					
	52647	c	Dolk	Flint	III f	1	Grav	SN I					
	52647	d	Pilspiss	Flint		1	Grav	SN I					
	52647	e	Pilspiss	Flint		1	Grav	SN I					
	52647	f - h	Skrapere	Flint		3	Grav	SN I					
48		0 a	Dolk	Flint	III b	1	Grav	SN I		Volen	Marker	Østmo 2001	Funnet i Hellekiste.
		0 b	Dolk	Flint	fragment	1	Grav	SN I					
		0 c - e	Pilspisser	Flint		3	Grav	SN I					
		f	Avslag	Flint		1	Grav	SN I					
49	21292		Sigd	Flint		32	Entype depot	SN/EBA I	Våt	Urstad søndre	Rygge		Funnet sammen i myr
50	7735		Skaftthullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Tørr		Sarpsborg	Østmo 1977	Funnet under en røys.
51	21357		Skaftthullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Årvoll	Rygge	Østmo 1977	Funnet hvor det tidligere var vann.
52	11256		Skaftthullsøks	Bergart		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Uspesifisert	Sponviken	Halden	Østmo 1977	Funnet sammen.
	11257		Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Halden		
53	11258		Skaftthullsøks	Bergart		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Våt	Myrene	Halden	Østmo 1977	Funnet sammen i myr.
	11259		Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Halden		
	11260		Pilspiss	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Halden		
54	14092		Skaftthullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Løding	Våler	Østmo 1977	Funnet ved vann.
55	15501		Skaftthullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt		Halden	Østmo 1988	Funnet i vann.
56	15517		Skaftthullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Biltveten	Eidsberg	Østmo 1977	Funnet i myr.
57	15539		Skaftthullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Rød	Halden	Østmo 1977	Funnet ved vann.
58	23980		Skaftthullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Tørr	Jellestadløkken	Sarpsborg	Østmo 1977	Funnet stående med eggen opp mellom to flatberg.
59	29215		Skaftthullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt		Halden	Østmo 1977	Funnet i vann, ved vannsenkning.
60	30779		Skaftthullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Tørr	Nygård under Lykkeberg	Fredrikstad	Østmo 1977	Funnet i en fjellklave.
61	13502		Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I	Tørr	Kriken under Søndre Veum	Fredrikstad	Østmo 1988	Funnet sammen ved stor stein
	13503		Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I					
	13504		Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I					

Funn nr	Cnr	U nr	Gjenstand	Material	Type (Lomborg)	Antall	Funnkategori	Datering	Kontekst	Gårdsnavn	Kommune	Litteratur	Funnomstendigheter
	13505		Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I					
	13506		Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I					
62	11298		Skaft hullsøks	Bergart		1	Entype depot	SN/EBA I	Tørr	Utne	Sarpsborg	Østmo 1988	Funnet sammen. C11298 er lang og har ufullendt skaft hull, typisk for deponering.
	11299		Steinøks	Bergart		1	Entype depot	SN/EBA I			Sarpsborg		
63	20429	a	Skaft hullsøks	Bergart		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Tørr	Prestebakke	Halden	Østmo 1988	Funnet sammen, par meter fra hverandre. Ca 0,6 meter dypt.
	20429	b	Skaft hullsøks	Bergart		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I					
	20429	c	Tykkknakket øks	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I					
	20429	d	Skiver	Flint		2	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I					
	20429	e	Skive med hull	Klebersten		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I					
64	20533	a	Skaft hullsøks	Bergart		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Uspesifisert	Ø. Rød	Fredrikstad	Østmo 1988	Funnet sammen.
	20533	b	Sigd/sag	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Fredrikstad		
65	25147	a	Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Tørr	Dalen	Fredrikstad	Østmo 1988	Funnet sammen. Dekket av steinhelle ved fjellknaus.
	25147	b	Pilspiss, hjerteformet	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Fredrikstad		
	25147	c	Spaltestykker	Flint		4	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Fredrikstad		
66	20857		Skaft hullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Endekasene under Berby	Halden	Østmo 1988	Funnet ved vann, Bøen-elven.
67	22087		Skaft hullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Holt	Sarpsborg	Østmo 1988	Funnet i myr.
68	24873		Skaft hullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Tørr	Hallerød	Halden	Østmo 1988	Funnet i røys. Har stor lengde 22,2 cm.
71	26098		Skaft hullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Førrisdal	Rakkestad	Østmo 1988	Funnet i vann.
72	30015		Skaft hullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Villa Fjellvik	Rygge	Østmo 1988	Funnet ved vann.
73	32185		Skaft hullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Kattecross	Sarpsborg	Østmo 1988	Funnet i våt miljø, med trerester ca 1 meter dypt.
74	3920		Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I	Tørr	Sande og Solli Bruk	Sarpsborg	Østmo 1988	Funnet sammen under stor stein, i ur, nær elv.
	4038		Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I					
	15373		Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I					

Funn nr	Cnr	U nr	Gjenstand	Material	Type (Lomborg)	Antall	Funnkategori	Datering	Kontekst	Gårdsnavn	Kommune	Litteratur	Funnomstendigheter
	15374		Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I					
	15375		Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I					
	15376		Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I					
	15377		Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I					
75	9928		Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I	Uspesifisert	Lundestad	Halden	Østmo 1988	Funnet sammen
	9929		Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I					
76	10381		Sigd	Flint		2	Entype depot	SN/EBA I	Uspesifisert	Rishaug	Halden	Østmo 1988	Funnet sammen
77	11060		Sigd	Flint		2	Entype depot	SN/EBA I	Uspesifisert	Borge	Fredrikstad	Østmo 1988	Funnet sammen
78	12396		Sigd	Flint		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Strøm	Aremark	Østmo 1988	Funnet i myr
79	14279		Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I	Uspesifisert	Dilling	Rygge	Østmo 1988	Funnet sammen, depotfunn fra stenalder
	14280		Sigd	Flint		1	Entype depot						
	14281		Sigd	Flint		1	Entype depot						
	14282		Sigd	Flint		1	Entype depot						
	14283		Sigd	Flint		1	Entype depot						
	14284		Sigd	Flint		1	Entype depot						
80	15381		Sigd	Flint		2	Entype depot	SN/EBA I	Tørr	Opstad	Sarpsborg	Østmo 1988	Funnet ved steilt fjell og sammen.
81	15424		Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Våt	Hunnebunnen	Fredrikstad	Østmo 1988	Funnet sammen på toppen av bakkeskråning, ned mot fjorden
	15432		Skjeformet skraper	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Fredrikstad		
82	20415		Sigd	Flint		4	Entype depot	SN/EBA I	Uspesifisert	Kviberg	Fredrikstad	Østmo 1988	Funnet sammen
83	21903		Sigd	Flint		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Tørr	Søndre Opstad	Sarpsborg	Østmo 1988	Funnet ved fjell
84	23120	a	Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I	Uspesifisert	Opsund under Borregård	Sarpsborg	Østmo1988	Omtalt som votivfunn i tilvekst, funnet sammen,
	23120	b	Sigd	Flint		1	Entype depot						
	23120	c	Sigd	Flint		1	Entype depot						
85	23355	a	Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I	Tørr	Kapellangård under Hafslund	Sarpsborg	Østmo 1988	Funnet sammen på steinete grunn.
	23355	b	Sigd	Flint		1	Entype depot						
	23355	c	Sigd	Flint		1	Entype depot						

Funn nr	Cnr	U nr	Gjenstand	Material	Type (Lomborg)	Antall	Funnkategori	Datering	Kontekst	Gårdsnavn	Kommune	Litteratur	Funnomstendigheter
	23355	d	Sigd	Flint		1	Entype depot						
86	25113	a	Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I	Uspesifisert	Engeset	Fredrikstad	Østmo 1988	Funnet sammen
	25113	b	Sigd	Flint		1	Entype depot						
87	25352	a	Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Uspesifisert	Øyestad	Sarpsborg	Østmo 1988	Funnet ved utgravning av hyttetomt.
	25352	b	Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Sarpsborg		
	25352	c	Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Sarpsborg		
	25352	d	Skiver og spalttestykker	Flint		12	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Sarpsborg		
88	25393	a	Sigd	Flint		1	Entype depot	SN/EBA I	Uspesifisert	Li	Rygge	Østmo 1988	Funnet i samme åker.
	25393	b	Sigd	Flint		1	Entype depot						
	25393	c	Sigd	Flint		1	Entype depot						
89	25792		Sigd	Flint		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Søndre Håkenby	Halden	Østmo 1988	Funnet på bunnen i myr.
90	26087	a	Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Uspesifisert	Høysand bad	Sarpsborg	Østmo 1988	Funnet sammen.
	26087	b	Skjeformet skraeper	Flint		2	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Sarpsborg		
	26087	c	Skjeformet skraeper.	Flint		9	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Sarpsborg		
	26087	d	Spalte og avfallstykker	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I			Sarpsborg		
91	26666		Sigd	Flint		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt		Moss	Østmo 1988	Funnet på strand ved sjøen.
92	2081		Skaftthullsøks	Bergart		1	Grav	SN/EBA I		Hovin	Hobøl	Østmo 1988	Funnet i steinhaug. Hvor det også skal ha blitt funnet sverd av jern og en kobberring 30 år tidligere
93	21388		Skaftthullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Bjørnestad	Halden	Østmo 1988	Funnet ved vann.
94	28744		Skaftthullsøks	Bergart		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Sandbekk	Marker	Østmo 1988	Funnet på myrete jord.
95	8756		Sigd	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Tørr	Nordre Fange	Aremark		Funnet sammen under en "hob kullerstene"
	8757		Bor	Flint		1	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Tørr	Nordre Fange	Aremark		
96	36734		Dolk	Flint	VI a	1	Enkeltfunn	EBA I	Tørr	Berg Søndre	Sarpsborg	Melheim 2001	Funnet ved en bergtopp i en fordypning.
97	15484		Skaftthullsøks	Bergart		1	Entype depot	SN/EBA I	Våt	Slustadhagan	Marker	Østmo 1988	Funnet sammen i myr
	15485		Skaftthullsøks	Bergart		1	Entype depot	SN/EBA I	Våt	Slustadhagan	Marker	Østmo 1988	Funnet sammen i myr

Funn nr	Cnr	U nr	Gjenstand	Material	Type (Lomborg)	Antall	Funnkategori	Datering	Kontekst	Gårdsnavn	Kommune	Litteratur	Funnomstendigheter
98	27673		Sigd	Flint		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Krone, Fakkenberg	Marker	Melheim 2001	Funnet i vannkanten.
99	38897		Sigd	Flint		1	Enkeltfunn	SN/EBA I	Våt	Kroken, Borgen mellom	Sarpsborg	Melheim 2001	Åker ved bekk

2. KATALOG – FLINTDOLKER

Cnr	Unr	Antall	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Type (Lomborg)	U Type	Hel/fullstendig	Funnkategori	Datering	Litteratur
BM 1015	A	1	Aremark	Borgarsyssel museum	Kollerød 1	V	a	Ja	Grav	SN II	Østmo 2001
0	b	1	Marker		Volen	Fragment		Nei	Grav	SN I	Østmo 2001
0	a	1	Marker		Volen	III	b	Ja	Grav	SN I	Østmo 2001
470		1	Halden	Iddesletten		II	b	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
827	a	1	Halden	Fredriksten		I	b	Ja	Grav	SN I	Østmo 1988
827	b	1	Halden	Fredriksten		I	a	Ja	Grav	SN I	Østmo 1988
1768		1	Sarpsborg	Tune		III	e	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
2095		1	Fredrikstad		Glemmen	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
2097		1	Fredrikstad	Onsøy	Elingaard	V	a	Ja	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
2099		1	Moss	Jeløy	Bellevue	I	b	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
2193		1	Sarpsborg	Tune	Store Tune	VI	a	Ja	Entype depot	EBA I	Østmo 1988
2194		1	Sarpsborg	Tune	Store Tune	VI	a	Ja	Entype depot	EBA I	Østmo 1988
6260		1	Sarpsborg	Kvasteby	Hornnæs	III	e	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
6262		1	Fredrikstad		Glemmen	VI	a	Nei	Løsfunn	EBA I	Østmo 1988
6263		1	Fredrikstad		Glemmen	V	a	Nei	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
6877		1	Fredrikstad	Onsøy	Kolberg	V	a	Ja	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
7069		1	Askim		Skjolden	IV	a	Ja	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
7304		1	Rygge	Vannsjø	Dramstad	I	b	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
7603		1	Våler		Narvestad	Fragment		Nei	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
7604		1	Våler		Narvestad	Fragment		Nei	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
7726		1	Fredrikstad	Onsøy	Ek	III	a	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
8078	a	1	Halden	Berg	Haugane	Emne		Nei	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
8078	b	1	Halden	Berg	Haugane	Fragment		Nei	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
8736		1	Rygge		Kjellerødsengen	III	e	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
8755		1	Aremark		Nordre Fange	I	b	Ja	Enkeltfunn	SN I	Østmo 1988
10056		1	Sarpsborg	Tune	Opstad	III	a	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
10332		1	Trøgstad		Åsland	VI	b	Ja	Løsfunn	EBA I	Østmo 1988
10637		1	Fredrikstad	Onsøy	Ek	VI	a	Nei	Løsfunn	EBA I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Antall	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Type (Lomborg)	U Type	Hel/fullstendig	Funnkategori	Datering	Litteratur
10856		1	Råde		Gammelsrød	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
10858		1	Fredrikstad	Onsøy	Ørmenneset	V	a	Ja	Enkeltfunn	SN II	Østmo 1988
11038		1	Skiptvet		Kolstad	I	b	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
11047		1	Sarpsborg	Tune	Store Tune	IV	e	Nei	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
11052		1	Fredrikstad		Søndre Veum	V	a	Ja	Enkeltfunn	SN II	Østmo 1988
11291		1	Rygge		Lyby	II	a	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
11294		1	Fredrikstad	Rolvøy	Grettland	V	a	Ja	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
11308		1	Sarpsborg	Tune	Nes	VI	b	Ja	Løsfunn	EBA I	Østmo 1988
11332		1	Råde		Toftebergengen	I	b	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
11456		1	Eidsberg		Finstadplass	Emne		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
11516		1	Marker		Maarud	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
11539		1	Skiptvet		Smertu	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
11639		1	Aremark		Fange	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
11642		1	Aremark		Tolsby	III	e	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
11673		1	Sarpsborg	Ullerøy	Østby	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
11764		1	Marker	Rødenes	Krosby	I	b	Ja	Løsfunn	SN I	Scheen 1979
12004		1	Spydeberg		Prestdalen	II	a?	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
12397		1	Marker	Øymark	Bøen	III	b	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
12689		1	Våler		Veidal	III	a	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
12877		1	Skiptvet	Kirkegård		Emne		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
12891		1	Våler		Sanderud	I	x	Nei	Kombinasjonsdepot	SN I	Østmo 1988
12945		1	Sarpsborg	Tune	Øtne	I	b	Ja	Enkeltfunn	SN I	Østmo 1988
13145		1	Skiptvet		Karlsrud	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
13258		1	Aremark		Tolsby	I	b?	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
13319		1	Trøgstad		Riser	VI	a	Ja	Løsfunn	EBA I	Østmo 1988
14507		1	Eidsberg	Hærland	Torper	III	e	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
14972		1	Spydeberg		Haltorp	III	e	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
15003		1	Våler		Skerød	V	a	Ja	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
15087		1	Halden	Enningdal	Solløsen	VI	b	Ja	Løsfunn	EBA I	Østmo 1988
15131		1	Askim		Sekkelsten	I	b	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
15385		1	Rakkestad		Prestegården	VI	a	Ja	Løsfunn	EBA I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Antall	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Type (Lomborg)	U Type	Hel/fullstendig	Funnkategori	Datering	Litteratur
15386		3	Halden	Idd	Gollen	VI	a	Ja	Grav	EBA I	Scheen 1979
15388		1	Marker	Øymark	Rud	V	a	Ja	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
15389		1	Sarpsborg	Ingedal	Mellom Besberg	VI	b	Ja	Enkeltfunn	EBA I	Østmo 1988
15391		1	Halden	Idd	Heier	IV	b	Ja	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
15394		1	Aremark		Aspestrand	VI	b	Ja	Enkeltfunn	EBA I	Østmo 1988
15395		1	Sarpsborg	Kirke		Fragment		Nei	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
15396		1	Sarpsborg	Kirke		Fragment		Nei	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
15397		1	Halden	Enningdal	Prestebakke	III	a	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
15398		2	Halden	Rokkeræet		VI	a	Ja	Entype depot	EBA I	Østmo 1988
15399		1	Aremark		Rød	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
15402		1	Eidsberg	Trømborg		III	a	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
15407		1	Eidsberg	Hærland	Kjeserud	III	e	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
15408		1	Fredrikstad	Fleischers		I	b	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
15409		1	Fredrikstad	Skyttelinjen		V	a	Ja	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
15412		1	Marker	Øymark	Jaren	II/VI	b/a	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
15415		1	Sarpsborg	Tune	Opstad	I	a	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
15416		1	Eidsberg	Mysen	Mysen	II/VI	b/a	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
15419		1	Halden	Berg	Fossebru	V	a	Nei	Enkeltfunn	SN II	Østmo 1988
15420		1	Halden	Berg	Fossebru	I	x	Ja	Enkeltfunn	SN I	Østmo 1988
15421		1	Hvaler	Nordre	Makø	Fragment		Nei	Enkeltfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
15422		1	Halden	Berg	Fossebru	I	b	Nei	Enkeltfunn	SN I	Østmo 1988
15423		1	Halden	Berg	Helle	V		Nei	Enkeltfunn	SN II	Østmo 1988
15425		1	Halden	Stokke bro		III	b	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
16294		1	Fredrikstad	Borge	Nordre Ophus	VI	b	Ja	Enkeltfunn	EBA I	Østmo 1988
16330		1	Fredrikstad	Onsøy	Huseby	VI	a	Ja	Entype depot	EBA I	Østmo 1988
16331		1	Fredrikstad	Onsøy	Huseby	VI	a	Ja	Entype depot	EBA I	Østmo 1988
17624		1	Marker	Øymark	Li	III	e	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
17941		1	Aremark		Lund	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
17943		1	Hobøl		Støttum	III/VI	b/a	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
18243		1	Hobøl		Daler	V	a	Nei	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
18975		1	Rygge	Sørby	Øtne	III	c	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Antall	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Type (Lomborg)	U Type	Hel/fullstendig	Funnkategori	Datering	Litteratur
19134		1	Spydeberg		Lille Løken	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
19195		1	Eidsberg	Hærland	Delingsrud	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
19543		1	Våler	Svindal	Frøland	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
19605		1	Sarpsborg	Tune	Tingvoll	I	b	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
20080		1	Askim	Kampen	Galtebu	II	b	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
20220		1	Sarpsborg	Borgenhaugen		VI	a	Nei	Løsfunn	EBA I	Østmo 1988
20267	c	1	Trøgstad		Øyestad	Fragment		Nei	Kombinasjonsdepot	SN I	Østmo 1988
20267	b	1	Trøgstad		Øyestad	III	e	Nei	Kombinasjonsdepot	SN I	Østmo 1988
20414		1	Fredrikstad	Borge	Kviberg	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
20620		1	Eidsberg		Høy	VI	a	Nei	Løsfunn	EBA I	Østmo 1988
20623	b	1	Rygge		Værne kloster	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
20723		1	Fredrikstad	Onsøy	Hurrød	I	a	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
20724		1	Fredrikstad	Onsøy	Øvre Gaustad	I	a	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
20725		1	Fredrikstad	Onsøy	Hauge	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
20863		1	Halden	Enningdal	Lundene	I	a	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
20997		1	Fredrikstad	Onsøy	Rød	III	a	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
21145		1	Rakkestad		Øvre Grøttvet	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
21232		1	Aremark		Søndre Følingen	III/VI	b/a	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
21330		1	Marker	Rødenes	Sukken	IV	a	Nei	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
21380		1	Rygge	Li	Nærum	VI	b	Ja	Løsfunn	EBA I	Østmo 1988
21394		1	Fredrikstad	Onsøy	Stenakrød	Emne		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
21403	a	1	Aremark		Tolsby	III	d	Ja	Grav	SN I	Østmo 1988
21404		1	Aremark		Tolsby	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
21766		1	Rygge		Pålsrød	I	x	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
21899	a	1	Våler		Løken	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
22041		1	Moss		Rosnestangen	I	b	Nei	Enkeltfunn	SN I	Østmo 1988
22057		1	Aremark		Nordby	I	b	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
22088		1	Sarpsborg	Ullerøy	Komperød	V	a	Nei	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
22089		1	Sarpsborg	Ullerøy	Komperød	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
22404	a	1	Marker	Rødenes	Øvre Falkenberg	VI	a	Nei	Kombinasjonsdepot	EBA I	Scheen 1979
23059		1	Råde		Frakkestad	III	a	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Antall	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Type (Lomborg)	U Type	Hel/fullstendig	Funnkategori	Datering	Litteratur
23118		1	Askim		Skjolden	I	a	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
23121		1	Rakkestad		Breiholt	I	a	Ja	Kombinasjonsdepot	SN I	Østmo 1988
23680		1	Sarpsborg	Borgenhaugen	Myrvang	III	a	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
23695		1	Aremark		Fange	II	b	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
24005		1	Halden	Lundtorp	Holm Østre	III	b	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
24270		1	Fredrikstad	Onsøy	Lund	II	b	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
24551	d	1	Fredrikstad	Rolvøy	Valle	IV	b	Nei	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
24594		1	Rømskog	Rødenes	Saga	V	b	Ja	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
24759		1	Halden	Idd	Nedre Folkeset	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
24796		1	Halden	Berg	Rød	II	a	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
25137		1	Råde		Auberg	II	a	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
25148		1	Marker	Rødenes	Moseby	VI	b	Nei	Løsfunn	EBA I	Østmo 1988
25557	c	1	Sarpsborg	Tune	Haslia	III	b	Nei	Kombinasjonsdepot	SN I	Østmo 1988
25557	d	1	Sarpsborg	Tune	Haslia	III	a	Nei	Kombinasjonsdepot	SN I	Østmo 1988
25557	b	1	Sarpsborg	Tune	Haslia	III	b	Ja	Kombinasjonsdepot	SN I	Østmo 1988
25557	a	1	Sarpsborg	Tune	Haslia	III	b	Ja	Kombinasjonsdepot	SN I	Østmo 1988
25557	f	1	Sarpsborg	Tune	Haslia	Emne		Nei	Kombinasjonsdepot	SN I	Østmo 1988
25579		1	Fredrikstad	Onsøy	Søndre Torp	II	b	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
25747		1	Rygge		Gate	I	b	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
25759	a	1	Aremark		Nordre Bøen	III	a	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
26036		1	Halden	Berg	Svinesund	III	c	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
26179		1	Fredrikstad	Glemmen	Lia	III	e	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
26231		1	Sarpsborg	Ullerøy	Skarskogen	II	b	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
26232		1	Sarpsborg	Tune	Kalnes	III		Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
26281		1	Fredrikstad	Glemmen	Nøklebylia	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
26325		1	Sarpsborg	Tune	Kalnes	III	b	Ja	Løsfunn	SN I	OAT
26533	a	1	Rygge	Sundby	Bråte	I	b	Ja	Boplass	SN I	Østmo 1988
26587		1	Rygge		Pålsrød	III	c	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
26653		1	Rygge		Søndre Kure	I	a	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
26660		1	Rygge		Gunnersby	Emne		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
26736		1	Våler	Svindal	Søndre Haugen	VI	b	Nei	Løsfunn	EBA I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Antall	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Type (Lomborg)	U Type	Hel/fullstendig	Funnkategori	Datering	Litteratur
26965	a	1	Rygge		Pålsrød	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
26965	b	1	Rygge		Pålsrød	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
26978		1	Rygge		Dillinghaugen	III	b	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
27036		1	Fredrikstad	Kråkerøy	Glombo	V	a	Nei	Enkeltfunn	SN II	Østmo 1988
27320		1	Sarpsborg	Ullerøy	Talberg	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
27460		1	Spydeberg	Kula		VI	a	Ja	Løsfunn	EBA I	Østmo 1988
27524		1	Rygge		Navestad	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
27552		1	Rygge		Vesterås	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
27558		1	Rygge		Pålsrød	Fragment		Nei	Boplass	SN/EBA I	Østmo 1988
27574	a	1	Rygge		Værne kloster	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
27594		1	Fredrikstad	Borge	Søndre Haugen	V	a	Ja	Enkeltfunn	SN II	Østmo 1988
27747	a	1	Fredrikstad	Onsøy	Møklegård	V	a	Nei	Løsfunn	SN II	Østmo 1988
27748		1	Hvaler		Utgård	I	c	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
27814		1	Våler		Hveker	Fragment		Nei	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
27932		1	Fredrikstad	Onsøy	Lere	VI	a	Ja	Løsfunn	EBA I	Østmo 1988
27969		1	Rygge		Nafstad	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
28562		1	Marker	Rødenes	Gåseby	VI	b	Nei	Løsfunn	EBA I	Østmo 1988
28724		1	Rakkestad	Degernes	Stensrud	VI	a	Nei	Kombinasjonsdepot	EBA I	Østmo 1988
29252		1	Fredrikstad		Glemmen	I	b	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
29408	a	1	Rygge		Urstad	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
29416	b	1	Rygge		Gunnersby	Fragment		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
29419		1	Rygge	Storebog av	Årvoll	I	c	Ja	Enkeltfunn	SN I	Østmo 1988
29429		1	Rygge		Pålsrød	I	a?	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
30232		1	Halden	Berg	Løkkeberg av Veden	I	b	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
30770	a	1	Rygge		Sundby av Bråte			Nei	Boplass	SN/EBA I	OAT
30858		1	Marker	Øymark	Krosby	II	a	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
30912	h	1	Rygge		Pålsrød	Fragment		Nei	Boplass	SN/EBA I	Østmo 1988
31085		1	Rygge		Sundby av Bråte	I	d	Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
31106		1	Halden	Idd	Maistubben	I	x	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
31435		1	Moss	Horsensgt. 1		I/II		Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Antall	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Type (Lomborg)	U Type	Hel/fullstendig	Funnkategori	Datering	Litteratur
31950		1	Rakkestad		Øverby søndre	Emne		Nei	Enkeltfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
34207	b	1	Rygge		Lyngbo	II/VI		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
34208		1	Rygge		Børsebakke	Emne		Nei	Boplass	SN/EBA I	Østmo 1988
34649		1	Marker	Øymark	Sandtorp	I		Ja	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
35904		1	Sarpsborg	Tune	Vestby			Ja	Løsfunn	SN/EBA I	OAT
36518		1	Fredrikstad	Borge	Grimstad	VI		Nei	Løsfunn	EBA I	OAT
36734		1	Sarpsborg	Skjeberg	Berg Søndre	VI	a	Ja	Enkeltfunn	EBA I	OAT
37827		1	Sarpsborg	Tune	Bjørnstad	VI	a	Ja	Løsfunn	EBA I	OAT
38066		1	Rygge		Fløystad	III		Ja	Løsfunn	SN I	OAT
52647	b	1	Aremark		Lund	III	b	Ja	Grav	SN I	Østmo 1988
52647	c	1	Aremark		Lund	III	f	Ja	Grav	SN I	Østmo 1988
52647	a	1	Aremark		Lund	III	a	Nei	Grav	SN I	Østmo 1988
52648	a	1	Aremark		Aspestrand	Fragment		Nei	Grav	SN	Østmo 1988

3. KATALOG – SIGDER

Cnr	Unr	Antall	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Funnkategori	Datering	Litteratur
828		3	Halden	ved Fredriksten		Ja	Grav	SN I	Østmo 1988
3337		1	Halden	Idd	Nordby	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
3833		1	Askim		Tømt	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
3920		1	Sarpsborg	Tune	Sande og Solli Brug	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
4038		1	Sarpsborg	Tune	Sande og Solli Bruk	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
15373		1	Sarpsborg	Tune	Sande og Solli Bruk	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
15374		1	Sarpsborg	Tune	Sande og Solli Bruk	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
15375		1	Sarpsborg	Tune	Sande og Solli Bruk	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
15376		1	Sarpsborg	Tune	Sande og Solli Bruk	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
15377		1	Sarpsborg	Tune	Sande og Solli Bruk	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
4140		1	Fredrikstad	Rolvøy	Haugen/Rostad	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
4869		1	Fredrikstad	Onsøy	Forsetlund	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
7602		1	Våler		Narvestad	Ja	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
8078		2	Halden	Berg	Haugane	Nei	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
9928		1	Halden	Berg	Lundestad	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
9929		1	Halden	Berg	Lundestad	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
10381		2	Halden	Idd	Rishaug	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
11060		2	Fredrikstad	Onsøy	Borge	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
11171		1	Sarpsborg	Tune	Store-Tune	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
11257		1	Halden	Berg	Sponvika	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
11259		1	Halden	Berg	Myrene	Ja	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
12396		1	Aremark		Strøm	Ja	Enkeltfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
12687		1	Våler		Veidal	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
13134		1	Våler		Vestre Berg	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
13146		1	Hobøl		Knapstad	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
13502		1	Fredrikstad	Glemmen	Kriken under Søndre Veum	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
13503		1	Fredrikstad	Glemmen	Kriken under Søndre Veum	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Antall	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Funnkategori	Datering	Litteratur
13504		1	Fredrikstad	Glemmen	Kriken under Søndre Veum	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
13505		1	Fredrikstad	Glemmen	Kriken under Søndre Veum	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
13506		1	Fredrikstad	Glemmen	Kriken under Søndre Veum	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
14279		1	Rygge		Dilling	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
14280		1	Rygge		Dilling	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
14281		1	Rygge		Dilling	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
14282		1	Rygge		Dilling	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
14283		1	Rygge		Dilling	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
14284		1	Rygge		Dilling	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
15345		1	Spydeberg	Hovin	Saksebøleiet	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
15381		2	Sarpsborg	Tune	Opstad	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
15384		2	Sarpsborg	Tune	Tune	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
15424		1	Fredrikstad	Borge	Hunnebunnen	Nei	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
17945		1	Hobøl		Dal	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
20041	a	1	Moss		Kambo	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
20041	b	1	Moss		Kambo	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
20415		4	Fredrikstad	Borge	Kviberg	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
20533	b	1	Fredrikstad	Onsøy	Østre Rød	Nei	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
20623	a	1	Rygge		Værne Kloster	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
20837		1	Aremark		Vestre Aspestrand	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
20993		1	Halden	Berg	Sørbrøden-Kasa	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
21191		1	Rakkestad	Degernes	Låby	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
21292		32	Rygge		Myren av Urstad	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
21335		1	Skiptvet		Holstad	Nei	Løsfunn	SN I	Østmo 1988
21403	b	1	Aremark		Tolsby	Nei	Grav	SN I	Østmo 1988
21481	a	1	Sarpsborg	Skjeberg	Busgård	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
21481	b	1	Sarpsborg	Skjeberg	Busgård	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
21481	c	1	Sarpsborg	Skjeberg	Busgård	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Antall	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Funnkategori	Datering	Litteratur
21763		1	Rygge		Nordre Løken	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
21768		1	Rygge		Værne Kloster	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
21902		1	Sarpsborg	Tune	Søndre Opstad	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
21903		1	Sarpsborg	Tune	Søndre Opstad	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
22090		1	Sarpsborg	Skjeberg	Østre Østby	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
22404	b	1	Marker	Rødenes	Øvre Falkenberg	Nei	Kombinasjonsdepot	EBA I	Østmo 1988 og Scheen 1979
22491		1	Askim		Frostebekk	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
23058		1	Fredrikstad	Rolvøy	Nes	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
23120	a	1	Sarpsborg	Tune	Opsund under Borreård	Nei	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
23120	b	1	Sarpsborg	Tune	Opsund under Borreård	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
23120	c	1	Sarpsborg	Tune	Opsund under Borreård	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
23355	a	1	Sarpsborg		Kapellangård under Hafslund	Nei	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
23355	b	1	Sarpsborg		Kapellangård under Hafslund	Nei	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
23355	c	1	Sarpsborg		Kapellangård under Hafslund	Nei	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
23355	d	1	Sarpsborg		Kapellangård under Hafslund	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
23877		1	Halden	Idd	Iddebøen	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
24421		1	Rygge		Vesterås	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
24882		1	Halden	Idd	Iddebøen	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
25113	a	1	Fredrikstad	Rolvøy	Engeset	Nei	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
25113	b	1	Fredrikstad	Rolvøy	Engeset	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
25147	a	1	Fredrikstad	Rolvøy	Dalen	Ja	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
25352	a	1	Sarpsborg	Skjeberg	Øyestad	Ja	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
25352	b	1	Sarpsborg	Skjeberg	Øyestad	Ja	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
25352	c	1	Sarpsborg	Skjeberg	Øyestad	Nei	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
25393	a	1	Rygge		Li	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
25393	b	1	Rygge		Li	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
25393	c	1	Rygge		Li	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
25557	e	1	Sarpsborg	Tune	Haslia	Ja	Kombinasjonsdepot	SN I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Antall	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Funnkategori	Datering	Litteratur
25644		1	Sarpsborg	Skjeberg	Slanghaugen under Slana	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
25660		1	Rygge		Urstad	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
25792		1	Halden	Berg	Søndre Håkenby	Ja	Enkeltfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
25892		1	Halden	Idd	Sofienlund	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
26087	a	1	Sarpsborg	Skjeberg	Høysand bad	Ja	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
26230		1	Sarpsborg	Ullerøy	Skarskogen	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
26291		1	Sarpsborg	Skjeberg	Øyestad	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
26444		1	Fredrikstad	Onsøy	Ørebekk Østre	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
26574		1	Rygge		Pålsrød	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
26575		1	Rygge		Urstad	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
26666		1	Moss		Hall-løkka	Nei	Enkeltfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
26697	a	1	Halden	Idd	Nordbakke	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
26868		1	Fredrikstad	Borge	Nordre Begby	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
27249		1	Rygge		Værne Kloster	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
27281		1	Sarpsborg		Kulås	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
27527		1	Rygge		Pålsrød	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
27551		1	Rygge		pålsrød	Nei	Boplass	SN/EBA I	Østmo 1988
27574	a	1	Rygge		Værne Kloster	Nei	Boplass	SN/EBA I	Østmo 1988
27574	b	1	Rygge		Værne Kloster	Nei	Boplass	SN/EBA I	Østmo 1988
27649		1	Rygge	V/Vang skole		Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
27814	b	1	Våler		Hveker	Nei	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
27934		2	Fredrikstad	Glemmen	Sollyst av Nøkleby	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
28960		1	Sarpsborg	Skjeberg	Bjerkholt	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
28961	a	1	Sarpsborg	Tune	Bjørnstad	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
28961	b	1	Sarpsborg	Tune	Bjørnstad	Nei	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
28961	c	1	Sarpsborg	Tune	Bjørnstad	Ja	Entype depot	SN/EBA I	Østmo 1988
29302	a	1	Fredrikstad	Borge	Molteberg Nordre	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
29302	b	1	Fredrikstad	Borge	Molteberg Nordre	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
29373		1	Rygge		Pålsrød	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
29737		1	Råde		Kolbjørnsrud	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Antall	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Funnkategori	Datering	Litteratur
30138		1	Rygge		Rygge kirke	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
30755		1	Sarpsborg	Tune	Jelsnes-Ødegård	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	OAT
30859	a	1	Rygge		Nordre Nærum	Ja	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	Østmo 1988
34601		1	Rygge		Pålsrød	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
34604		1	Sarpsborg	Tune	Utne	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
34819	a	1	Fredrikstad	Onsøy	Forsetlund	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
34819	h	1	Fredrikstad	Onsøy	Forsetlund	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	Østmo 1988
35913	a	1	Sarpsborg	Audunsvei 7		Ja	Kombinasjonsdepot	SN/EBA I	OAT
36277		1	Aremark		Buer	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	OAT
37824		1	Sarpsborg	Tune	Bjørnstad	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	OAT
37825		1	Sarpsborg	Tune	Bjørnstad	Ja	Løsfunn	SN/EBA I	OAT
37826		1	Sarpsborg	Tune	Bjørnstad	Nei	Løsfunn	SN/EBA I	OAT
27673		1	Marker		Krone, Falkenberg	Ja	Enkeltfunn	SN/EBA I	Melheim 2001
38897		1	Sarpsborg		Kroken, Borgen mellom	Nei	Enkeltfunn	SN/EBA I	Melheim 2001

4. KATALOG – SKAFTHULLSØKSER

Cnr	Unr	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Tverrsnitt/firkantet	Funnkategori	Lengde, cm	Datering	Litteratur
2081		Hobøl		Hovin	Ja	Nei	Grav	13,1	SN/EBA I	Østmo 1988
2337		Halden	Idd	Ødeberg	Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1977
2583		Fredrikstad	Onsøy	Kjølberg	Ja	Nei	Løsfunn	17,0	SN/EBA I	Østmo 1977
2586		Spydeberg		Molle under prestegården	Ja	Nei	Løsfunn	13,1	SN/EBA I	Østmo 1988
2814		Råde		Grimstad	Ja	Nei	Løsfunn	20,3	SN/EBA I	Østmo 1977
2872		Våler		Våler prestegård	Ja	Nei	Løsfunn	13,1	SN/EBA I	Østmo 1988
2873		Våler		Våler prestegård	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
3094		Rakkestad		Lund	Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1977
3526		Våler		Løken	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
3673		Aremark		Volen	Ja	Nei	Enkeltfunn	12,2	SN/EBA I	Østmo 1988
3688		Eidsberg		Skubberud	Nei	Nei	Løsfunn	13,1	SN/EBA I	Østmo 1988
3876		Halden	Idd	Søndre/Store Holm	Ja	Nei	Løsfunn	10,5	SN/EBA I	Østmo 1988
4039		Halden	Berg	Glenne	Ja	Nei	Løsfunn	12,7	SN/EBA I	Østmo 1977
4136		Halden			Ja	Nei	Løsfunn	18,3	SN/EBA I	Østmo 1977
4611		Skiptvet		Laum	Ja	Nei	Løsfunn	10,5	SN/EBA I	Østmo 1988
4937		Rakkestad	Degernes	Snokestad	Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1977
5512		Trøgstad		Eikeberg	Ja	Nei	Løsfunn	18,3	SN/EBA I	Østmo 1988
5858		Hobøl		Gustvet	Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1977
6387		Spydeberg		Haltorp	Ja	Nei	Løsfunn	20,0	SN/EBA I	Østmo 1988
6661		Spydeberg		Haltorp	Ja	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1977
6662		Spydeberg		Haltorp	Ja	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1977
6753		Spydeberg		Rud	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
6807		Våler			Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	OAT
6808		Våler			Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1977
6826		Marker	Øymark	Ytterbøl	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
6841		Spydeberg		Salvik	Ja	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1977
7303		Halden	ved Tista		Nei	Nei	Enkeltfunn	7,8	SN/EBA I	Østmo 1988
7442		Eidsberg		Ødegården	Ja	Nei	Løsfunn	15,7	SN/EBA I	Østmo 1988
7526		Rygge		Fiulstad	Ja	Nei	Løsfunn	17,0	SN/EBA I	Østmo 1977

Cnr	Unr	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Tverrsnitt/firkantet	Funnkategori	Lengde, cm	Datering	Litteratur
7548		Halden	Idd	Store Bjørnstad	Nei	Nei	Løsfunn	12,3	SN/EBA I	Østmo 1988
7671		Våler	Svindal	Skotvet	Ja	Nei	Løsfunn	12,0	SN/EBA I	Østmo 1988
7735		Sarpsborg	Kulås		Ja	Nei	Enkeltfunn	23,6	SN/EBA I	Østmo 1977
7740		Fredrikstad	Torsnes	Grimstad	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
7991		Marker	Øymark	Kasebu	Ja	Nei	Løsfunn	12,2	SN/EBA I	Østmo 1988
8668		Aremark		Fange	Ja	Nei	Løsfunn	10,5	SN/EBA I	Østmo 1977
9178		Spydeberg		Løken	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
9307		Rygge		Vesleng under Dramstad	Ja	Nei	Løsfunn	16,0	SN/EBA I	Østmo 1988
9436		Spydeberg		Hyllibråten under Hylli	Ja	Nei	Løsfunn	16,0	SN/EBA I	Østmo 1988
9816		Skiptvet		Holmerud	Ja	Nei	Løsfunn	10,6	SN/EBA I	Østmo 1988
9819		Skiptvet		Haug	Ja	Nei	Løsfunn	10,0	SN/EBA I	Østmo 1988
9844		Våler	Svindal	Vestre Bråte	Ja	Nei	Løsfunn	12,2	SN/EBA I	Østmo 1988
9846		Spydeberg	Heli	Røtterud under heiestad	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
9915		Hobøl		Rikesem	Ja	Nei	Løsfunn	20,5	SN/EBA I	Østmo 1977
9952		Aremark			Ja	Nei	Løsfunn	18,5	SN/EBA I	Østmo 1977
9953		Aremark			Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	OAT
9994		Spydeberg	Hovin	Hemnes	Ja	Nei	Løsfunn	20,0	SN/EBA I	Østmo 1977
9996		Rakkestad		Hen	Ja	Nei	Løsfunn	13,5	SN/EBA I	Østmo 1977
10021	c	Våler		Teksnes	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
10021	b	Våler		Teksnes	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
10021	a	Våler		Teksnes	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
10205		Spydeberg	Hovin	Haugen u. Hemnes	Ja	Nei	Løsfunn	15,0	SN/EBA I	Østmo 1977
10368		Våler		Folkestad	Ja	Nei	Løsfunn	12,5	SN/EBA I	Østmo 1977
10503		Sarpsborg	Tune	Opstad	Ja	Nei	Løsfunn	17,0	SN/EBA I	Østmo 1977
10610		Spydeberg	Hovin	Hemnes	Ja	Nei	Løsfunn	10,5	SN/EBA I	Østmo 1988
10631		Våler		Sønsterød	Ja	Nei	Løsfunn	17,5	SN/EBA I	Østmo 1977
10632		Våler			Ja	Nei	Løsfunn	15,6	SN/EBA I	Østmo 1977
10827		Rakkestad		Store Fosser	Ja	Nei	Løsfunn	12,0	SN/EBA I	Østmo 1988
10829		Sarpsborg	Skjeberg	Vik	Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1977
10829		Sarpsborg	Skjeberg	Vik	Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1988
10830		Sarpsborg	Skjeberg	Vik	Ja	Nei	Løsfunn	14,3	SN/EBA I	Østmo 1977

Cnr	Unr	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Tverrsnitt/firkantet	Funnkategori	Lengde, cm	Datering	Litteratur
10831		Rakkestad	Os	Stemme	Nei	Nei	Løsfunn	9,5	SN/EBA I	Østmo 1988
10832		Rakkestad	Degernes	Kirkeng	Ja	Nei	Løsfunn	16,0	SN/EBA I	Østmo 1988
10836		Marker	Rødernes	Moseby	Ja	Nei	Løsfunn	15,0	SN/EBA I	Østmo 1988
10854		Moss		Nore	Ja	Nei	Løsfunn	12,7	SN/EBA I	Østmo 1977
10882		Råde		Ringsrud	Ja	Nei	Løsfunn	8,4	SN/EBA I	Østmo 1988
10883		Råde		Ringsrud	Nei	Nei	Løsfunn	9,0	SN/EBA I	Østmo 1988
10911		Eidsberg	Hærland	Torper	Ja	Nei	Løsfunn	23,0	SN/EBA I	Østmo 1988
10911		Eidsberg	Hærland	Torper	Ja	Nei	Løsfunn	23,0	SN/EBA I	Østmo 1977
10912		Eidsberg	Hærland	Torper	Ja	Nei	Løsfunn	16,0	SN/EBA I	Østmo 1977
10912		Eidsberg	Hærland	Torper	Ja	Nei	Løsfunn	16,0	SN/EBA I	OAT
10913		Spydeberg		Fjerdingen	Ja	Nei	Løsfunn	14,5	SN/EBA I	OAT
10913		Spydeberg		Fjerdingen	Ja	Ja	Løsfunn	14,5	SN/EBA I	Østmo 1977
10918		Marker	Øymark	Sletta	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
10945		Eidsberg		Skjør søndre	Ja	Nei	Løsfunn	12,7	SN/EBA I	Østmo 1977
10946		Spydeberg	Hovin	Øyerud	Ja	Nei	Løsfunn	15,0	SN/EBA I	Østmo 1977
11046		Fredrikstad	Glemmen	Lia	Ja	Nei	Løsfunn	8,5	SN/EBA I	Østmo 1988
11051		Spydeberg		Asper	Ja	Ja	Løsfunn	12,5	SN/EBA I	Østmo 1977
11172		Sarpsborg	Tune	Store Tune	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
11189		Rakkestad		Fosser	Ja	Nei	Løsfunn	14,5	SN/EBA I	Østmo 1977
11255		Marker	Øymark	Krokstad	Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1988
11256		Halden	Berg	Sponviken	Ja	Nei	Kombinasjonsdepot	14,5	SN/EBA I	Østmo 1977
11258 a		Halden	Berg	Myrene under Jakobsrød	Ja	Nei	Kombinasjonsdepot	18,0	SN/EBA I	Østmo 1977
11261		Halden	Idd	Hov	Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1977
11262		Halden	Idd	Hov	Ja	Nei	Løsfunn	11,8	SN/EBA I	Østmo 1977
11262		Halden	Idd	Hov	Ja	Nei	Løsfunn	11,8	SN/EBA I	Østmo 1988
11272		Spydeberg		Lille Løken	Nei	Nei	Løsfunn	11,5	SN/EBA I	Østmo 1988
11293		Fredrikstad	Rolvøy	Grettland	Nei	Nei	Løsfunn	10,5	SN/EBA I	Østmo 1988
11298		Sarpsborg	Tune	Utne	Nei	Nei	Entype depot	20,5	SN/EBA I	Østmo 1988
11314		Fredrikstad	Onsøy	Tvete	Ja	Nei	Løsfunn	13,2	SN/EBA I	Østmo 1977
11314		Fredrikstad	Onsøy	Tvete	Ja	Nei	Løsfunn	13,2	SN/EBA I	Østmo 1977
11373		Rakkestad		Vestby	Ja	Nei	Løsfunn	14,0	SN/EBA I	Østmo 1977

Cnr	Unr	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Tverrsnitt/firkantet	Funnkategori	Lengde, cm	Datering	Litteratur
11408		Rakkestad		Krosby	Ja	Nei	Løsfunn	15,5	SN/EBA I	Østmo 1977
11445		Marker	Rødenes	Rakkestad	Ja	Nei	Løsfunn	17,5	SN/EBA I	Østmo 1988
11447		Marker	Rødenes	Grisebu under Gåseby	Ja	Nei	Løsfunn	12,0	SN/EBA I	Østmo 1977
11462		Eidsberg		Huseby	Ja	Nei	Løsfunn	15,0	SN/EBA I	Østmo 1988
11487		Våler	Svindal	Havellplass	Ja	Nei	Løsfunn	12,3	SN/EBA I	Østmo 1988
11488		Våler	Svinndal	Gunnerød	Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1977
11507		Råde		Løken	Ja	Nei	Løsfunn	17,0	SN/EBA I	Østmo 1977
11513		Marker	Øymark	Gysbu	Ja	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
11515		Marker	Øymark	Selvik	Nei	Nei	Løsfunn	12,5	SN/EBA I	Østmo 1988
11536		Marker	Rødenes	Lund	Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1988
11574		Skiptvet		Langli	Ja	Nei	Løsfunn	14,5	SN/EBA I	Østmo 1988
11575		Skiptvet		Langli	Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	OAT
11582		Marker	Rødenes	Ysterud	Ja	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1977
11583		Marker	Rødenes	Ysterud	Ja	Nei	Løsfunn	11,0	SN/EBA I	Østmo 1988
11584		Marker	Rødenes	Slupstad	Ja	Nei	Løsfunn	16,0	SN/EBA I	OAT
11585		Marker	Rødenes	Slupstad	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
11587		Marker	Øymark	Engsrud	Ja	Nei	Løsfunn	12,0	SN/EBA I	OAT
11587		Marker	Øymark	Engsrud	Ja	Nei	Løsfunn	12,0	SN/EBA I	Østmo 1977
11588		Marker	Øymark	Engsrud	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
11588		Marker	Øymark	Engsrud	Ja	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1977
11619		Marker	Rødenes	Kallak	Ja	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
11636		Aremark		Vik	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
11638		Aremark		Glenne	Ja	Nei	Løsfunn	10,6	SN/EBA I	Østmo 1988
11641		Aremark		Tolsby	Ja	Nei	Løsfunn	10,5	SN/EBA I	Østmo 1988
11654		Marker	Øymark	Sambøl	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
11657		Halden	Enningdal	Rønlien under Hakelund	Ja	Nei	Løsfunn	15,2	SN/EBA I	Østmo 1977
11752		Eidsberg	Hærland	Homstvet	Nei	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1988
11913		Skiptvet		Børud	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
12072		Trøgstad		Jørentvet	Ja	Nei	Løsfunn	20,0	SN/EBA I	Østmo 1988
12245		Spydeberg	Hovin	Prestby	Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1988
12271		Trøgstad	Båstad	Huseby under Røbringen	Ja	Nei	Løsfunn	10,8	SN/EBA I	Østmo 1977

Cnr	Unr	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Tverrsnitt/firkantet	Funnkategori	Lengde, cm	Datering	Litteratur
12272		Våler	Svindal	Skotvet	Ja	Nei	Løsfunn	12,0	SN/EBA I	Østmo 1988
12274		Eidsberg		Foss	Ja	Nei	Løsfunn	17,0	SN/EBA I	Østmo 1977
12275		Skiptvet		Skog	Ja	Nei	Løsfunn	12,3	SN/EBA I	Østmo 1988
12394		Marker	Rødnes	Hien	Ja	Nei	Løsfunn	11,7	SN/EBA I	Østmo 1988
12398		Aremark		Bøen	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
12590		Fredrikstad	Torsnes	Grimstad	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
12592		Fredrikstad	Torsnes	Skalle	Ja	Nei	Løsfunn	12,0	SN/EBA I	Østmo 1977
12593		Fredrikstad	Torsnes	Skalle	Ja	Nei	Løsfunn	13,5	SN/EBA I	Østmo 1977
12622	b	Råde		Hasledalen under Kil	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
12675		Rygge		Evje	Ja	Nei	Løsfunn	18,0	SN/EBA I	Østmo 1977
12676		Rygge		Evje	Ja	Nei	Løsfunn	11,0	SN/EBA I	Østmo 1977
12759		Trøgstad		Langset	Ja	Nei	Løsfunn	15,0	SN/EBA I	Østmo 1988
12889		Våler		Femteggjeld	Nei	Nei	Løsfunn	12,0	SN/EBA I	Østmo 1988
13226		Hobøl	Tomter	Burås	Ja	Nei	Løsfunn	12,5	SN/EBA I	Østmo 1977
13255		Sarpsborg	Varteig	Brenne	Ja	Nei	Løsfunn	10,3	SN/EBA I	Østmo 1988
13377		Trøgstad	Båstad	Kirkeby	Ja	Nei	Løsfunn	17,0	SN/EBA I	Østmo 1977
13394		Hobøl		Tingulstad	Ja	Nei	Løsfunn	17,4	SN/EBA I	Østmo 1977
13942		Marker	Øymark	Sambøl	Ja	Ja	Løsfunn	20,8	SN/EBA I	Østmo 1977
14092		Våler		Løding	Ja	Nei	Enkeltfunn	21,0	SN/EBA I	Østmo 1977
14319		Hobøl		Bovum	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
14388		Sarpsborg	Tune	Øtne	Ja	Nei	Løsfunn	12,7	SN/EBA I	Østmo 1988
14629		Spydeberg	Heli	Ås	Ja	Nei	Løsfunn	11,5	SN/EBA I	Østmo 1977
14709		Sarpsborg	Tune Kirke		Ja	Nei	Løsfunn	15,2	SN/EBA I	Østmo 1977
14832		Spydeberg		Vien	Ja	Nei	Løsfunn	8,6	SN/EBA I	Østmo 1988
14891		Eidsberg		Slitu	Ja	Nei	Løsfunn	13,6	SN/EBA I	Østmo 1977
14892		Eidsberg		Slitu	Ja	Nei	Løsfunn	10,3	SN/EBA I	Østmo 1977
14901		Våler		Anerød	Nei	Nei	Løsfunn	8,1	SN/EBA I	Østmo 1988
14905		Moss	Dillingøy	Dillingøy	Ja	Nei	Løsfunn	9,9	SN/EBA I	Østmo 1977
14909		Våler		Stangerengen	Ja	Nei	Løsfunn	12,5	SN/EBA I	Østmo 1988
14910		Våler		Bjørnerød	Ja	Nei	Løsfunn	14,5	SN/EBA I	Østmo 1988
14916		Sarpsborg	Tune		Ja	Nei	Løsfunn	10,2	SN/EBA I	Østmo 1977

Cnr	Unr	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Tverrsnitt/firkantet	Funnkategori	Lengde, cm	Datering	Litteratur
14918		Eidsberg		Haug	Ja	Nei	Løsfunn	13,5	SN/EBA I	Østmo 1988
14932		Spydeberg		Haltorp	Ja	Nei	Løsfunn	14,4	SN/EBA I	Østmo 1977
14973		Spydeberg		Haltorp	Ja	Nei	Løsfunn	6,3	SN/EBA I	Østmo 1988
15012		Rygge		Mjelløs	Ja	Nei	Løsfunn	25,4	SN/EBA I	Østmo 1977
15053		Sarpsborg			Ja	Nei	Løsfunn	18,3	SN/EBA I	Østmo 1977
15054		Sarpsborg			Ja	Nei	Løsfunn	10,7	SN/EBA I	Østmo 1977
15055		Sarpsborg			Ja	Nei	Løsfunn	15,3	SN/EBA I	Østmo 1977
15082		Halden	Enningdal	Ende	Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1977
15083		Halden	Idd	Solberg	Ja	Nei	Løsfunn	10,7	SN/EBA I	Østmo 1977
15139		Våler		Navestad	Ja	Nei	Løsfunn	13,3	SN/EBA I	Østmo 1977
15187		Trøgstad	Båstad	Gimsingrud	Ja	Nei	Løsfunn	12,5	SN/EBA I	Østmo 1977
15463		Rakkestad	Os	Melleby	Ja	Nei	Enkeltfunn	10,6	SN/EBA I	Østmo 1988
15464		Rakkestad		Lund	Nei	Nei	Løsfunn	8,6	SN/EBA I	Østmo 1988
15465		Marker	Rødenes	Krok	Ja	Nei	Løsfunn	16,4	SN/EBA I	Østmo 1977
15465		Marker	Rødenes	Krok	Ja	Nei	Løsfunn	16,4	SN/EBA I	Østmo 1977
15466		Marker	Rødenes	Krok	Ja	Nei	Løsfunn	13,3	SN/EBA I	Østmo 1977
15466		Marker	Rødenes	Krok	Ja	Nei	Løsfunn	13,3	SN/EBA I	Østmo 1977
15468		Halden	Asak/Berg	Ugjestby	Ja	Nei	Løsfunn	14,4	SN/EBA I	Østmo 1988
15468		Halden	Asak	Ugjestby	Ja	Nei	Løsfunn	14,4	SN/EBA I	Østmo 1977
15471		Halden	Berg	Låby under Osgodset	Ja	Nei	Løsfunn	11,8	SN/EBA I	Østmo 1977
15472		Sarpsborg	Skjeberg kirkegård		Ja	Nei	Løsfunn	12,2	SN/EBA I	Østmo 1977
15473		Halden	Idd	Holm	Nei	Nei	Løsfunn	12,2	SN/EBA I	Østmo 1988
15473		Halden	Idd	Holm	Ja	Nei	Løsfunn	12,2	SN/EBA I	Østmo 1977
15474		Aremark		Nes	Nei	Nei	Løsfunn	14,2	SN/EBA I	Østmo 1988
15474		Aremark		Nes	Ja	Nei	Løsfunn	14,2	SN/EBA I	Østmo 1977
15475		Aremark		Aspestrand	Ja	Nei	Løsfunn	12,0	SN/EBA I	Østmo 1977
15476		Sarpsborg	Skjeberg	Bakke	Ja	Nei	Løsfunn	12,2	SN/EBA I	Østmo 1977
15476		Sarpsborg	Skjeberg	Bakke	Ja	Nei	Løsfunn	12,2	SN/EBA I	Østmo 1988
15477		Sarpsborg	Skjeberg	Søndre Besberg	Ja	Nei	Løsfunn	13,4	SN/EBA I	Østmo 1977
15478		Sarpsborg	Skjeberg	Nordre Besberg	Ja	Nei	Løsfunn	15,3	SN/EBA I	Østmo 1977
15479		Eidsberg	v/Momarkedsplassen		Ja	Nei	Løsfunn	12,0	SN/EBA I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Tverrsnitt/firkantet	Funnkategori	Lengde, cm	Datering	Litteratur
15480		Marker	Rødnes	Klund	Nei	Nei	Løsfunn	16,2	SN/EBA I	Østmo 1988
15481		Hvaler	Kirkøy	Kasa under Kjølholt	Ja	Nei	Enkeltfunn	10,4	SN/EBA I	Østmo 1988
15483		Rakkestad	Degernes	Orud	Ja	Nei	Løsfunn	14,9	SN/EBA I	Østmo 1977
15484		Marker	Rødnes	Slustad	Nei	Nei	Entype depot	14,8	SN/EBA I	Østmo 1988
15485		Marker	Rødnes	Slustad	Nei	Nei	Entype depot	14,9	SN/EBA I	Østmo 1988
15486		Fredrikstad	Borge	Hunn	Ja	Nei	Løsfunn	16,8	SN/EBA I	Østmo 1977
15493		Sarpsborg	Skjeberg	Stenene under Skjeberg	Ja	Nei	Løsfunn	8,8	SN/EBA I	Østmo 1988
15496		Sarpsborg	Skjeberg	Klavestad	Ja	Nei	Løsfunn	11,4	SN/EBA I	Østmo 1977
15497		Sarpsborg	Skjeberg	Hornes	Ja	Nei	Løsfunn	15,4	SN/EBA I	Østmo 1977
15498		Halden	Berg	Sorgenfri	Nei	Nei	Løsfunn	7,5	SN/EBA I	Østmo 1988
15500		Sarpsborg	Skjeberg	Bakke	Ja	Nei	Løsfunn	12,9	SN/EBA I	Østmo 1977
15501		Halden	Osbekken		Nei	Nei	Enkeltfunn	19,5	SN/EBA I	Østmo 1977
15503		Sarpsborg	Tune	Finnestad	Nei	Nei	Løsfunn	23,5	SN/EBA I	Østmo 1977
15504		Halden	Berg	Huseby	Nei	Nei	Løsfunn	11,0	SN/EBA I	Østmo 1977
15505		Halden	Rokke	Strand	Ja	Nei	Løsfunn	15,3	SN/EBA I	Østmo 1977
15507		Halden	Enningdal	Signebøen	Ja	Nei	Løsfunn	12,0	SN/EBA I	Østmo 1977
15508		Hvaler		Brekke	Ja	Nei	Løsfunn	11,4	SN/EBA I	Østmo 1977
15509		Rakkestad		Heier øvre	Ja	Nei	Løsfunn	12,7	SN/EBA I	Østmo 1977
15510		Aremark	Øymark	Jaren	Ja	Nei	Løsfunn	20,1	SN/EBA I	Østmo 1977
15511		Marker	Øymark	Jaren	Ja	Nei	Løsfunn	10,8	SN/EBA I	Østmo 1988
15514		Sarpsborg	Skjeberg	Øyestad	Nei	Nei	Løsfunn	16,3	SN/EBA I	Østmo 1988
15517		Eidsberg		Biltveten	Ja	Nei	Enkeltfunn	20,4	SN/EBA I	Østmo 1977
15518		Eidsberg		Nordre Knoll	Ja	Nei	Løsfunn	17,0	SN/EBA I	Østmo 1977
15521		Skiptvet			Ja	Nei	Løsfunn	17,5	SN/EBA I	Østmo 1977
15523		Sarpsborg	Tune	Opstad	Nei	Nei	Enkeltfunn	23,5	SN/EBA I	Østmo 1988
15526		Eidsberg		Finnestad	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
15528		Sarpsborg	Skjeberg	Gunnarstorp	Ja	Nei	Løsfunn	18,5	SN/EBA I	Østmo 1977
15529		Halden	Idd	Maistubben	Nei	Nei	Løsfunn	17,5	SN/EBA I	Østmo 1988
15532		Halden	Berg	Sorgenfri	Nei	Nei	Løsfunn	16,6	SN/EBA I	Østmo 1988
15533		Aremark	Øymark	Kirkeby	Ja	Nei	Løsfunn	15,9	SN/EBA I	Østmo 1977
15535		Eidsberg		Østre Rud	Nei	Nei	Løsfunn	9,5	SN/EBA I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Tverrsnitt/firkantet	Funnkategori	Lengde, cm	Datering	Litteratur
15537		Halden	Idd	Sanderød	Nei	Nei	Løsfunn	16,6	SN/EBA I	Østmo 1988
15538		Marker	Øymark	Knoll	Ja	Nei	Løsfunn	9,4	SN/EBA I	Østmo 1988
15539		Halden	Asak	Rød	Ja	Nei	Løsfunn	13,8	SN/EBA I	Østmo 1977
15540		Halden	Idd	Liholt	Ja	Nei	Løsfunn	15,7	SN/EBA I	Østmo 1977
15540		Halden	Idd	Liholt	Ja	Nei	Løsfunn	15,1	SN/EBA I	Østmo 1988
15541		Halden	Asak	Håkenby	Ja	Nei	Løsfunn	10,5	SN/EBA I	Østmo 1977
15542		Halden	Idd	Berby	Ja	Nei	Løsfunn	14,2	SN/EBA I	Østmo 1988
15542		Halden	Enningdal	Berby	Ja	Nei	Løsfunn	14,2	SN/EBA I	Østmo 1977
15543		Rakkestad	Degernes	Smedshaug	Ja	Nei	Løsfunn	12,1	SN/EBA I	Østmo 1977
15544					Ja	Nei	Løsfunn	16,1	SN/EBA I	Østmo 1977
16465		Hobøl		Solvang av Li	Ja	Nei	Løsfunn	12,1	SN/EBA I	Østmo 1977
16509		Spydeberg		Haltorp	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
16870		Marker	Rødenes	Størløs	Nei	Nei	Løsfunn	13,5	SN/EBA I	Østmo 1988
18106		Rygge		Støtvik	Ja	Nei	Løsfunn	19,2	SN/EBA I	Østmo 1988
18248		Rygge		Værne Kloster	Ja	Nei	Løsfunn	15,5	SN/EBA I	Østmo 1977
19061		Spydeberg		Unnerud	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
19062		Spydeberg		Unnerud	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
19246		Aremark		Leksrød	Nei	Nei	Løsfunn	10,8	SN/EBA I	Østmo 1988
19650		Aremark	Øymark	Stikle	Ja	Nei	Løsfunn	12,2	SN/EBA I	Østmo 1977
20009		Moss		Dillingøy	Ja	Nei	Løsfunn	25,2	SN/EBA I	Østmo 1988
20015		Hobøl		Søndre Haug	Ja	Nei	Løsfunn	10,3	SN/EBA I	Østmo 1988
20122		Sarpsborg	Tune	Øtne	Nei	Nei	Løsfunn	9,5	SN/EBA I	Østmo 1988
20245		Eidsberg	Hærland	Elgetun	Ja	Ja	Løsfunn	15,9	SN/EBA I	Østmo 1988
20268		Fredrikstad			Ja	Ja	Løsfunn	14,8	SN/EBA I	Østmo 1977
20429 a		Halden	Idd	Prestebakke	Ja	Nei	Kombinasjonsdepot	14,9	SN/EBA I	Østmo 1988
20429 b		Halden	Idd	Prestebakke	Ja	Ja	Kombinasjonsdepot	17,4	SN/EBA I	Østmo 1988
20430		Halden	Idd	Prestebakke	Ja	Ja	Løsfunn	8,4	SN/EBA I	Østmo 1988
20518		Råde		Åkeberg	Ja	Ja	Løsfunn	23,5	SN/EBA I	Østmo 1977
20533 a		Fredrikstad	Onsøy	Ø. Rød	Ja	Nei	Kombinasjonsdepot	13,1	SN/EBA I	Østmo 1988
20547		Skiptvet		Bjørkebru under N. Vines	Ja	Nei	Løsfunn	9,4	SN/EBA I	Østmo 1988
20622		Rygge		Grystad	Nei	Nei	Løsfunn	15,3	SN/EBA I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Tverrsnitt/firkantet	Funnkategori	Lengde, cm	Datering	Litteratur
20638		Råde		Elvestad	Ja	Nei	Løsfunn	11,3	SN/EBA I	Østmo 1988
20639		Råde		Elvestad	Nei	Nei	Løsfunn	12,2	SN/EBA I	Østmo 1988
20653		Rakkestad			Ja	Nei	Løsfunn	11,2	SN/EBA I	Østmo 1977
20727		Fredrikstad	Onsøy	Havikdalen	Ja	Ja	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1977
20729		Fredrikstad	Onsøy	Brekke	Nei	Nei	Løsfunn	10,5	SN/EBA I	Østmo 1988
20730		Fredrikstad	Onsøy	Tvetrydningen under Tvete	Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1977
20731		Fredrikstad	Onsøy	Gaustad øvre	Ja	Nei	Løsfunn	16,4	SN/EBA I	Østmo 1977
20732		Fredrikstad	Onsøy	Solberg	Nei	Nei	Løsfunn	5,1	SN/EBA I	Østmo 1988
20733		Fredrikstad	Onsøy	Ek	Nei	Nei	Løsfunn	5,9	SN/EBA I	Østmo 1988
20743		Fredrikstad	Onsøy	Skåre mellom	Nei	Nei	Løsfunn	8,6	SN/EBA I	Østmo 1988
20791		Eidsberg	Hærland	Hedemarken	Ja	Nei	Løsfunn	13,7	SN/EBA I	Østmo 1988
20795		Sarpsborg	Tune	Lande	Ja	Nei	Løsfunn	10,5	SN/EBA I	Østmo 1988
20812		Halden			Ja	Nei	Løsfunn	13,9	SN/EBA I	Østmo 1977
20818		Marker	Øymark	Stikle	Nei	Nei	Enkeltfunn	12,1	SN/EBA I	Østmo 1988
20825		Marker	Øymark	Rørvik	Nei	Nei	Løsfunn	7,2	SN/EBA I	Østmo 1988
20838		Aremark		Ulsrød	Ja	Nei	Løsfunn	13,8	SN/EBA I	Østmo 1988
20857		Halden	Idd	Endekasene under Berby	Ja	Nei	Enkeltfunn	11,0	SN/EBA I	Østmo 1988
20859		Halden	Idd	Smedsrød	Ja	Nei	Løsfunn	10,4	SN/EBA I	Østmo 1988
20860		Halden	Berg	Alkerød	Nei	Nei	Løsfunn	15,1	SN/EBA I	Østmo 1988
20861		Halden	Berg	Sandmogleiva	Nei	Nei	Løsfunn	10,1	SN/EBA I	Østmo 1988
20965		Fredrikstad	Onsøy	Skogen	Nei	Nei	Løsfunn	7,7	SN/EBA I	Østmo 1988
20994		Halden	Berg	Mebø	Ja	Nei	Løsfunn	21,9	SN/EBA I	Østmo 1977
21010		Aremark	Fosby	Øvre kopperud	Ja	Nei	Løsfunn	15,1	SN/EBA I	Østmo 1977
21012		Aremark		Iglørød	Nei	Nei	Løsfunn	13,9	SN/EBA I	Østmo 1988
21014		Aremark		Skolleborg	Ja	Nei	Løsfunn	15,4	SN/EBA I	Østmo 1977
21017		Aremark		Espelund	Nei	Ja	Løsfunn	9,8	SN/EBA I	Østmo 1988
21020		Halden	Asak	Storøya	Ja	Nei	Løsfunn	16,1	SN/EBA I	Østmo 1977
21021		Halden	Asak	Storøya	Ja	Nei	Løsfunn	13,4	SN/EBA I	Østmo 1977
21022		Halden	Asak	Nyte	Nei	Nei	Løsfunn	6,5	SN/EBA I	Østmo 1977
21029		Halden	Berg	Toreby	Nei	Nei	Løsfunn	21,8	SN/EBA I	Østmo 1988
21137		Rakkestad	Degernes	Orud	Nei	Nei	Løsfunn	13,1	SN/EBA I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Tverrsnitt/firkantet	Funnkategori	Lengde, cm	Datering	Litteratur
21138		Rakkestad	Degernes	Erteskogen	Nei	Nei	Løsfunn	5,2	SN/EBA I	Østmo 1988
21143		Rakkestad		Ø. Kjenner	Nei	Nei	Løsfunn	9,7	SN/EBA I	Østmo 1988
21167		Rakkestad		Kløfsrud	Nei	Nei	Løsfunn	10,4	SN/EBA I	Østmo 1988
21222		Eidsberg	Trømborg	Kursmose	Nei	Nei	Løsfunn	12,6	SN/EBA I	Østmo 1988
21227		Aremark		Nordre Strøm	Ja	Nei	Løsfunn	11,2	SN/EBA I	Østmo 1977
21272		Trøgstad		Hundstorp	Nei	Nei	Løsfunn	7,1	SN/EBA I	Østmo 1988
21273		Trøgstad		Dal	Ja	Nei	Løsfunn	11,8	SN/EBA I	Østmo 1977
21274		Trøgstad		Eikeberg	Nei	Nei	Løsfunn	12,8	SN/EBA I	Østmo 1988
21275		Trøgstad		Greveg	Ja	Nei	Løsfunn	11,3	SN/EBA I	Østmo 1977
21314		Sarpsborg	Tune	Yven	Ja	Nei	Løsfunn	17,1	SN/EBA I	Østmo 1988
21326		Marker	Rødenes	Nyborg under Prestegårde	Nei	Nei	Løsfunn	11,7	SN/EBA I	Østmo 1988
21331		Marker	Rødenes	Stillesby	Nei	Nei	Løsfunn	9,5	SN/EBA I	Østmo 1988
21348		Marker	Øymark	Eng	Ja	Ja	Løsfunn	14,3	SN/EBA I	Østmo 1977
21357		Rygge		Årvoll	Ja	Ja	Enkeltfunn	12,3	SN/EBA I	Østmo 1977
21388		Halden	Idd	Bjørnestad store	Ja	Nei	Enkeltfunn	9,1	SN/EBA I	Østmo 1988
21395		Sarpsborg	Tune	Vistebråten under Vister	Ja	Nei	Løsfunn	10,1	SN/EBA I	Østmo 1988
21718		Fredrikstad	Borge	Opphus	Ja	Nei	Løsfunn	15,2	SN/EBA I	Østmo 1977
21767		Rygge		Værne kloster	Nei	Nei	Løsfunn	13,8	SN/EBA I	Østmo 1988
21892		Sarpsborg	Varteig	Engbråten under Gryte	Ja	Nei	Løsfunn	12,8	SN/EBA I	Østmo 1977
21894		Råde		Strømshaug	Nei	Nei	Løsfunn	9,0	SN/EBA I	Østmo 1988
21916		Aremark	Øymark	Nordengen	Ja	Nei	Løsfunn	16,0	SN/EBA I	Østmo 1977
21916		Aremark	Øymark	Nordengen under Botn	Ja	Nei	Løsfunn	16,0	SN/EBA I	Østmo 1977
21917 b		Marker	Øymark	Asmundrød	Ja	Nei	Løsfunn	14,5	SN/EBA I	Østmo 1988
21917 a		Marker	Øymark	Asmundrød	Nei	Nei	Løsfunn	14,1	SN/EBA I	Østmo 1988
21917 a		Aremark	Øymark	Aasmundrød	Ja	Nei	Løsfunn	14,1	SN/EBA I	Østmo 1977
21917 b		Aremark	Øymark	Aasmundrød	Ja	Nei	Løsfunn	14,5	SN/EBA I	Østmo 1977
21918		Marker	Øymark	Halvorsrud	Ja	Nei	Løsfunn	23,2	SN/EBA I	Østmo 1977
21921		Marker	Øymark	Halvorsrud	Nei	Nei	Løsfunn	8,9	SN/EBA I	Østmo 1988
21950		Råde		Nordre Strømnes	Ja	Nei	Løsfunn	9,3	SN/EBA I	Østmo 1988
21954		Råde		Røtne	Nei	Nei	Løsfunn	5,8	SN/EBA I	Østmo 1988
22031		Rakkestad	Degernes	Lundeplass	Ja	Nei	Løsfunn	14,1	SN/EBA I	Østmo 1977

Cnr	Unr	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Tverrsnitt/firkantet	Funnkategori	Lengde, cm	Datering	Litteratur
22082		Sarpsborg	Skjeberg	Nedre Jale	Nei	Nei	Løsfunn	16,5	SN/EBA I	Østmo 1988
22083		Sarpsborg	Skjeberg	Nordre Store-Dal	Nei	Nei	Løsfunn	6,0	SN/EBA I	Østmo 1988
22085		Sarpsborg	Skjeberg	Mellom Bodal (Foss)	Ja	Nei	Løsfunn	8,0	SN/EBA I	Østmo 1988
22087		Sarpsborg	Skjeberg	Holt	Ja	Nei	Enkeltfunn	15,8	SN/EBA I	Østmo 1988
22363		Rygge		Grystad	Ja	Nei	Løsfunn	15,4	SN/EBA I	Østmo 1977
22393		Sarpsborg	Varteig	Knatterudbroen	Nei	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1988
23055		Råde		Burumbråten	Ja	Nei	Løsfunn	13,8	SN/EBA I	Østmo 1988
23060		Fredrikstad	Kråkerøy	Fuglevik	Ja	Nei	Løsfunn	14,9	SN/EBA I	Østmo 1988
23125		Rakkestad		Ski	Nei	Nei	Løsfunn	12,1	SN/EBA I	Østmo 1988
23167		Spydeberg		Heli	Ja	Nei	Løsfunn	13,0	SN/EBA I	Østmo 1977
23223		Rygge		Dilling	Ja	Nei	Løsfunn	14,1	SN/EBA I	Østmo 1977
23561		Askim		Grøtvetåsen	Ja	Nei	Løsfunn	16,3	SN/EBA I	Østmo 1988
23693		Sarpsborg	Skjeberg	Røstad	Ja	Nei	Løsfunn	9,7	SN/EBA I	Østmo 1988
23980		Sarpsborg	Skjeberg	Jellestadløkken	Ja	Ja	Enkeltfunn	23,0	SN/EBA I	Østmo 1977
24023		Askim		Skjolden	Ja	Nei	Løsfunn	12,7	SN/EBA I	Østmo 1988
24079		Eidsberg		Vestre Krosby	Ja	Nei	Løsfunn	9,6	SN/EBA I	Østmo 1988
24413		Eidsberg	Hærland	Hedemarken	Ja	Ja	Løsfunn	18,5	SN/EBA I	Østmo 1977
24419		Spydeberg	Heli	Anstensrud	Ja	Nei	Løsfunn	11,8	SN/EBA I	Østmo 1988
24551	a	Fredrikstad	Rolvøy	Valle	Ja	Nei	Løsfunn	6,7	SN/EBA I	Østmo 1988
24616		Våler		Ross	Ja	Nei	Løsfunn	12,5	SN/EBA I	Østmo 1977
24628		Sarpsborg	Skjeberg	Brandstorp	Ja	Nei	Løsfunn	12,5	SN/EBA I	Østmo 1977
24683		Halden	Berg	Rørbekk	Nei	Nei	Løsfunn	6,1	SN/EBA I	Østmo 1988
24808		Rakkestad	Degernes	Knoll	Ja	Nei	Løsfunn	10,9	SN/EBA I	Østmo 1977
24808		Rakkestad	Degernes	Knoll	Ja	Nei	Løsfunn	10,9	SN/EBA I	Østmo 1977
24873		Halden	Idd	Hallerød	Nei	Nei	Enkeltfunn	22,2	SN/EBA I	Østmo 1988
24936		Halden	Idd	Finsvikøya	Ja	Nei	Løsfunn	11,1	SN/EBA I	Østmo 1977
25018		Sarpsborg	Tune	Solbakken av Grålum	Nei	Nei	Løsfunn	4,7	SN/EBA I	Østmo 1988
25032		Halden	Idd	Nordgård	Ja	Nei	Løsfunn	9,5	SN/EBA I	Østmo 1988
25219		Eidsberg		Brennermoen	Ja	Nei	Løsfunn	16,2	SN/EBA I	Østmo 1977
25256		Hobøl		Grønnsletten under Hvitsten	Nei	Nei	Løsfunn	14,6	SN/EBA I	Østmo 1988
25278		Askim		Finsrud under Katralen	Nei	Nei	Løsfunn	12,4	SN/EBA I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Tverrsnitt/firkantet	Funnkategori	Lengde, cm	Datering	Litteratur
25537		Halden	Idd	Bråtorp skole	Nei	Nei	Løsfunn	21,1	SN/EBA I	Østmo 1988
25603		Halden	Enningdal	Utengen av Kitterød	Ja	Nei	Løsfunn	13,9	SN/EBA I	Østmo 1977
25710		Hvaler	Gravningssund	Løkkeberg	Ja	Nei	Løsfunn	14,1	SN/EBA I	Østmo 1977
25759	b	Aremark		Nordre bøen	Ja	Nei	Løsfunn	15,7	SN I	Østmo 1977
26098		Rakkestad		Førrisdal	Ja	Nei	Enkeltfunn	10,7	SN/EBA I	Østmo 1988
26350		Halden	Frelesarmeens barneherberøe		Ja	Nei	Løsfunn	16,2	SN/EBA I	Østmo 1977
26532		Eidsberg		Veiby	Nei	Nei	Løsfunn	11,3	SN/EBA I	Østmo 1988
26542		Rakkestad	Degernes	Vatnes	Ja	Nei	Løsfunn	13,6	SN/EBA I	Østmo 1977
26747		Sarpsborg	Skjeberg	Brandstorp	Ja	Nei	Løsfunn	10,5	SN/EBA I	Østmo 1977
27359		Spydeberg		Vatn	Ja	Nei	Løsfunn	10,1	SN/EBA I	Østmo 1988
27933		Fredrikstad	Onsøy	Forsetlund	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
28622		Sarpsborg		Olavsvollen	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
28727		Aremark		Øvre Holmgill	Nei	Nei	Løsfunn	5,7	SN/EBA I	Østmo 1988
28744		Marker	Øymark	Sandbekk	Nei	Nei	Enkeltfunn	19,9	SN/EBA I	Østmo 1988
28955		Sarpsborg	Skjeberg	Vestre Rønneld	Nei	Nei	Løsfunn	12,7	SN/EBA I	Østmo 1988
29114		Sarpsborg	Tune	Østre Greåker	Ja	Nei	Løsfunn	11,5	SN/EBA I	Østmo 1977
29115		Sarpsborg	Tune	Opstad nordre	Ja	Nei	Løsfunn	15,3	SN/EBA I	Østmo 1988
29215		Halden	Berg/Idd		Ja	Nei	Enkeltfunn	12,5	SN/EBA I	Østmo 1977
29580		Halden	Idd	Øvre skottene	Ja	Nei	Løsfunn	11,8	SN/EBA I	Østmo 1977
29587		Eidsberg		Tuturen	Nei	Nei	Løsfunn	9,3	SN/EBA I	Østmo 1988
29765		Sarpsborg	Skjeberg	Stabbetorp	Ja	Nei	Løsfunn	11,2	SN/EBA I	Østmo 1988
29900		Eidsberg		Skjør	Nei	Nei	Løsfunn	5,1	SN/EBA I	Østmo 1988
30012		Aremark		Rød	Ja	Nei	Løsfunn	13,1	SN/EBA I	Østmo 1977
30015		Rygge	Støtvik	Villa Fjellvik	Nei	Nei	Enkeltfunn	17,0	SN/EBA I	Østmo 1988
30754		Sarpsborg	Tune	Jelsnes-Ødegård	Ja	Nei	Løsfunn	15,1	SN/EBA I	Østmo 1988
30768		Rygge		Værne Kloster	Nei	Nei	Løsfunn	8,4	SN/EBA I	Østmo 1988
30771		Rygge		Rød	Ja	Nei	Løsfunn	21,9	SN/EBA I	Østmo 1988
30779		Fredrikstad	Glemmen	Nygård under Lykkeberg	Ja	Nei	Enkeltfunn	10,0	SN/EBA I	Østmo 1977
30902		Sarpsborg	Varteig	Gryte	Nei	Nei	Løsfunn	11,3	SN/EBA I	Østmo 1988
30904		Sarpsborg	Vannverket ved Kurland	"Borregård"	Nei	Nei	Løsfunn	9,0	SN/EBA I	Østmo 1988

Cnr	Unr	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Tverrsnitt/firkantet	Funnkategori	Lengde, cm	Datering	Litteratur
30906	b	Fredrikstad	Onsøy	Espesti	Ja	Ja	Løsfunn	17,2	SN/EBA I	Østmo 1988
30906	a	Fredrikstad	Onsøy	Espesti	Ja	Nei	Løsfunn	16,5	SN/EBA I	Østmo 1988
31110		Halden	Idd	Iddebøen Nordre	Nei	Ja	Løsfunn	8,2	SN/EBA I	Østmo 1988
31112	e	Halden	Idd	Ås nordre	Ja	Nei	Løsfunn	14,6	SN/EBA I	Østmo 1977
31134		Halden	Enningdal	Kitterød	Ja	Ja	Løsfunn	18,3	SN/EBA I	Østmo 1977
31142		Halden	Idd	Svenningsbøen	Ja	Nei	Løsfunn	12,3	SN/EBA I	Østmo 1977
31421	b	Halden	Rokke	Mjølnørød	Ja	Nei	Løsfunn	9,0	SN/EBA I	Østmo 1977
31421	a	Halden	Rokke	Mjølnørød	Ja	Nei	Løsfunn	9,0	SN/EBA I	Østmo 1977
31423	a	Halden	Berg	Stensrød av Berger Søndre	Nei	Nei	Løsfunn	12,6	SN/EBA I	Østmo 1988
31954		Rakkestad	Degernes	Nordby	Ja	Nei	Løsfunn	13,4	SN/EBA I	Østmo 1977
32068		Marker	Øymark	Bernhus	Nei	Nei	Løsfunn	11,2	SN/EBA I	Østmo 1988
32081		Marker	Rødenes	Bjørknes	Ja	Nei	Løsfunn	13,4	SN/EBA I	Østmo 1988
32081		Marker	Rødenes	Bjørknes	Ja	Nei	Løsfunn	13,4	SN/EBA I	OAT
32173		Fredrikstad	Glemmen	Veum Nordre	Nei	Nei	Løsfunn	6,9	SN/EBA I	Østmo 1988
32185		Sarpsborg	Tune	Kattekkross	Nei	Nei	Enkeltfunn	8,8	SN/EBA I	Østmo 1988
32190		Råde		Hisingby	Nei	Nei	Løsfunn	12,2	SN/EBA I	Østmo 1988
32190		Råde		Hisingby	Nei	Nei	Løsfunn	12,2	SN/EBA I	OAT
32199		Råde		Råde	Nei	Nei	Løsfunn	6,6	SN/EBA I	Østmo 1988
32606		Skiptvet		Solberg Nordre av Solberg	Nei	Nei	Løsfunn	13,9	SN/EBA I	OAT
32613		Skiptvet		Skjelle	Nei	Nei	Løsfunn	12,3	SN/EBA I	Østmo 1988
32617		Våler		Rød søndre	Nei	Nei	Løsfunn	5,6	SN/EBA I	Østmo 1988
32807		Rakkestad	Os	Finskot	Nei	Nei	Løsfunn	11,2	SN/EBA I	OAT
32807		Rakkestad	Os	Finskot	Ja	Nei	Løsfunn	11,2	SN/EBA I	Østmo 1988
32818	b	Sarpsborg	Tune		Ja	Nei	Løsfunn	14,7	SN/EBA I	OAT
33769		Marker	Rødenes	Vikeby søndre	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
34030	a	Halden	Berg	Sponvika	Nei	Nei	Løsfunn	9,9	SN/EBA I	Østmo 1988
34034	a	Halden	Berg	Kjølerbakken under Alsrød	Nei	Nei	Løsfunn	10,5	SN/EBA I	Østmo 1988
34203		Råde		Missingen skole	Ja	Nei	Løsfunn	6,9	SN/EBA I	Østmo 1988
34209	b	Rygge		Eskelund	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	Østmo 1988
34781		Rygge		Dramstad	Ja	Ja	Løsfunn	11,1	SN/EBA I	Østmo 1988
35924		Fredrikstad	Onsøy	Viker	Ja	Nei	Løsfunn	19,4	SN/EBA I	OAT

Cnr	Unr	Kommune	Sted	Gårdsnavn	Hel/fullstendig	Tverrsnitt/firkantet	Funnkategori	Lengde, cm	Datering	Litteratur
36521	b	Råde		Frakkestad	Nei	Nei	Løsfunn	0,0	SN/EBA I	OAT
37823		Sarpsborg	Tune	Bjørnstad	Nei	Nei	Løsfunn	6,7	SN/EBA I	OAT

5. KATALOG – BRONSEGJENSTANDER

C-nummer	Gjenstand	Materiale	Sted	Gårdsnavn	Kommune	Funnkategori	Datering	Litteratur
11315	Randlistøks	Bronse	Onsøy	Tvete	Fredrikstad	Løsfunn	EBA I	Johansen 1981
21614	Randlistøks	Bronse		Øverby	Rakkestad	Løsfunn	EBA I	Johansen 1981
24664	Randlistøks	Bronse		Møsserød	Rygge	Løsfunn	EBA I	Johansen 1981
29223	Randlistøks	Bronse	Idd	Akerbekk	Halden	Løsfunn	EBA I	Johansen 1981
11059	Randlistøks	Bronse	Onsøy	Borge	Fredrikstad	Løsfunn	EBA I	Johansen 1981

6. KATALOG – BOPLASSER/TOSKIPET LANGHUS

Funn nr	Sted	Kommune	Struktur	Type	C nummer	Gjenstand	Material e	Datering C14	Daterin g	Litteratur
1	Børsebakke	Rygge		Boplass	C34208	Flatretusjerte øienstander	Flint og Stein		SN/EBA I	Østmo 1988
2	Pålsrød 6	Rygge		Boplass	C27551, c30912 h, c27558	Flatretusjerte øienstander	Flint		SN/EBA I	Østmo 1988
3	Værne Kloster	Rygge		Boplass	C27574 a og b, c27249	Flatretusjerte gjenstander	Flint og stein		SN/EBA I	Østmo 1988
4	Sundby	Rygge		Boplass	C26533, c30770 a-l, c31085	Dolker type I og III	Flint		SN I	Østmo 1988
5	Hunn 1	Fredrikstad		Boplass	C28998 og c29000	Flatretusjerte gjenstander og udekorert keramikk	Flint og keramikk		SN/EBA I	Østmo 1988
6	Hunn 3	Fredrikstad		Boplass	C28981, c28982, c28983, 28985, c 28989 og c 28992	Flatretusjerte gjenstander og udekorert keramikk.	Flint		SN/EBA I	Østmo 1988
7	Hunn 6 og 7	Fredrikstad		Boplass	C28970 og c27794.	Hjerteformede pilspisser	Flint		SN/EBA I	Østmo 1988
8	Storedal	Sarpsborg		Boplass	C21563 h, i og 21567 k	Flatretusjerte gjenstander	Flint		SN/EBA I	Østmo 1988
9	Gunnarstorp 1	Sarpsborg		Boplass		Flatretusjerte øienstander	Flint		SN/EBA I	Østmo 1988

Funn nr	Sted	Kommune	Struktur	Type	C nummer	Gjenstand	Material	Datering C14	Datering	Litteratur
10	Ås Nordre	Halden		Boplass	C31112 e og c34756	Flatretusjerte gjenstander og skafthullsøks	Flint og stein		SN/EBA I	Østmo 1988
11	Rør	Rygge	Stolpehull	Toskipet langhus				Kal. 2250-2040 f.Kr	SN I	Løken 1998
12	Rør	Rygge	Stolpehull	Toskipet langhus				Kal. 1880-1685 f.Kr	SN II	Løken 1998
13	Stensrød, hus I	Halden	Stolpehull	Toskipet langhus	C31423 a og b	Skafthullsøks, tykknakket flintøks		Kal 2285-2135 f.Kr., Kal 1905-1775 f.Kr. og 2015-1885 f.kr.	SN I	Rønne 2003
14	Stensrød, Hus II	Halden	Stolpehull	Toskipet langhus		Hjerteformet pilspiss	Flint	Kal. 2140-1970 f.Kr., Kal. 2125-1945 f.Kr og 2190-1985 f.Kr.	SN I	Rønne 2003
15	Torpum 9	Halden	Stolpehull	Toskipet langhus		Dolk type V, 4 fragmenter av sigder, 3 pilspisser flatretusjert med konkav basis, tykknakket tverregget flintøks	Flint	Kal. 1935-1745 f.Kr. Og 2035 - 1925	SN II	Rønne 2003
16	Bustgård	Sarpsborg	Stolpehull	Toskipet langhus					SN/EBA I	Bårdseth 2004